

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI**

**EVLİ KADINLARIN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ
DÜZEYLERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ,
ALGILANAN SOSYAL DESTEK VE EŞ DESTEĞİ
ETKİSİNİN BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FATMA MELTEM ŞENGÜL KILIÇ

İSTANBUL, 2021

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI**

**EVLİ KADINLARIN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ
DÜZEYLERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ,
ALGILANAN SOSYAL DESTEK VE EŞ DESTEĞİ
ETKİSİNİN BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**FATMA MELTEM ŞENGÜL KILIÇ
(160131010)**

**Danışman
(Dr. Öğr. Üyesi Nevin KILIÇ)**

İSTANBUL, 2021

|28/01/2021|

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

|Psikoloji Anabilim Dalı'nda |160131010 |numaralı |Fatma Meltem ŞENGÜL KILIÇ |ın hazırladığı “|Evlü Kadınların Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinde Toplumsal Cinsiyet Rollerü, Algılanan Sosyal Destek ve Eş Desteği Etkisinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi |konulu |Yüksek Lisans |tezi ile ilgili |Tez Savunma Sınavı, |28/01/2021| |Perşembe |günü saat |14 |:00 |'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin |KABULÜNE| karar verilmiştir.

Düzeltilme verilmesi halinde:

Adı geçen öğrencinin Tez Savunma Sınavı |.../.../20...| tarihinde, saat |...|:|...| da yapılacaktır.

Tez Adı Değişikliği Yapılması Halinde: Tez adının |.....|
|.....|
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Tarih	İmza
(Danışman) Dr. Öğr. Üyesi Nevin KILIÇ	28/ 01/2021	KABUL
Doç. Dr. Selma ARIKAN	28/01/2021	KABUL
Dr. Öğr. Üyesi Melek ASTAR	28/01/2021	KABUL
(İkinci Danışman) *.....	.../ .../20...	.....
*.....	.../ .../20...	.....

*2. Danışman varsa doldurulacak

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Fatma Meltem ŞENGÜL KILIÇ

**EVLİ KADINLARIN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ DÜZEYLERİNDE
TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ, ALGILANAN SOSYAL
DESTEK VE EŞ DESTEĞİ ETKİSİNİN BAZI DEMOGRAFİK
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Fatma Meltem ŞENGÜL KILIÇ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı evli kadınların psikolojik iyi oluş düzeylerinde toplumsal cinsiyet rollerinin, algılanan eş desteğinin ve algılanan sosyal desteğin yordayıcı etkisi olup olmadığını belirlemektir. Aynı zamanda yaş, eğitim durumu, eşlerinin eğitim durumu, evlilik süresi, çocuk sayısı, ekonomik düzeyleri gibi çeşitli demografik özellikler bakımından psikolojik iyi oluş düzeylerinde bir farklılaşma olup olmadığı da incelenmiştir.

Araştırmanın örneklemini, medeni durumu evli olan, 21 ile 64 yaşları arasında, İstanbul, Ankara, Bursa illerinde ikamet eden 402 evli kadın oluşturmaktadır. Çalışmada ölçme aracı olarak, Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PIOÖ), Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TPAÖ), Eş Desteği Ölçeği (EDÖ), Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ) ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmış, gönüllülük esasına dayalı olarak katılımcılara uygulanmıştır.

Elde edilen veriler Stepwise tekniği aracılığıyla çoklu Regresyon Analizi ile incelenmiş Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Desteğin kadınların psikolojik genel iyi oluş düzeylerini yordadığı bulunmuştur. Ayrıca kadınların evlilik sürelerinin ve Toplumsal Cinsiyet Algısının da psikolojik iyi oluş düzeylerini yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ek olarak katılımcılar, toplumsal cinsiyet algıları bakımından ‘daha geleneksel cinsiyet rollerini benimseyen’ ve ‘daha eşitlikçi cinsiyet rollerini

benimseyen' iki grup olarak ayrılmış, bu iki grup 'iyi oluş' düzeyleri, 'eşlerinden aldıkları destek' ve 'farklı kaynaklardan algıladıkları sosyal destek' bakımından t-testi analizi ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, yüksek toplumsal cinsiyet algısı puanına sahip olan (daha geleneksel cinsiyet rollerini benimseyen) katılımcıların, daha yüksek iyi oluş puanlarına sahip oldukları, bunun yanında eşlerinden ve farklı sosyal destek kaynaklarından daha yüksek düzeyde destek algıladıkları görülmüştür. Elde edilen tüm bulgular ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: psikolojik iyi oluş, algılanan sosyal destek, eş desteği, toplumsal cinsiyet.

**A STUDY OF THE AFFECTING GENDER ROLES, PERCEIVED
SOCIAL SUPPORT AND SPOUSAL SUPPORT ON MARRIED
WOMEN'S PSYCHOLOGICAL WELL-BEING STATUS
ACCORDING TO SOME DEMOGRAPHIC VARIABLES**

Fatma Meltem ŞENGÜL KILIÇ

ABSTRACT

The aim of this study is to determine predictive effect of gender roles, perceived social support, and perceived spousal support on the psychological well-being of married women. At the same time, it has been examined whether there is a differentiation in psychological well-being levels in terms of various demographic characteristics such as age, educational status, educational status of spouses, duration of marriage, number of children, and economic levels.

The sample of the study consists of 402 married women, between the ages of 21 and 64 living in Istanbul, Ankara and Bursa. Psychological Well-Being Scale for Married Women and Men (PIOS), Gender Perception Scale (TPAS), Spouse Support Scale (EHS), Multidimensional Perceived Social Support Scale (MSPSS) and Demographical Form prepared by the researcher were used as measurement tools in the study and was applied to the participants on a voluntary basis.

The obtained data were analyzed by Multiple Regression Analysis and it was found that Spouse Support and Multidimensional Perceived Social Support predicted the general psychological well-being levels of women. In addition, it was concluded that the duration of marriage and Gender Perception of women predicted their psychological well-being.

In addition, the participants were divided into two groups 'adopting more traditional gender roles' and 'adopting more egalitarian gender roles' in terms of gender perceptions and were compared with the t-test analysis. According to the

findings, the participants with higher gender perception scores (adopting more traditional gender roles) had higher well-being scores, as well as perceived higher levels of support from their spouses and different social support sources. All findings have been discussed within the framework of the relevant literature.

Key words: psychological well-being, perceived social support, spouse support, gender.

ÖNSÖZ

Çalışmada bu konuyu öncelikle ele almamı sağlayan evli ve bir çocuk sahibi bir kadın olarak, benimle benzer durumları yaşayan, iş yaşamı, idealler ve aile yaşantısı arasında mekik dokuyan ve hiç birinden ödün vermek istemeyen önce kendime sonra diğer kadınlara ilham vermesi ümididir. Böyle bir konuyu araştırmanın ve ele almanın bana ve mesleki birikimime önemli katkıları oldu. Bu yüzden umuyorum ki seçtiğim konu psikolojik iyi oluşla ve diğer önemli değişkenlerle alanyazına önemli katkılar sunar ve yapılacak diğer çalışmalara yol gösterici olur.

Bilgi, deneyimleri ve yardımseverliği sayesinde kendisinden çok şey öğrendiğim, araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren ve bu tezin yapılandırılması ve içeriğinin zenginleştirilmesi gibi pek çok detayda bana destek olan değerli hocam Dr. Öğretim Üyesi Nevin Kılıç'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Sizin destekleyici tutumlarınız, bilimsel etik duyarlılığınız ve çalışma disiplininiz benim için ilham kaynağı olmuştur.

Lisans ve yüksek lisans eğitim sürecimde mesleki gelişimime katkı sağlayan bütün hocalarıma ve tezimde yer alan verilerin istatistiksel analizinde yardımlarını ve desteğini esirgemediği için hocam Dr. Öğretim Üyesi Melek Astar'a içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Yoğun programlarının arasında bana zaman ayırıp tez savunma jürimde yer alan Doç. Dr. Selma Arıkan'a tezime olan katkıları ve kıymetli yorumlarından dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Anketlerin uygulanmasında emeği geçen, yardımlarını esirgemeyen kıymetli arkadaşlarıma ve yakınlarıma, çalışmamda emeği olan hayatının yoğun ve değişken temposuna rağmen bana kıymetli vakitlerini ayıran dört yüz dokuz kadının ayrı ayrı her birine bu araştırmaya katılmayı kabul ettikleri ve anketleri içtenlikle yanıtladıkları için teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca, daha araştırmaya başlamadan beni motive eden, kendi deneyimleriyle bana yol gösteren ve yardımlarını eksik etmeyen kıymetli arkadaşım ve meslektaşım Banu Betül Tanış'a çok teşekkür ederim.

Madden yanımda olamasa da fikrine her zaman başvurduğum ve desteğini her zaman hissettiğim kıymetli dostum Uzm. Klinik Psikolog Zeliha Bilici'ye çok teşekkür ederim. Bu zorlu sürecin kolaylaşması için hep yanımda oldun.

İlgi, alaka ve desteğini daima hissettiğim kıymetli amcam Enver Şengül'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. İhtiyacım olan her durumda yanımdaydın.

Hayatımın her alanında bana destek olan, güvenen, emek veren, özverileri ile yaşamımı daima kolaylaştıran, bu günlere gelmemde en büyük payı olan, sevgilerini daima hissettiğim ve haklarını asla ödeyemeyeceğim çok kıymetli aileme, başta annem Ayşe Şengül'e, babam Rizvan Şengül'e, biricik kardeşlerim Çiğdem Şengül ve Ahmet Onur Şengül'e minnettarım. İyi ki varsınız.

İyi ve zor günlerimde daima yanımda olan, sevgi ve desteğini yüreğimde hissettiğim sevgili eşim Metin Kılıç'a, tez yazdığım süre içerisinde sorumluluklarımızı paylaşırken sergilediği fedakârlıktan, işini, yaşamını, zamanını bana göre planlamasından, araştırma verilerinin toplanma ve girişi sürecindeki desteğinden ve bana göstermiş olduğu anlayıştan ötürü çok teşekkür ederim. Beni bir an olsun yalnız bırakmadın. Varlığın ve sevgin bana güç veriyor, İyi ki varsın.

Varlığıyla her zaman huzurla ve şükür duygusuyla dolduğum canım oğlum, bu süreçte senle geçireceğim onca zamanı senden izin isteyemeyeceğim bir zamanda çalmış oldum. Ben tezimi yazarken telefonun diğer ucundaki gülücüklerine, eşi bulunmaz sevgine, varlığına sonsuz şükür ve minnetle.

Son olarak çalışan kızları için fedakârlıktan kaçınmayan, evlatlarına koşulsuz ve sonsuz sevgilerini sunan, torunlarını seve seve ilgiyle büyüten tüm büyükannelere ithaf ediyorum. Siz olmasaydınız her şey çok daha zor olurdu.

F. Meltem ŞENGÜL KILIÇ

Bursa - 2021

Anneme ve oğlum Mert'e...

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT	vii
ÖNSÖZ	ix
İÇİNDEKİLER	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xxiv
KISALTMALAR	xxi
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1. GİRİŞ	1
1.1. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ / POZİTİF PSİKOLOJİ.....	4
1.1.1. İyi Oluş	5
1.1.2. Öznel İyi Oluş	7
1.1.3. Psikolojik İyi Oluş	9
1.1.3.1. Psikolojik İyi Oluşu Açıklayan Kuramlar	13
1.1.3.2. Ryff'ın Psikolojik İyi Oluş Modeli	15
1.1.3.2.1. Kendini Kabul	15
1.1.3.2.2. Bireysel Gelişim	15
1.1.3.2.3. Yaşam Amacı.....	16
1.1.3.2.4. Diğerleriyle Olumlu İlişkiler	16
1.1.3.2.5. Özerklik	17
1.1.3.2.6. Çevresel Hâkimiyet	17
1.1.3.3. Kadınlarda Psikolojik İyi Oluş	17
1.1.3.4. Psikolojik İyi Oluş ve Yaş	18
1.1.3.5. Psikolojik İyi Oluş ve Sosyoekonomik Düzey	19
1.1.3.6. Psikolojik İyi Oluş ve Sosyal Destek	21
1.1.3.7. Psikolojik İyi Oluş ve Eş Desteği	22
1.1.3.8. Psikolojik İyi Oluş ve Toplumsal Cinsiyet.....	23
1.2. TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ	24
1.3. SOSYAL DESTEK	27

1.3.1. Sosyal Destek Kaynakları	30
2. YÖNTEM.....	32
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	32
2.2. ARAŞTIRMANIN AMACI	32
2.3. ARAŞTIRMANIN PROBLEMLERİ.....	33
2.4. ÖRNEKLEM.....	33
2.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	34
2.5.1. Kişisel Bilgi Formu	35
2.5.2. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	35
2.5.3. Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ).....	36
2.5.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ).....	38
2.5.5. Eş Desteği Ölçeği (EDÖ)	39
2.5.6. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ)	40
2.6. UYGULAMA.....	41
2.7. VERİLERİN ANALİZİ.....	41
2.8. BULGULAR	42
2.8.1. Demografik ve Betimleyici İstatistik Bulgular	42
2.8.2. Ölçekler Arası Korelasyon Sonuçları.....	50
2.8.3. Regresyon Analizleri	54
2.8.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Uç Değer Karşılaştırması.....	161
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	163
3. TARTIŞMA.....	163
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	171
KAYNAKÇA.....	172
EKLER	187

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirlik Analizi Sonuçları	43
Tablo 2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Genel Toplam Puanları ve Ölçek Faktörlerinin Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistik Tablosu	44
Tablo 3. Katılımcıların Demografik Değişkenlere Göre Sayı ve Yüzde Dağılımı	46
Tablo 4. Katılımcıların Yaşı, Eşlerinin Yaşı ve En Küçük Çocuklarının Yaşı Değişkenlerinin Betimleyici İstatistiksel Tablosu	47
Tablo 5. Katılımcıların Diğer Demografik Değişkenlere Göre Sayı ve Yüzde Dağılımı	48
Tablo 6. Emzirme Durumları, Herhangi Bir Rahatsızlığa Sahip Olma durumları ve Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarını Değişkenlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı	49
Tablo 7. Katılımcıların Genel Yaşam Kalitesi ve Evliliklerinin Kalitesini Değerlendirmeleri için Betimleyici İstatistik Tablosu.....	50
Tablo 8. Çalışmada Kullanılan Ölçek ve Alt Ölçeklerin Korelasyon Analizi Sonuçları	51
Tablo 9. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	54
Tablo 10. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	55
Tablo 11. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	56
Tablo 12. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivitelerini Sürdürebilme Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	57
Tablo 13. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	58

Tablo 14. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	60
Tablo 15. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	62
Tablo 16. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	64
Tablo 17. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	66
Tablo 18. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	68
Tablo 19. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	70
Tablo 20. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	72
Tablo 21. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	74
Tablo 22. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	76
Tablo 23. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet	

Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	78
Tablo 24. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	80
Tablo 25. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	81
Tablo 26. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	83
Tablo 27. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	85
Tablo 28. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	87
Tablo 29. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	89
Tablo 30. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	92
Tablo 31. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	95
Tablo 32. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	98

Tablo 33. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	101
Tablo 34. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	103
Tablo 35. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	105
Tablo 36. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	108
Tablo 37. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	110
Tablo 38. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	113
Tablo 39. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	115
Tablo 40. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	118
Tablo 41. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek	

Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	120
Tablo 42. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	121
Tablo 43. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	123
Tablo 44. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	124
Tablo 45. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	125
Tablo 46. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	126
Tablo 47. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	128
Tablo 48. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	129
Tablo 49. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	131

Tablo 50. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	133
Tablo 51. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	135
Tablo 52. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	137
Tablo 53. Katılımcıların Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	139
Tablo 54. Katılımcıların Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	140
Tablo 55. Katılımcıların Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	142
Tablo 56. Katılımcıların Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	143
Tablo 57. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	145
Tablo 58. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	146
Tablo 59. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet	

Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	148
Tablo 60. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	149
Tablo 61. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	150
Tablo 62. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları	151
Tablo 63. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	153
Tablo 64. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	154
Tablo 65. Sosyo-Demografik Gruplarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve Alt Ölçeklerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu	156

KISALTMALAR

ÇBASDÖ	: Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği
EDÖ	: Eş Desteği Ölçeği
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
MSPSS	: Multidimensional Scale of Perceived Social Support
PIOÖ	: Psikolojik İyi Oluş Ölçeği
SPSS	: Statistical Program for Social Sciences
SSS	: The Spouse Support Scale
TCÖA	: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Evlilikle birlikte insanların yaşamında olumlu ve olumsuz olarak nitelendirilebilecek birçok değişim meydana gelmektedir (Şendil ve Korkut, 2012). İnsan yaşamı ve psikolojik sağlık için önemli bir deneyim olarak görülen evliliğin insanlar üzerindeki olumlu yanları araştırmalarla; uzun bir yaşam, daha yüksek gelir, düzenli ve daha iyi bir cinsel yaşam şeklinde sıralanmakta iken; olumsuz yanları, evlilik içindeki uyumsuzluğun bir sonucu olarak, bireylerin fiziksel ve ruhsal açıdan sağlıksız hale gelmesi ile toplum sağlığının da ailelerden etkilenerek bozulması şeklinde ifade edilmektedir (Stack ve Esleman, 1998; Noller, 2002). Sağlıklı bir toplumun devamlılığının ancak sağlıklı ve refah düzeyi yüksek ailelerle mümkün olacağı düşünülmektedir (Özmete, 2016).

Psikolojik bozuklukların, toplum içindeki yaygınlığının ve cinsiyetler arasındaki dağılımının bilinmesinin psikolojik rahatsızlıkların anlaşılması, belirlenmesi ve önlenmesi açısından önemi oldukça büyüktür (Yaşar, 2007). Alanyazın taramasında ulaşılabilen birçok araştırma kadınların erkeklerden daha çok psikolojik bozukluğa sahip olduklarını göstermektedir (Weissman, Bland, Joyce, Newman, Wells ve Wittchen, 1993; Messina, Wish ve Nemes, 2000; Tesch-Römer, Motel-Klingebiel ve Tomasik, 2007). Ülkemizdeki istatistiksel çalışmalara baktığımızda alkol bağımlılığı dışındaki diğer tüm psikolojik rahatsızlıkların daha çok kadınlarda yaygın olduğu görülmekte, bu hastalıkların başında ise major depresyon olduğu görülmektedir (Erol, Kılıç, Ulusoy, Keçeci ve Şimşek, 1998). Araştırmalarda psikolojik rahatsızlıkların yaygınlığının cinsiyetler arasında farklı olmasının biyolojik yatkınlıktan daha

çok psikolojik temelli olduğundan bahsedilmektedir (Piccinelli ve Wilkinson, 2000).

Kadınların biyolojik etmenlerden öte psikososyal faktörlerin etkisiyle psikolojik rahatsızlıkları daha fazla deneyimlediği, bu durumun da evlilikle birlikte yeni sorumlulukların eklenmesiyle arttığı belirtilmektedir (Yüksel, 2013). Evlilikle birlikte kadınların ev işi ve çocuk bakımı gibi açık bir şekilde tanımlanmış birçok role sahip olması, yaşamındaki stres verici durumların artması, bazı kadınların evsel sorumluluklarının yanında iş yaşamını sürdürüyor olması, geleneksel evlilik yapısına ve toplumsal cinsiyet tutumlarına sahip ailelerde kadınların duygularını açıkça ifade edememesi ve eşe bağımlı olması gibi faktörlerle olumsuz duygulanımın arttığı, (Şendil ve Korkut, 2012) kadınların evlilik ilişkisi içerisindeki stres kaynaklarının da kadınların sosyal statü, meslek ve eğitim düzeyi gibi özelliklerle doğrudan ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Yaşar, 2007).

Neden bazı evlilikler diğerlerinden daha mutludur? Neden bazı ebeveynler diğer aile üyelerinden daha yüksek iyi oluşa sahiptir? İyi oluş son yıllarda sıklıkla evlilik ilişkisine ve evli bireylerin psikolojik sağlıklarına odaklanan bir kavram haline gelmiştir (Özmete, 2016). Evlilik kavramı ise insanların yaşamlarını daha sağlıklı ve mutlu olarak sürdürebilmelerini sağlayan sosyal bir kurum olarak görülmektedir (Zhang ve Hayward, 2006). Kamp Dush, Taylor ve Kroeger (2008) tarafından yapılan araştırmada evlilikteki mutluluk ile yaşam mutluluğu ve depresif semptomlar arasında ilişki olduğu öne sürülmüştür. Lee, Secombe ve Shekan (1991) tarafından yapılan başka bir çalışmada evli olan her iki cinsiyetin de bekar veya dul bireylerden daha mutlu olduklarını belirtmişlerdir. Özgüven (2000), evlilikle bireylerin biyolojik, psikolojik ve sosyallikle ilgili ihtiyaçlarını daha kolay karşıladıklarını, bunun da bireylerin psikolojik sağlıklarına ve evliliklerine olumlu etki edebileceğini ifade etmiştir. Britchnell ve Kennard (1983) ise erkeklerdeki depresyon yaygınlığının evlilikle birlikte azaldığına dikkat çekerken, kadınlardaki bu oranın evlilikle birlikte arttığını, en yüksek depresyon oranının evli kadınlarda olduğunu öne sürmüşlerdir. İyi oluş düzeyinin medeni durumdan öte evlilik ilişkisinin niteliğine bağlı olduğunu öne süren Hawkins ve Booth (2005) evliliğin niteliğinin azalmasıyla, iyi oluş üzerindeki olumlu etkisinin de azalacağını savunmuşlardır. Başka bir çalışma benzer şekilde evliliğin niteliğinin iyi oluşa

etkisinin yadsınamayacağını ancak, ilişkinin bozulmaya başlamasıyla evliliğin bir stres kaynağına dönüşebileceğini iddia etmişlerdir (Fincham ve Bradbury, 1987).

Özetle psikolojik iyi oluş kavramı birçok değişkenle birlikte anlamlı bir ilişki içindedir. Bu değişkenlerden birisi de evlilik ilişkisidir. Alanyazında birçok çalışma evlilik ve psikolojik iyi oluş arasında pozitif yönde güçlü bir korelasyon olduğunu savunmaktadır (Ross, Mirowsky ve Goldsteen, 1990; Lee, Secombe ve Shekan, 1991; Kim ve McKenry, 2002; Zhang ve Hayward, 2006). Evliliğin ve niteliğinin psikolojik iyi oluş üzerinde önemli bir etkiye sahip olmasının, eş desteğinin psikolojik sağlık açısından ne kadar önemli olduğunu gösterdiğini, bununla birlikte eşinden yeterince destek alan bireylerin depresyon riskinin azaldığı ifade edilmektedir (Yıldırım, 2004).

Öte yandan evli bireylerle yapılan başka çalışmalar da iyi oluş düzeyini yaş (Ryff, 1989), medeni durum, sağlık durumu, ekonomik durum (Diener, Sandvik, Seidlitz ve Diener, 1993), eğitim durumu (Veenhoven, 1994), kültür (Basabe, Paez, ve Valencia, 2002), akademik başarı (Broege ve Schneider, 2006) gibi sosyo-demografik özelliklerin etkilediği ve iyi oluş düzeyinde farklılıklar meydana getirdiği desteklenmiştir.

Genelde kadınların ama daha çok evli kadınların psikolojik bozuklukları erkeklerden daha fazla deneyimlemesinin, alanyazında cinsiyet bağlamındaki çalışmaların çelişkili sonuçlar içermesinin ve çalışmaların daha çok stres ve depresyon gibi olumsuz duygulanımla alakalı olmasının bir sonucu olarak bu tezin kapsamında evli kadınların pozitif duygulanımları ele alınarak psikolojik iyi oluşlarının toplumsal cinsiyet rolleri, eş desteği ve sosyal destek bağlamında nasıl ve ne yönde değişim gösterdiğini incelemek amaçlanmıştır.

Bu bölümde tez konusunun değişkenleri olan psikolojik iyi oluş, toplumsal cinsiyet rolleri, eş desteği ve sosyal destek konuları alanyazındaki araştırmalarla ele alınıp incelenecektir.

1.1. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ / POZİTİF PSİKOLOJİ

1960'lı yılların başında hareketlenen hümanistik psikoloji, insanın bilinçli deneyimlerini, özgür iradesini, koşullarını ve insan doğasını bir bütün olarak ele alma amacıyla psikolojiye yeni bir güç olarak katılmıştır. İnsan davranışlarının sadece gözlemlenebilir yanlarına odaklanmanın, insanı hayvan ve makine gibi görmeyle eş değer olduğunu, insanın ve davranışlarının bu şekilde ölçümlenemeyeceğini, dahası bunun insanı anlamak için yeterli olmadığını öne sürmüşlerdir. Schultz ve Schultz (2001) "a history of modern psychology" adlı eserde insan doğasının neşe, coşku, şefkat, cömertlik gibi erdemli yanlarının, insanın yalnızca olumsuz yanlarına odaklanılarak ihmal edildiğini vurgulamışlardır. "Eğer psikologlar yalnızca ruhsal hastalıklar ve olumsuz durumlara yoğunlaşırlarsa, insanın olumlu yanları ve psikolojik sağlık hakkında nasıl bilgi sahibi olabilecekler?" düşüncesinden hareketle insan, iyi yönleri ve kötü yönleri ile birlikte incelenmeli, olumlu ve olumsuz kişilik özellikleri bütüncül olarak değerlendirilmeli savını ileri sürmüşlerdir (Schultz ve Schultz, 2001). Bu anlayışla psikolojik bozuklukların araştırılması, insanın eksik olan yanlarının telafi çabası ve iyileştirme çalışmaları yerini insanın iyi olan yanlarını geliştirme, artırma ve bunlara dair farkındalık uyandırma çalışmalarına bırakmıştır. Pozitif psikolojiye önemli katkılar sunan ve kurucularından olan Seligman (1998), "Nasıl oluyor da psikoloji insani değerleri, erdemleri -empati, dürüstlük, saygı, sağlık, sorumluluk, iyimserlik, cömertlik gibi yanları küçümseyip, görmezden gelirken, -üzüntü, kaygı, paranoya, bencillik gibi olumsuz yanları gerçek olarak değerlendiriyor?" ifadesiyle pozitif psikolojinin önemini vurgulamıştır. Seligman (1998), insanın olumlu ve güçlü yönlerini ortaya çıkarma araştırmalarıyla bu alanda ilk çalışmaları yapmıştır. "Psikoloji yalnızca hastalık, bozukluk veya bir zayıflık değil, güçlü olmak ve erdemle çalışmaktır. Kişinin tedavisi yalnızca bu zayıflıklarının giderilmesiyle değil, aynı zamanda olumlu ve iyi yanlarının ortaya çıkarılmasıyla mümkündür" diyerek psikologların dikkatini var olan ruhsal bozuklukların düzeltilmesinden, insanın pozitif yönlerinin araştırılmasına ve arttırılmasına çekmiştir. Böylelikle psikoloji bilimi, insanı ve psikolojik sağlığı bir bütün olarak ele almaya başlamıştır. Farklı araştırmalar, araştırmacılar ve kuramlardan elde edilen bilgilerle, ortak bir olgu olarak meydana gelen pozitif

psikoloji kavramı (Baumgardner ve Crothers, 2010), psikolojik sağlığa ve bunu artırma yollarına odaklanmasıyla psikoloji bilimine ve klinik çalışmalara önemli katkılar sağlamaktadır (Tekin, 2014). Bu bağlamda pozitif psikoloji daha çok “iyi oluş” ve çevresindeki “psikolojik iyi oluş” ve “öznel iyi oluş” gibi kavramları ele alarak, hali hazırdaki psikolojik araştırmalar üzerinde hatırı sayılır etki bırakmaktadır.

Aşağıda “iyi oluş”, “öznel iyi oluş” ve “psikolojik iyi oluş” kavramları açıklanmış ve çalışmanın ana değişkeni olan “psikolojik iyi olma”nın kullanılacak diğer değişkenlerle ilişkisi üzerinde durulmuştur.

1.1.1. İyi Oluş

İyi oluş kavramı bireyin psikolojik işleyiş ve deneyim açısından beklenen en iyi düzeyini ifade etmektedir. Günlük hayatta sık kullanılan ve kişilerarası iletişimi başlatan “Nasılsın?” sorusunun basitliğine rağmen, araştırmacılar iyi oluş kavramını bilimsel çerçevede incelenmesi ve tartışılması gereken karmaşık bir kavram olarak nitelendirmektedirler. Optimal (en iyi, beklenen) deneyimin ne anlama geldiği ve iyi bir yaşam için nelerin olması gerektiği bilim insanı için düşünsel tarihle birlikte süregelen bir tartışma yaratmıştır. Bu tartışma ve araştırmalar iyi oluş kavramına önemli teorik ve pratik sonuçlarla yansımaktadır (Ryan ve Deci, 2001).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO)’ne (1947) göre “iyi oluş”, bireyin sakatlığının ve hastalığının olmamasının yanında: ruhsal, fiziksel ve sosyal açılardan tam bir iyilik hali içinde olması şeklinde tanımlanmıştır. Diğer bir ifadeyle Dünya Sağlık Örgütü (WHO), iyi oluşu bireyin kendinin ve potansiyelinin farkında olarak, stresli durumlarla başa çıkma yeterliliğine sahip ve toplum için faydalı, üretken olma isteği içinde olması gibi olumlu duygulanımı kapsayan bir kavram şeklinde açıklamaktadır (Huppert, 2009). Çalışmalarında olumlu duygulanımın olumsuz duygulanıma zıt bir durum olmadığını ifade eden Cacioppo ve Berntson (1999) ise iyi oluşun, ruhsal bozukluğun olmamasıyla ilişkilendirilmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Aynı doğrultuda, Seligman ve Csikszentmihalyi (2000) bu kavramın patolojik bir durum olmamasından ziyade, bireyin sağlıklı ve güçlü yanlarını bulup, anlamaya ve bu

yanlarını geliştirmeye yönelik çalışmaları kapsadığını ifade etmiştir. Böylelikle, psikolojinin son yıllarda daha çok “psikopatolojiyi iyileştirme” odaklı çalışmaları yerini iyi oluş ve kişisel gelişim üzerinde yapılan pozitif psikoloji çalışmalarına bırakmıştır (Cacioppo ve Berntson, 1999).

“iyi oluş”, “öznel iyi oluş” ve “psikolojik iyi oluş” kavramları pozitif psikolojinin önemli çalışma alanları olmakla birlikte her biri farklı anlamlar barındırmaktadır (Topuz, 2013). Seligman (2017) bu kavramların farklı ele alınması ve tanımlanması gerektiğini vurgulayarak, iyi oluş kavramının çok boyutlu olduğunu belirtmiştir. İyi oluşu hazcılık ve psikolojik işlevsellikle birlikte bütüncül olarak değerlendirmiş, haz veren durumları bireye kısa süreliğine yoğun ve olumlu duygu sağlayıcı olarak, psikolojik işlevselliği ise uzun vadede anlamlı ve olumlu etki bırakıcı olarak nitelendirmiştir (Seligman, 2007). Diğer bir çalışmada da benzer şekilde zevk veren durumlarla anlık tatmin duygusunun elde edildiği, ancak bireyin psikolojik işlevselliği sonucu elde ettiği durumların bireye çok daha uzun vadede mutluluk verdiğini belirtmektedir (Steger, Kashdan ve Oishi, 2008).

Alanyazına bakıldığında iyi oluş kavramı hedonik (hazcı) ve eudaimonik (psikolojik işlevsellik) olmak üzere iki temel boyutla ele alınmıştır. Hedonik yaklaşımda iyi oluş, mutluluğu ve bireyin karşılaştığı pozitif ve negatif tüm durumlara karşın bu iki duygulanım arasındaki dengeyle oluşan memnuniyeti ifade ederken (Ryan ve Deci, 2001), eudaimonik yaklaşım mutluluğun ötesinde bireyin erdemli bir anlayışla, potansiyeli dahilinde kendini gerçekleştirebilmesi, psikolojik açıdan işlevselliği (Waterman, 1993), yaşamından memnuniyet duyması, kendini anlaması ve farkında olması (Deci ve Ryan, 2008; Ryan ve Deci, 2001) gibi olumlu durumlara karşılık gelmektedir. Aynı doğrultuda mutluluk, Yunan filozoflarınca da, zevk veren durumları daha çok deneyimlemek ve elem verici durumlardan kaçınmak olarak tarif edilmiştir (Ryan ve Deci, 2001). Bu bilgilerle “iyi oluş”un “öznel iyi oluş” ve “psikolojik iyi oluş”u içeren dinamik bir kavram olduğu görülmektedir. Hedonik yaklaşımda iyi oluş, mutluluğun ve haz veren durumların bir göstergesi olması bakımından öznel iyi oluşu yansıtırken, eudamononik yaklaşımın, bireyin kendini ve benliğini tüm gerçekliğiyle değerlendirebilmesi ve benliğiyle ne derece uyum içinde olduğu gibi olguları temel alması bakımından psikolojik iyi oluşa denk

düştüğü görülmektedir (Waterman, Schwartz ve Conti, 2008). İnsana bütüncül ve çok yönlü bakmanın bir sonucu olarak ortaya atılan bu iki kavramdan öznel iyi oluş, olumlu, olumsuz duygular, yaşamdan sağlanan doyum gibi konulara vurgu yaparken, psikolojik iyi oluş insan gelişimine odaklanmaktadır (Dodge, Daly, Huyton ve Sanders, 2012).

Özetle, öznel iyi oluşun iki önemli göstergelerinden biri olan mutluluk ve yaşam doyumu, psikolojik işlevsellik veya psikolojik iyi oluş için bir gösterge ya da koşul olmadığından (Bradburn, 1969), öznel iyi oluş hali psikolojik iyi oluş için yeterli bir faktör olarak kabul edilmemektedir (Cenkseven, 2004). Buna göre öznel iyi oluş, bireyin kendi ve yaşamı ile ilgili kendi öznel değerlendirmelerini içermesi bakımından psikolojik iyi oluşla farklı bir anlam taşımakta ve bireyin kendi his ve tecrübesi doğrultusunda kendini mutlu veya iyi olarak değerlendirmesi, doğrudan psikolojik açıdan sağlıklı olduğu anlamına gelmemektedir (Yetim, 2001).

1.1.2. Öznel İyi Oluş

İnsanlık varoluşuyla birlikte mutluluğun tanımını bulmaya ve mutluluğu yakalamaya koşullanmışçasına bir mücadele içerisindeyiz. Araştırmacılar yakın geçmişe dek mutluluk, iyi olma gibi pozitif psikoloji kavramlarını, düşük duygu durumlarının yalnızca tersi veya olmaması halinde ortaya çıkan bir durum şeklinde yorumlamışlardır. Bu anlayışla, mutluluk gibi olumlu duygular içeren durumlara yeteri kadar yönelmeyen (Diener, 1984) araştırmacılar, mutsuzluk, üzüntü, depresyon, ruhsal sorunlar gibi olumsuz durumları ortadan kaldırmanın mutluluğu bulmak için yeterli olacağı anlayışını benimsemişlerdir. Nitekim yapılan çalışmalara bakıldığında psikolojik rahatsızlıklarla ilgili çalışmaların sayısı pozitif psikoloji ile yapılan çalışmalardan çok daha fazladır. Ancak 60'lı yılların sonlarına doğru bilim insanları mutluluğun tanımı ve kaynağını bulmak için pozitif psikoloji alanında çalışmalara başlamışlardır. Seligman'ın konunun önemini bir kez daha vurgulaması ile mutluluk ve pozitif duygulara yönelik çalışmalar son kırk yılın en büyük artışını göstermiştir (Staudinger, 2001). İnsana ve deneyimlerine olumlu bakmanın altını çizen pozitif psikoloji alanında olumsuz durumların varlığı kadar

olumlu durumların eksikliğinin de sağlık üzerindeki önemi vurgulanmakta (Ryff & Singer, 1996), alan mutluluğun tanımı, iyilik hali ve mutlu bir kişinin hangi özellikleri taşıdığına yönelik araştırmaları kapsamaktadır (Schultz ve Schultz, 2001).

Diener (2000) alışmasında, “İnsanın iyi bir yaşam sürdüğünü düşünmesi, bir hayal mi?” sorusuyla, her bireyin bu soruyu kendi değerlerine göre yanıtlayacağını, mutluluğun da buna bağlı olarak öznel bir sonuca ve tanıma dayandığını savunmaktadır. Diener öznel iyi oluşu “Günlük yaşam içerisinde acı verici, mutlu edici birçok durumla karşılaşabilen her insan öznel iyi oluşu deneyimler. Bu deneyime kendi değerlendirmesini ve yorumunu katarak yaşamından memnuniyet duyan, duymayan veya acı duyan her insan mutluluğu, kendi öz değerleri, tecrübesi ve ruhsal yapısındaki farklılıklarla hissetmektedir” şeklinde açıklamaktadır. Diener (1984) öznel iyi oluşun, öz deneyim, öz değerlendirme ve kişinin yaşamın tüm boyutlarını olumlu olarak değerlendirmesi gibi üç bilişsel temele dayandığını ifade etmektedir. Bu bakımdan öznel iyi oluş kişinin yaşamını olumlu değerlendirmesi veya olumlu deneyimlerin varlığı ve olumsuz deneyimlerin yokluğu şeklinde belirtilmektedir (Diener, 1994). Wilson (1967) ise, mutlu bir kişiyi zeki, eğitimi, varlıklı, sosyal ilişkilerinde başarılı, inançlı, erdemli, durumlara pozitif bakabilen, bir amaca sahip olan, evli, genç ve sağlıklı olmak gibi özelliklerle tarif etmektedir. Bu düşünceye paralel iyi bir yaşamı ve buna bağlı olarak mutluluğu ekonomik, toplumsal, aile, sağlık ve ruhsal gibi kriterlere bağlayan araştırmalar mevcuttur. Örneğin Diener and Fujita (1995) tarafından yapılmış araştırmada para, sosyal yetenek ve fiziksel çekicilik gibi bireyin hedefine ulaşmasında kolaylık sağlayan unsurlara sahip olan bireylerin, büyük bir yaşam amacına sahip olan bireylere göre öznel iyi oluş düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ryan ve Deci (2008)’nin çalışmasında ise, yüksek öznel iyi oluşa sahip bireylerin toplumun yararını kendi öncelikleri kadar düşündüklerini, topluma fayda için daha çok hareket ettiklerini ve bunun için daha fazla emek sarf ettiklerini ortaya koymaktadır.

Bu araştırmaların neticesinde mutluluk kavramı, alanyazında “öznel iyi oluş” şeklinde isimlendirilmiştir (Diener, 2000). Kriterler hem evrensel hem de bireysel olması nedeniyle, bireyin kendi yaşamını nasıl değerlendirdiği ve algıladığı öznel iyi

oluşun belirleyicisi olarak nitelendirilmiş (Bradburn, 1969), böylece bireyin yüksek iyi oluş düzeyine sahip olması, mutlu anları daha fazla deneyimlemesi veya mutsuz anları daha az deneyimlemesi ile doğrudan ilişkili olduğundan bahsedilmiştir (Myers ve Deiner, 1995).

Alanyazın taramasında ulaşılabilen bazı araştırmalar sosyo-demografik özellikler açısından öznel iyi oluş düzeyinin kadınlar ve erkekler arasında öznel iyi oluş düzeylerinde bir farklılık yaratmadığını öne sürerken (Okun ve George, 1984), diğer bazı çalışmalar cinsiyetin öznel iyi oluş düzeyinde farklılıklar meydana getirdiğini iddia etmişlerdir (Fujita, Diener ve Sandvik, 1991). Öte yandan birçok araştırma kadınların erkeklere göre negatif duygulanımı daha çok deneyimlediğini (Nydegger, 2004; Russo and Green, 1993; Costa, Terracciano ve McCrae, 2001; Feingold 1994; Hansson, Hilleras ve Forsell, 2005; Nolen-Hoeksema and Rusting 1999; Smith and Reise 1998), yaşam memnuniyeti ve pozitif duygulanım düzeylerinin de erkeklere göre daha düşük olduğunu (Shmotkin, 1990) göstermektedir. Araştırmalarla elde edilen bu bulgular kadınların depresyona yatkınlıklarının erkeklerden daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır (Tesch-Römer, Motel-Klingebiel ve Tomasik, 2007).

Çalışmalar medeni durumun ve kişilik özelliklerinin bireyin hayatı pozitif olarak değerlendirmesini etkilediğini göstermektedir. Evlenmemiş veya dul kalmış bireylere göre evli bireylerin öznel iyi oluş düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir (Ryan ve Deci, 2001; Seligman ve Csikszentmihalyi, 2000).

1.1.3. Psikolojik İyi Oluş

Psikolojik iyi oluş, mutlu hissetmenin ötesinde, genel olarak iyi olma hali (Özmete, 2016), bireyin iyilik halinden, ilişkilerinden, var olan kapasitesini kullanarak üretkenliğinden, yaşamından ve yaşam enerjisinden memnuniyet duymasıdır. Psikolojik iyi oluş yalnızca herhangi bir sorunun var olmaması demek değil, bireyin var olan sorunlarla baş edebilmesi, gücünü tüm potansiyeliyle kullanabilmesi, yeterliliği ve baş etme sorumluluğu taşıması gibi olumlu hisleri ifade etmektedir (Ryff, 1989). Psikolojik iyi oluş kavramı ilk kez Bradburn (1969)

tarafından “The Structure of Psychological Well-Being” adlı eserinde ele alınmıştır. Çalışmasında bireyin psikolojik iyi oluş düzeyinin kişiden kişiye farklılık gösterebilen, günlük stresli durumların ötesinde uzun süreli psikolojik duruma işaret eden iki ayrı öznel duygu durumu arasındaki farklılığın bir neticesi olduğunu ve mutluluğun bu iki duygu arasındaki dengeyle oluştuğunu ileri sürer. Bu iki öznel duygu durumu, pozitif duygulanım ve negatif duygulanım (Positive Affect, Negative Affect) şeklinde ifade edilmiştir. Bradburn bireyin pozitif duygulanımının negatif duygulanımdan daha yüksek olması durumunda iyi oluş düzeyinin de bu doğrultuda yüksek olacağını ifade etmiştir. Negatif duygulanımı yalnızlık hissi, depresyon ve düşük duygu durumuyla, pozitif duygulanımı ise, bireyin mutlu olması, yaşamından onur duyması, yaşam amacından doyum sağlaması ve yaşamaya ilgili ve istekli olmasıyla ilişkilendirmiştir (Bradburn, 1969). Psikolojik iyi oluşu Yunanca mutluluk anlamına gelen “eudaemonia” kavramı ve ruhsal olarak sağlıklı olma hali ile açıklamaya ve bu kavramları “psikolojik iyi oluş” adı altında toplamaya çalışmıştır (Özmete, 2016). Ancak Bradburn’un bireyin iyilik halini tanımlamak için kullandığı bu kavram, mutluluk merkezli ve ruhsal yönden sağlıklı oluşla ele alınması bakımından, günümüzün öznel iyi oluş kavramına denk düşmektedir (Hamurcu, 2011).

Psikolojik iyi oluş kavramını aile, sosyal yaşam, iş, sağlık gibi insan için önemli ve özel alanlara odaklanarak tanımlayan ve günümüz anlamıyla ilk kez kullanan Ryff, makalesinde psikolojik iyi oluşu altı boyutla ele almıştır. Bunlar, kendini kabul, bireysel gelişim, yaşam amacı, diğerleriyle olumlu ilişkiler, özerklik ve çevresel hâkimiyet şeklindedir (Ryff & Singer, 2008). Psikolojik iyi oluşu yeterli düzeyde olan bir bireyden, amaçlı ve amacına uygun bir yaşam sürmesi, kendini geliştirebilen, potansiyelini kullanabilen, davranışlarını kontrol edebilen ve gözetken, kendi değerlerini bilen ve yaşayabilen, duygularının farkında olan, empati kurabilen ve yerinde tepkiler verebilen, sosyal ilişkiler kurmaktan kaçınmayan, samimi ve yakın ilişkiler kurabilen, başkalarına ilgili ve yardımcı olmaya istekli gibi davranış kalıpları beklenir (Ertürk, Keskinkılıç Kara ve Zafer Güneş, 2016).

Psikolojik iyi olmaya yönelik öne atılan ilk teoriler psikolojik iyi oluşu pozitif ve negatif duygulanım arasındaki denge olarak tanımlarken, Ryff’in modeli

psikolojik iyi oluşu daha kapsamlı olarak gelişimsel bir şekilde ele almıştır (Akın, 2009). Yapılan araştırmalar psikolojik iyi oluşun çok boyutlu ve anlaşılması güç bir kavram olduğunu ve bireyin psikolojik işlevselliğinin farklı kavramlarla açıklaması bakımından bir çeşit şemsiye terim olarak görüldüğünü belirtmektedir (Tekin, 2014).

Ryff (1989) öznel iyi oluş kavramının psikolojik iyi oluş kavramından farklı olarak bireyin yaşam kalitesinin de bir sonucu olduğunu iddia etmiştir. Ona göre öznel iyi oluş düzeyi, birey için mutluluk verici yüksek gelir düzeyi, yüksek eğitimi, konforlu yaşama sahip olma, genç olma, pozitif ve kendinden emin olma gibi bireyin öz değerlendirmelerine dayanmakta (Özmete, 2016), buna karşın bireyin sağlık ve varlıkla ilgili sahip olduğu maddesel özellikler her ne kadar yaşam kalitesini belirlese de psikolojik iyi oluş düzeyini belirlemek veya açıklamak için yeterli görülmemektedir (Diener ve Lucas, 2000).

Orley, Saxena ve Herrman (1998) psikolojik iyi oluşun içsel bir süreç olsa da dış etmenler ve çevresel faktörlerden etkilendiğini ifade etmişlerdir. Bireyin kişilik özellikleri ve ruh halinin yanında, erken çocukluk yaşantıları ve şimdiki zamana ait beklentilerinin psikolojik iyi oluşun temelini oluşturduğunu, bu nedenle kavramın geçmiş yaşam deneyimlerini ve bireyin işlevsel yanlarını içine alan kuramların birleşimi olduğundan bahsetmişlerdir.

Psikolojik iyi oluş için mutluluğun gerekli olduğu şeklinde bir algı olsa da, mutluluk, psikolojik iyi olmanın şartı veya göstergesi değildir (Kinnier, 1997). Öznel iyi oluş iş yaşamı, sosyal ilişkiler, aile gibi faktörlerden beslenirken, psikolojik iyi oluş bireyin yaşam amacından, potansiyeline karşı farkındalığından, psikolojik işlevselliğinden ve sosyal ilişkilerinin kalitesinden etkilenmektedir (Ryff ve Keyes, 1995). Ryff (1989) başka bir makalesinde, olumsuz yaşam deneyimlerinin psikolojik iyi oluşu azalttığı bilinse de, gündelik olumlu ve olumsuz duygularla, yaşam doyumu gibi özelliklerin bu kavramı açıklamak için basit ve yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Diğer bir açıklamada Fierro (2006), bireyin kendisiyle barışık, genel olarak olumlu bakış açısına sahip olmasının ve olumlu duygulanımı (pozitive affect) yoğun deneyimlemesinin, olumsuz duygu veren olayları (negative affect) ve durumları ise nadiren deneyimlemesinin psikolojik iyi oluş düzeyinin yüksek iyi oluşla ilişkilendirilebileceğinden bahsetmiştir.

Bireyin iyi oluş düzeyinin beklenen veya istenilen (optimal) düzeyde olması için her zaman olumlu olaylar deneyimlemesi gerekli değildir. Acı, elem, hayal kırıklığı ya da başarısızlık gibi olumsuz duygular yaşamın bir parçasıdır ve bu olumsuz duygu ve durumlarla bireyin mücadele edebilmesi, kişinin iyi oluşu için gereklidir. Buna karşın bireyin yaşamında işlevselliğini ve değerini gösteren psikolojik iyi olma hali, uzun süreli ve yoğun stresli veya olumsuz duygular altındaki koşullarda arabulucu görevi üstlenir ve bireyi yaşamını sürdürmeye karşı motive etmektedir (Huppert, 2009). Başka bir deyişle psikolojik iyi oluş, bireyin yaşamının sürdürebilmesi için deneyimlerini bilinçli olarak değerlendirmesi ve yaşam doyumunu bununla beslemesi şeklinde açıklanmaktadır (Diener, Suh, Lucas ve Simith, 1999).

Benzer bir açıklamada, psikolojik iyi oluşun üç temele dayandığına işaret edilmektedir. Bunlardan biri bireyin yaşamına veya evli bir bireyse evliliğine dair değerlendirmesini yansıtan mutluluğu; bireyin ruhsal halini gösteren gerginliği ve bireyin sosyal ilişki veya yaşamındaki rollerine ilişkin yeterliliğiyle ilgili öz değerlendirmesi şeklindedir (Bryant ve Veroff, 1982).

Özetle “psikolojik iyi oluş”, bireyin mutlu hissetmesinden ve sorunsuz bir yaşam sürmesinden öte, anlamlı ve amaçlı bir yaşam sürmesi, verimli ilişkiler içinde olması, diğerleriyle iletişim kurmaya istekli olması, benliğini olumlu olarak değerlendirmesi, eksiklerinin ve yeteneklerinin farkında olması ve bunu kabul ederek kendini geliştirmeye açık olması, sorunlarla baş edebilme gücüne sahip olması, kendisinden ve benliğinden memnuniyet duyması şeklinde tanımlanmaktadır (Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002).

“Öznel iyi oluş” kavramı ise bireyin yaşamında olumsuz duyguların olmaması veya az olması ve sıklıkla mutluluğu ve olumlu durumları deneyimlemesi anlamına gelmektedir. Bireyin yaşamını nasıl algıladığı ve yorumladığı öznel iyi oluş için belirleyici olduğundan, bireyin kendini mutlu olarak hissetmesi veya hissetmemesi gibi kendi değerlendirmelerine dayanan iyilik hali alanyazında öznel iyi oluş şeklinde isimlendirilmiştir (Diener, 2000; Ryan ve Deci, 2001).

“İyi oluş”, birey için mutluluğu ve psikolojik işlevselliğini yansıtmaması bakımından bütüncül bir bakış açısı olarak bireyin en ideal düzeyde sağlık ve iyilik hali içinde olması anlamına gelmektedir. Bireyin mutlu olduğu ve haz duyduğu durumları ifade eden hedonik yaklaşım öznel iyi oluşa denk düşerken, bireyin erdemli, amaçlı bir yaşam sürmesine ve psikolojik işlevselliğine karşılık gelen eudaimonik yaklaşım psikolojik iyi oluşu yansıtmaktadır. Böylece “iyi oluş” öznel iyi oluşu ve psikolojik iyi oluşu içermesiyle dinamik ve bütüncül bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Waterman, 1993; Waterman, Schwartz, ve Conti, 2008; Grenville- Cleave, 2012).

1.1.3.1. Psikolojik İyi Oluşu Açıklayan Kuramlar

Psikolojik iyi oluşun çok boyutlu bir kavram olması ve işlevselliğinin içinde farklı kavramlar barındırması bu kavramın tanımlanmasını zorlaştırdığından yapılan ilk araştırmaların birçoğu tanımlamaya yönelik olmuştur (Tekin, 2014). Bu yaklaşımlardan önemlileri; Aşağıdan yukarıya kuramı, Dinamik denge modeli, Amaca ulaşma ve doyuma ilişkin çoklu çelişki kuramlarıdır. Kavramı tanımlamak için ele alan kuramcılarının birçoğu başlangıçta bireyin psikolojik iyi oluş halinin dışsal olaylar ve deneyimlerden etkilendiğini savunmuş ve kuramsal çerçeveyi bu özelliklerle belirlemişlerdir (Diener, Suh, Lucas ve Smith, 1999).

Aşağıdan yukarıya kuramının bireyin yüksek psikolojik iyi oluşa sahip olmasının, insanî temel ihtiyaçlarını gidermesi ve doyuma ulaşmasıyla mutlu bir birey olarak mümkün olacağını öne sürmektedir (Diener, Suh, Lucas ve Smith, 1999). Bu yaklaşıma göre bireylerin mutlu veya mutsuz olmaları, ne sıklıkla mutlu veya mutsuz hissettikleri gibi deneyimlerini, bireylerin kendi deneyim ve yaşantılarını değerlendirmelerinin bir sonucu olarak görülmektedir. Bireye mutlu mu veya mutsuz mu olduğu sorusu yöneltilerek, bireyin haz ve doyum sağladığı deneyimleri, ayrıca acı veren deneyimlerini değerlendirmesi ve kendi hislerince tartması sonucu mutlu veya mutsuz olduğu kanısına varılır. Buna göre mutluluk veya mutsuzluk bireyin dış olayları algılama ve verilen tepkilerine bağlıdır. Bireyin

mutluluğu veya mutsuzluğu deneyimlemesinin, olayları olumlu veya olumsuz görmesinin bireye bağlı bir durum olduğu ifade edilmektedir (Eryılmaz, 2009).

Dinamik denge kuramında psikolojik iyi oluş düzeyinin bireyin kişilik özelliklerine bağlı olduğu öne sürülmektedir (Diener, Sandvik, Pavot ve Fujita, 1992). Bireylerin içe dönük veya dışa dönük olma gibi kişilik özelliklerinin etkisiyle farklı olayları deneyimlemelerinin, farklı psikolojik iyi oluş düzeylerine sahip olmalarını doğrudan etkilediği ileri sürülmektedir. Beklenmedik durumlar, travma veya mutlu bir haber bireyin psikolojik iyi oluş düzeyini arttırabilir veya azaltabilir. Dinamik denge modeline göre zamanla olaya bağlı değişen psikolojik iyi oluş düzeyinin yine bireyin kişilik yapısının etkisiyle eski haline geleceği iddia edilmektedir (Akın, 2009).

Amaca Ulaşma Kuramında, bireyin bir veya daha fazla bir amaca bağlı olarak hareket etmesi, bu amaçlara ulaşması, ne derece başarılı hissederek ulaştığı ve ne sıklıkla bu doyumunu yaşadığının doğrudan psikolojik iyi oluş hali ile ilişkili olduğunu öne sürülmektedir. Buna rağmen amacına ulaşmış bir birey kısa vadede mutluluğu elde etse de bu durumun geçici olduğu, uzun süreli bir iyi oluş hali kazandırmadığı ifade edilmektedir. Kurama göre bireyin amaçlarının türü, gerçekleştirilebilir olmaması, bilinçdışı temelli çelişkiler içeriyor olması, amaca ulaşmada kişisel yetersizliklere sahip olunması veya bireyin herhangi bir amacının olmaması gibi durumlar psikolojik iyi olma halini olumsuz yönde etkilemektedir (Diener, Suh, Lucas ve Simith, 1999).

Psikolojik iyi oluşa yönelik farklı tanımlama ve açıklamalar sunan bu kuramlardan son olarak Doyuma ilişkin çoklu çelişki modelinde (Michalos, 1985) ise bireyin kendini diğer insanları temel alarak karşılaştırma içinde oldukları öne sürülmektedir. Bu karşılaştırma ise bireylerin kendi ideallerine, hayallerine, tutkularına, doyum düzeylerine, geçmişlerine, ihtiyaçlarına, yaşam standartlarına göre şekillenmektedir. Bireyin kendini diğerleriyle karşılaştırmaya dayanan bu süreçte bilgiye nasıl ulaştığı ve bu bilgiyi nasıl işlediği kuram için önemli olsa da, bireyin kendini diğer insanlardan daha mutlu veya daha mutsuz olarak görmesinin psikolojik iyi olma halini doğrudan etkilediği ifade edilmektedir (Diener, Suh, Lucas ve Simith, 1999).

1.1.3.2. Ryff'ın Psikolojik İyi Oluş Modeli

Gelişimin yaşam boyu sürdüğünü öne süren tüm kuramlar psikolojik iyi oluşu farklı özelliklerle açıklamışlardır. Kişilik ve gelişim kuramcılarının pozitif psikolojiye yönelik tanımlamalarını temel alarak “Çok Boyutlu Psikolojik İyi Oluş Modeli”ne dayandıran Ryff, psikolojik iyi oluşun olumlu duygular, olumsuz duygular ve yaşamsal doyum gibi basit bir birleşimden daha fazlası olduğunu ve içerisinde çok fazla kavram barındırdığını vurgulamıştır (Cenkseven, 2004). Modelinde, bireyin potansiyelinin farkında olarak ideale ve mükemmelle ulaşmasının önemini vurgulayarak, psikolojik iyi olmanın mutlulukla doğrudan ilişkili olmadığını fakat mutluluğun iyi bir hayatın önemli bir getirisi olduğu fikrini savunmuştur (Ryff, 1989). Ryff modelinde öznel iyi oluş ile psikolojik iyi oluş arasındaki farkı bir kez daha ortaya koyarak, öznel iyi oluşun psikolojik iyi oluş için bir ölçüt olmadığını, psikotik bir bireyin psikolojik açıdan sağlıklı olmadığı halde mutlu olabileceğini, öte yandan herhangi bir psikopatolojiye sahip olmamanın psikolojik sağlık için bir gösterge olmadığını, bunu değerlendirmek için psikolojik işlevselliğe ait özelliklerin belirlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Tüm bu yaklaşımlarıyla Ryff, yukarıda da değinildiği gibi psikolojik iyi oluşu, kendini kabul, bireysel gelişim, yaşam amacı, diğerleriyle olumlu ilişkiler, özerklik ve çevresel hakimiyet şeklinde altı boyutla ele almıştır (Ryff & Singer, 2008).

1.1.3.2.1. Kendini Kabul

Psikolojik iyi oluşun en önemli ölçütlerinden biri kendini kabul duygusudur. Bireyin kendini, benliğindeki iyi ve kötü yönleriyle tanıması, eksikleri ve tüm yönleriyle kendini kabul etmesi, geçmişini olumlu değerlendirmesi, genel olarak benliğine ilişkin olumlu duygular hissetmesi şeklinde sıralanabilir. Bu özelliklere bakıldığında, kendini kabulün bireyin psikolojik açıdan sağlığını da doğrudan ilgilendiren bir özellik olarak görülmektedir (Ryff, 1989).

1.1.3.2.2. Bireysel Gelişim

Bireysel gelişim boyutu, bireyin potansiyelini kullanarak gelişimini yaşamı boyunca sürdürebilmesi, karşılaştığı zorluklarla mücadele edebilmesi, yeniliklere açık ve uyumlu olması, kendindeki değişim ve gelişimlerin farkında olması, kendini

gerçekleştirme ihtiyacına sahip olması ve bu açılardan kendini değerlendirebilmesi gibi özellikler içermektedir. Bireysel gelişim bakımından yüksek düzeyde olan bireyler karşılaştığı zorluklara ve değişimlere karşı adapte olmaya veya mücadele içinde olmaya isteklidirler. Bireysel gelişimi düşük olan bireyler ise yaşamaya, değişime, gelişime karşı isteksiz ve bu konudaki öz değerlendirmeleri de kısıtlıdır (Ryff ve Essex, 1992).

1.1.3.2.3. Yaşam Amacı

Ryff, (1989) yaşam amacı boyutunu, bireyin şimdiki ve geçmiş zamana ait yaşamını anlamlı ve amaçlı olarak değerlendirmesinin bir sonucu olarak tanımlamıştır. Bireyin yaşamın amacını anlaması ve anlamlı bir yaşama sahip olmasının olgunlaşmanın da bir göstergesi olduğunu vurgulayan Ryff, hedeflerini belirleyen, hedeflerinde aktif bir rol üstlenen, yaşamına yön veren, amaçları için planları olan, yaşamın amaçlı bir yolculuk olduğuna inanan bireyleri, yaşam amacı yüksek düzeyde olan bireyler olarak tanımlamıştır. Öte yandan, yaşamın anlamsız olduğuna inanan, diğer bir deyişle yaşam amacı düşük düzeyde olan bireyler ise yaşamın geçmiş ve şimdiki zamana ait anlamını kavrayamamış, hedefleri az ya da hiç olmamış ve bir amaç uğruna yönelmişlik duygusuna sahip olmamış gibi özelliklerle tarif edilmiştir.

1.1.3.2.4. Diğerleriyle Olumlu İlişkiler

Ryff ve Keyes (1995) psikolojik iyi olmanın bir diğer boyutu diğerleriyle olumlu ilişkiler kurma, bireylerin sosyal ilişkileri ile ilgili bir boyuttur. Bu boyut bireylerin doyumlu ilişkiler kurabilmesi ve ilişkilerini sürdürebilmesi, sevmeye yeteneğinin olması, güçlü empati ve şefkat duygusuna sahip olması, dostluk kurmaktan kaçınmayan, diğerlerine karşı pozitif saygıya sahip olan, güven duygusuna önem veren ve sosyal ilişkilerin özveri gerektirdiğinin bilincinde olan bireyler şeklinde tanımlanmıştır. Sevmeye yeteneğinin ve güven duygusunun psikolojik sağlık için önemli oldukları birçok kuram tarafından vurgulanmaktadır (Cenkseven, 2004). Allport olgun bireyi, çevresiyle yoğun ilgili ve ilişkili olarak tanımlarken, Maslow, diğer insanlarla sevgiye dayalı, güçlü bağlar kuran, çıkarsız, samimi

ilişkiler içinde olan bireyi kendini gerçekleştirmiş birey olarak tanımlamıştır (Ryff ve Essex, 1991).

1.1.3.2.5. Özerklik

Özerkliği yüksek düzeyde olan bireyler, davranışlarını kontrol edebilen, iradeli, bağımsız, sosyal yapıya bağımlı olmadan yaşamını sürdürebilen, kendine yetebilen ve kendi değer yargılarına göre hareket edebilen şekilde özelliklerle tarif edilmiştir (Ryff ve Essex, 1992). Kendilerini, kendi düşünce ve ölçüleriyle değerlendiren bu bireyler, kararlarını başkalarına bağılı olmadan alma yeteneğine sahip, diğerlerinden onay alma ihtiyacı hissetmeyen, içsel denetimi güçlü bireylerdir. Özerkliği düşük olan bireyler ise, başkalarının ne düşündüğünü çok fazla önemseyen, kararlarını almada başkalarının fikirlerini, sosyal kuralları ve kültürel yapıyı ön planda tutan ve karar verirken onay alma ihtiyacı ve endişe hissedilen bireylerdir (Ryff, 1989).

1.1.3.2.6. Çevresel Hâkimiyet

Ryff (1989) psikolojik iyi oluşun son boyutu olan çevresel hâkimiyeti, bireyin fiziksel ihtiyaçlarını karşılamak için, ruh haline uygun ortam oluşturabilme, fiziki çevre olanaklarını uygun düzenleme ve kullanabilme, çevresini kontrol edebilme, hâkimiyet duygusunu hissetme, etkileşim içinde olduğu ortamlara uyum sağlayabilme ve değişen koşullarla başa çıkabilme gibi özelliklerle ifade etmektedir. Çevresel hâkimiyeti yüksek düzeyde olan bir bireyin, yaşamında ve deneyimlediği olaylarda kontrol ve sorumluluk hissi yüksektir. Bu yüzden çevresini yönetebilen, olanakları en iyi şekilde değerlendiren ve ihtiyaçlarına uygun seçenekler veya çözümler bulan bireylerin de psikolojik iyi olmalarının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

1.1.3.3. Kadınlarda Psikolojik İyi Oluş

Psikolojik iyi oluşa ilişkin araştırmaların artmasıyla, araştırmacılar psikolojik iyi oluş düzeyini etkileyen etmenlere ve sosyo-demografik değişkenlerle hangi yönde ve ne düzeyde değişim gösterdiğine odaklanmışlardır. Cinsiyetle ilgili araştırmalara

bakıldığında bulguların çelişkili olduğu görülmektedir. Bazı araştırma sonuçları psikolojik iyi oluşun kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık meydana getirmediğini (Ryff, Magee, Kling ve Wing, 1999; Benjet ve Hernandez-Guzman, 2001) bazıları kadınların erkeklerden daha yüksek psikolojik iyi oluş düzeyine sahip olduğunu (Cooper, Okamura ve McNeil, 1995; Lee, Seccombe ve Shehan, 1991) bazılarıysa erkeklerin daha yüksek psikolojik iyi oluşa sahip olduğunu söyleyerek, farklı sonuçlar ortaya koymuşlardır (Haring, Stock ve Okun, 1984). Ryff'ın psikolojik iyi oluş modelini temel alan bazı araştırma sonuçlarında ise kadınların “diğerleriyle olumlu ilişkiler” ve “bireysel gelişim” alt boyutlarında erkeklerden daha yüksek sonuçlara sahip olduğu görülmüştür (Cenkseven, 2004). Cinsiyete ilişkin çelişkili bulgular yurtiçindeki çalışmalarda da benzer şekildedir. Çalışmalardan bazıları kadınların erkeklerden daha yüksek düzeyde psikolojik iyi oluşa sahip olduğunu söylerken (Cirhinlioğlu, 2010; Gediksiz, 2013; Geçgin ve Sahranç, 2017; Göçen, 2019), bazıları da, cinsiyetin psikolojik iyi oluş düzeyinde anlamlı bir etkisinin olmadığı öne sürmektedir (Ekşioğlu, 2011; Tütüncü, 2012; Göcen, 2013; Ekşi, Güneş ve Yaman, 2018).

1.1.3.4. Psikolojik İyi Oluş ve Yaş

Psikolojik iyi oluş ve yaş arasındaki ilişkiye yönelik yapılan araştırma sonuçlarının bazıları yaşın psikolojik iyi oluş düzeyini yordadığını, bazıları aralarında anlamlı bir ilişki olmadığını öne sürmektedir. Buttt ve Beiser (1987), araştırmalarında genç olmak ve yüksek psikolojik iyi oluş düzeyine sahip olmak arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ileri sürmüşlerdir. Diener ve Suh (1999)'un çalışmalarında ise psikolojik iyi oluş düzeyinde yaş almaya bağlı olarak anlamlı bir azalma olmadığını ifade etmişlerdir.

Ryff (1995) çalışmasında bireylerin psikolojik iyi oluşlarına etki eden faktörlerin yaşa bağlı olarak farklılıklar gösterdiğini öne sürmüştür. Çocukluk ve ergenlik döneminde olan bireylerin psikolojik sağlıklarına etki eden faktörlerin ebeveyn tutum ve özellikleriyle ilgili olduğunu; yetişkin bireylerin sosyo-ekonomik

düzyey ve statü ile ilgili olduğunu ve yaşlı bireylerin ise sağlık ile ilgili faktörlerin psikolojik iyi oluşlarına etki ettiğini ifade etmiştir.

Psikolojik iyi oluşun zaman ve yaş değişkenine bağlı olarak ne gibi değişimler gösterdiği üzerine yapılan kesitsel çalışmada, katılımcılar genç, yetişkin ve yaşlı şeklinde gruplara ayrılarak, geçmiş deneyimlerin şimdiki zamana olan etkisinin gözlemlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan gençlerin ailelerinden gençlerin geçmiş deneyimlerine ilişkin bilgilerden de yararlanılarak, geçmişte yaşanmış normal olarak kabul edilen deneyimlerin şimdiki zamana ait psikolojik iyi oluşu anlamlı olarak yordadığı sonucuna ulaşılmıştır (Ryff ve Heidrich, 1997).

Araştırmaların bazıları yaşla birlikte psikolojik iyi oluş düzeninin arttığını, bazıları yaşın psikolojik iyi oluş düzeyine anlamlı bir etkisinin olmadığını, bazıları ise yaşa bağlı olarak psikolojik iyi oluş düzeyinde azalma olduğunu göstermektedir. Ancak bu çelişen sonuçlara rağmen araştırmaların bir çoğu yaş ve psikolojik iyi oluş arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğunu konusunda hemfikirdir (Akın, 2009).

1.1.3.5. Psikolojik İyi Oluş ve Sosyoekonomik Düzey

Psikolojik iyi oluşa yönelik yapılan araştırmalar (Ryff ve Heidrich, 1997) bireylerin ekonomik durumlarının psikolojik iyi oluş düzeyleri ile arasında anlamlı bir ilişki olduğu yönündedir. Araştırmacılar bu sonuçları, para veya ekonomik durumun bireyler için amaç ve birincil ihtiyaçtan öte, bireyin daha çok psikolojik sağlığı için gerekli ihtiyaçlarını karşılayan bir araç olduğu şekinde yorumlamışlardır (Kuyumcu, 2012). Kaplan, Shema ve Leite (2008)'in 29 yıl süren boylamsal çalışmalarında, bireylerin zaman içerisindeki ekonomik durumlarının ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin değişimlerini gözlemleyerek önemli sonuçlara ulaşmışlardır. Araştırma sonucuna göre bireylerin zaman içerisindeki ekonomik durumlarının yüksek olduğu zaman dilimlerinde, psikolojik iyi oluş düzeylerinin de aynı doğrultuda yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Diener ve Diener (1996) çalışmalarında, bireylerin ekonomik düzeylerinin yaş ve cinsiyete göre psikolojik iyi oluşu daha çok yordadığını; Myers ve Diener (1995)'in araştırmalarında benzer bulgulara ulaşılarak, aylık gelir ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğunu ifade etmişlerdir. Başka bir çalışmada, gelir durumu ve ekonomik imkanların bireyin amacına ulaşmasını kolaylaştırdığını, gelirin hedefe ulaşmak için bir kaynak olduğunu, bu bakımdan iyi oluş üzerinde belirleyici bir unsur olduğu ileri sürülmüştür (Diener, Suh ve Lucas, Smith, 1999).

Bu konuda ülkemizde yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin aylık gelirleri ve harcamaları psikolojik iyi oluşun tanımlanmasında kullanılan Ryff'in (1989) modelindeki altı boyutla ele alınarak değerlendirilmiştir. Tatlılıoğlu (2015) tarafından yapılan bu çalışmanın sonuçlarında, öğrencilerin psikolojik iyi oluş boyutlarından "bireysel gelişim" dışındaki boyutlarda aylık gelir ve harcamalarına ilişkin anlamlı bir farklılık gözlemlenmediği, ancak öğrencilerin "bireysel gelişim" boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğu ifade edilmiştir. Bu sonuca göre, bireylerin ekonomik düzeylerinin iyi oluşları açısından önemli bir yordayıcı olduğu; gelir düzeyinin artmasının, buna bağlı maddi imkanların artmasına, ihtiyaçların giderilmesine, bunun da doğrudan mutluluk ve psikolojik sağlığa olumlu yönde ettiğine yol açtığı belirtilmektedir.

Cenkseven ve Sarı'nın (2009) çalışmalarında cinsiyet ve sosyoekonomik düzeyin iyi oluşa olan etkisini birlikte ele alarak incelemişlerdir. Sonuç olarak cinsiyetin hem psikolojik iyi oluşu hem de öznel oluşu yordadığını; sosyoekonomik düzeyin ise, yalnızca öznel iyi oluşu yordadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Yurt dışındaki bazı araştırma sonuçları da benzer şekilde bireylerin psikolojik ihtiyaçlarının giderilmesinin psikolojik iyi olma düzeyini olumlu olarak etkilediğini öne sürmektedir (Buunk ve Nauta, 2000; Ryan ve Deci, 2000; Deci ve Ryan , 2008).

Öte yandan Biswas-Diener, Diener ve Tamir (2004) çalışmalarında bireylerin gelir düzeylerinin artmasıyla, beklentilerinin, harcamalarının, isteklerinin yani genel yaşam standartlarının arttığını, bu şartlarda yüksek gelire sahip olan bireylerin psikolojik iyi oluşlarının beklenen düzeyde yüksek olmadığı ifade etmişlerdir.

Literatürde sosyo-ekonomik düzey ve psikolojik iyi oluş arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğunu öne süren çalışmalar (Ryff, Magee, Kling ve Wing, 1999; Buunk ve Nauta, 2000; Cenkseven, 2004; Censeven ve Sarı, 2009; Anlı, 2011; Kuyumcu, 2012; Kaplan, Shema ve Leite, 2008; Tatlıoğlu, 2015) olduğu kadar, ekonomik durumun psikolojik iyi oluşa anlamlı bir etkisinin olmadığını ileri süren çalışmalarda mevcuttur (Hong ve Giannakopoulos, 1994; Biswas-Diener, Diener ve Tamir, 2004).

1.1.3.6. Psikolojik İyi Oluş ve Sosyal Destek

Sosyal destek bireyin ihtiyaç anında duygusal, bilişsel ve maadi yardım sağlayacağı tüm insanların hazır bulunması, yardım alacağı inancı olması, bireyin kendini değerli ve güvende hissettiği bir gruba ait olması şeklinde tanımlanmaktadır (Lepora, 1991). Son yıllarda sosyal destek kavramına yönelik artan çalışmalar, bu kavramın bireyin fizyolojik ve psikolojik hastalıklarla baş etmesinde etkin bir rolü ve birey için koruyucu işlevi olduğunu öne sürmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013). Literatürde sosyal desteğin stresten koruyucu işlevinin yanında psikolojik iyi oluşa olumlu etkisinden de bahsedilmektedir (Yalçın, 2014). Oysa sosyal destek alanında yapılan ilk çalışmalar daha çok olumsuz ve stresli durumlardaki bireylere odaklanarak, sosyal desteğin mücadeleyi veya tedavi sürecini nasıl etkilediği yönündeydi. Pozitif psikolojiye ilginin artmasıyla ve bireyleri olumlu ve olumsuz tüm yönleriyle bütüncül olarak değerlendirme anlayışının hakim olmasıyla, sosyal destek kavramı daha çok olumlu kavramlarla ele alınmaya başlamış ve olumlu duygulanımla olan ilişkisi üzerine araştırmalar yapılmıştır (Ndzebir, 2015).

Kahn, Hessling ve Russel (2003) çalışmalarında olumsuz duygulanımın, bedensel rahatsızlık, algılanan sosyal destek ve psikolojik iyi olma arasındaki ilişkiyi anlamlı olarak açıkladığı, olumsuz duygulanımın aracı rolü ortadan kaldırıldığında ise algılanan sosyal destek ve psikolojik iyi olma arasında anlamlı bir ilişki olduğunu öne sürmüşlerdir. Sosyal desteğin bireyin ihtiyacı olan sevgi, ilgi, aitlik gibi duyguları içermesinin iyi oluşu doğrudan ilgilendirdiğini savunan Cohen ve Wills (1985), çalışmalarında bireyin başedilmesi zor durumlarda sosyal desteğin psikolojik

iyi oluŖa olumlu etkisinden; fizyolojik ve psikolojik temelli semptomlara karŖı koruyucu etkisinden bahsetmiŖlerdir. BaŖka bir alıŖmada ise bu sonucun aksine, sosyal desteğin gereğinden fazla ilgili ve koruyucu yaklaŖımlar içermesinin, kiŖinin özerklik duygusuna zarar vermesinin, bunun da bireyin psikolojik iyi oluŖunu olumsuz etkileyeceğinin kaçınılmaz olduğundan bahsetmiŖtir (Felmlee, 2003).

1.1.3.7. Psikolojik İyi OluŖ ve EŖ Desteği

EŖ desteği, eŖlerin birbirlerine gerekli ve ihtiyaı olduğunda beklenen Ŗekilde yardımda bulunması veya destek olması Ŗeklinde tanımlanmaktadır. Bununla birlikte eŖ desteği literatürde bir sosyal destek kaynağı olarak değerlendirilmektedir (Dehle, Larsen ve Landers, 2001). Sosyal desteğin bireyin psikolojik iyi oluŖuna ve stresle baŖa çıkmasında etkin bir rolü olduğu yukarıda değinildiği gibi yapılan araŖtırmalarla desteklenmektedir. alıŖmalar evli bireylerin, desteğin öncelikli olarak eŖlerinden gelmesini beklediğini göstermektedir (Dehle, Larsen ve Landers, 2001). Bu bakımdan evli bireylerin sosyal desteği en yakın ve etkin olarak eŖlerinden alacağı dŖünüldüęünde, evlilikteki eŖten gelen desteğin birey için ayrı bir anlam ve önem taŖıdığı ifade grlmektedir (ifti Arıdağ, Erus ve nsal Seydoogulları, 2019). Beach ve Gupta (2006) alıŖmalarında, bireyin eŖinden uygun zamanda ve beklenen ölçüde gelen desteğin, psikolojik iyi oluŖa etkisinin baŖka kaynaklardan sağlanan destekle telafi edilemeyecek boyutta önem taŖıdığına dikkat ekmiŖlerdir. Scheidler (2008)'ın alıŖmasında eŖlerinden destek alan ve evliliklerinden doyum sağlayan bireylerin psikolojik iyi oluŖ düzeylerinin de aynı doğrultuda yüksek olduğunu ifade edilmektedir. Bir baŖka alıŖmada eŖ desteği alan evli bireylerin, depresyon riskinin azaldığı, bunun yanında eŖe duyulan saygının arttığını ileri sürülmektedir (Brown, Andrews, Harris ve Bridge, 1986). Yıldırım (2004), bireylerin psikolojik ve fizyolojik açıdan sağlıklı olmalarının ve sağlıklı ailelelerin ancak birbirini seven, birbirlerine saygı duyan eŖlerle mümkün olacağını, bunun da eŖlerin birbirlerine karŖı destekleyici tutum ve davranıŖlarıyla sağlayacağını vurgulamıŖtır. Öte yandan ülkemizde evli bireyler üzerinde yapılan bir baŖka alıŖmada eŖ

desteğinin, evlilik doyumu ve psikolojik iyi oluşu anlamlı düzeyde yordadığı gözlenmiştir (Çiftçi Arıdağ, Erus ve Ünsal Seydooğulları, 2019).

1.1.3.8. Psikolojik İyi Oluş ve Toplumsal Cinsiyet

Toplumsal cinsiyet, insanın doğal olarak sahip olduğu biyolojik özelliklerden ve farklılıklardan öte, toplumun öğretileri, kuralları, tutumları, beklentileri, kadın ve erkek kimliğine dayatılan rollerine ilişkin davranış kalıplarını içermekte ve kadınsı, erkeksi olarak nitelendirilmiş özellikler anlamına gelmektedir (Altınova ve Duyan, 2013). Bu konuyu psikolojik iyi oluşla birlikte ele alan Akın ve Demirel (2003) çalışmalarında, bireylerin davranışlarının kadınsı veya erkeksi olarak görülmeden, cinsiyetlerine dayalı farklılıklarının ön plana çıkarılmadan, toplumsal cinsiyet rolleri bakımından eşitlikçi yaklaşıma sahip olunan toplumlarda bireylerin, psikolojik sağlıklarının geleneksel tutum ve toplumsal cinsiyet kurallarına bağlı bir toplumdaki bireylere göre daha yüksek olduğu ifade edilmektedir.

Arıcı (2011) üniversite öğrencileri üzerinde sürdürdüğü çalışmasında toplumsal cinsiyet rolleri ve psikolojik iyi oluş kavramlarının birbirleriyle olan ilişkisini incelemiştir. Toplumsal cinsiyet rolleri açısından geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine sahip olmayan öğrencilerin psikolojik iyi oluş boyutlarından “kişisel gelişim” faktörü, geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine sahip olan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet rolleri bakımından eşitlikçi algı düzeyi yüksek olan öğrencilerin ise psikolojik iyi oluş düzeylerinin tüm faktörlerde yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Akın ve Demirel (2003) araştırmalarında, toplumsal cinsiyet rollerinin yoğun olarak hissedildiği ve bu kurallara sıkıca bağlı olan toplumlarda, kadınların sayısı daha fazla olsa da her iki cinsiyette de olumsuz duygulanımın yüksek düzeyde olduğu, bireylerde hastalık ve stresin fazlaca gözlemlendiği ifade edilmiştir.

Çalışmasında evli çiftlerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının psikolojik iyi oluş ile ilişkisini inceleyen Kaplan (2016), toplumsal cinsiyet bakımından eşitlikçi algı düzeyi yüksek olan bireylerin, psikolojik iyi oluş düzeylerinin de aynı doğrultuda yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır.

1.2. TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ

Toplum, biyolojik özellikleriyle birbirinden farklılıkları olan kadın ve erkekten oluşur. Bu farklılıklar “cinsiyet” kelimesini doğurmuştur. Cinsiyetle birlikte kadın ve erkeğin kazandığı özelliklerin, farklılıkların, rollerin ve kuralların çoğunluğu toplumsal temele dayanmaktadır. Bu nedenle cinsiyetle ilgili olan farklılıklar denildiğinde akla daha çok toplumsal özellikleri gelmektedir (Dökmen, 2004).

İnsanoğlu cinsiyeti ile birlikte doğar ve toplumun şekillendirdiği kendi cinsiyetine atfedilmiş davranış kalıplarını veya rolleri de yaşamın akışı içerisinde öğrenir ve üstlenir (Terzioğlu ve Taşkın, 2008). Doğum öncesi bazen kromozom türünün kontrolü ya da sahip olduğu cinsel organının denetlenmesi gibi yöntemlerle kız veya erkek olarak dünyaya gelen bebek (Dönmez, Büyükşahin, Taluy, Başer, ve Güler, 2009), cinsiyetine atfedilmiş roller çerçevesinde yetiştirilir ve toplumun dayatma ve kurallarına ayak uydurarak sosyalleşir (Terzioğlu ve Taşkın, 2008).

Bebeğin, yetiştiği çevre veya toplumdaki normlar, kurallar ve gelenekler çerçevesinde bireyselleşmesi “sosyalizasyon” süreci olarak ifade edilmektedir. Bebeğin yetiştirilirken kendi cinsiyetine özgü kurallar ve rollerle toplum içinde nasıl sosyalleştiği ve nasıl kadın veya erkek olarak kimliklendiği ise “toplumsal cinsiyet sosyalizasyonu” olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal cinsiyet sosyalizasyonu bebeğin doğumuyla birlikte, basit bir “kız mı, erkek mi?” sorusuyla başlamakta ve yaşam boyu toplum tarafından öğretilen tüm cinsiyet rolleri ile devam etmektedir. Özellikle çocukluk ve ergenlik çağında bireyin, toplumsal sosyalizasyon sürecinde aile, aynı yaşlarda olan sosyal çevre, okul ve medya gibi toplumun birey için “öğretmen” görevini üstlenen etki alanı ya da kaynakları, bireye cinsiyetiyle ilgili her biri farklı genellemeler ve kalıpyargılar edinmesinde etkin bir rol oynamaktadır (Crespi, 2003). Bu genelleme ve kalıpyargısal düşüncelerle birey, hemcinsini ve karşı cinsi etiketleyerek hemcinsine özgü tutum ve davranışları sergilemeyi, karşı cinse yönelik olan davranışlardan ise kaçınmayı öğrenmektedir (Dökmen, 2004).

Cinsiyetler arasındaki farklılıklara yönelik yapılan çalışmaların bazıları bu farklılıkların biyolojik kökenli olduğunu öne sürmektedir (Giddens, 2001). Oysa bugün bilim insanı için toplumsal cinsiyetin, biyolojiyle mi, kişilikle mi ya da

davranışla mı ilgili olduğu sorusu belirsizliğini korumakta ve araştırmalar için merak konusu olmaya devam etmektedir (Dönmez, Büyükşahin, Taluy, Başer ve Güler, 2009).

70'li yıllardan itibaren konuya ilişkin çalışmalara başlanmış olsa da en çok araştırma 90'lı yıllarda yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda özellikle cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasındaki farkın ne veya neler olduğu ve kelime anlamlarının neler barındırdığının üzerinde durulmuştur. Cinsiyet, bireyin biyolojik olarak erkek veya kadın olmasını ifade eden sosyal bir kategoridir ve İngilizcede *sex* kelimesi ile ifade edilmektedir. Toplumsal cinsiyet ise, İngilizce'de *gender* kelimesi ile ifade edilirken, bireyin toplum içinde kendi cinsiyetine yüklenen rolleri, kadın ve erkeklerin sahip olması gereken davranış kalıplarını, kadın ve erkek olarak kendi cinsiyetine has anlamları, özellikleri ve kültürel altyapısının beklentilerini, toplum içinde ve sosyal ortamlarda sergilemesidir (Dökmen, 2004). Bu bakımdan toplumsal cinsiyet, biyolojik etmenlerden bağımsız olarak toplum ve kültüre göre şekillenen kadınsı (feminen) ve erkeksi (maskülen) olarak görülen davranışları ve bireyin cinsiyetine özgü yaşam tarzını temsil etmektedir (Girginer, 1994).

Kadın ve erkek arasında birçok yönden farklılıklar bulunmaktadır. Araştırmalar bu farklılıkların çoğunluğunun biyolojik yapıdan ziyade kültürel boyutlu farklılıklar olduğunu belirtmektedir. Bu yönleriyle ele alındığında "toplumsal cinsiyet" kavramının "cinsiyet" kavramına nazaran daha çok yordayıcı özelliğinin olduğunu ifade edilmektedir (Demirtaş ve Dönmez, 2006). Öte yandan biyolojiyle ilgili olan farklılıklar doğuştan getirilen ve değiştirilemeyen özellikler olması nedeniyle gerçek farklılıklar olarak nitelendirilirken, sonradan öğrenilen, toplumun çizdiği kurallar ve biçtiği rollerle edinilen özelliklerse gerçek olmayan farklılıklar olarak tanımlanmıştır (Dökmen, 2004). Anlam ifadesi olarak bu iki kavram karşılaştırıldığında, cinsiyete (sex) dayalı farklılıkların biyolojik etmenlerle oluştuğunu, toplumsal cinsiyetle (gender) meydana gelen farklılıkların ise çevresel faktörler ve kültürel boyutlu farklılıklar olduğunu öne süren çalışmalar mevcuttur. Bununla birlikte, alanyazında cinsiyetler arasındaki farklılığın hem biyolojik hem de sosyokültürel kökenli olduğunu, ayrı olarak ele alınmaması gerektiğini savunan araştırmalar da yer almaktadır (Unger ve Crawford, 1998). Örneğin Lips (2001) çalışmasında kadın ve erkekte beklenen davranış ve rollerin (toplumsal cinsiyet),

kadın ve erkeğin fiziksel yapılarına (cinsiyet) göre şekillendiğinden bahsetmekte ve bu sebeple iki kavramın birbirinden bağımsız tutulamayacağını öne sürmektedir.

“Eğer bizi biz yapan biyolojimizse, yapacağımız bir şey yoktur; ancak bizi biz yapan çevre ve öğrendiklerimiz ise, işte o zaman yapacağımız şey çoktur” ifadesiyle Eagly ve Wood (1999), toplumsal cinsiyetin biyoloji ve çevrenin etkileşimiyle oluştuğunu öne sürmektedir.

Öte yandan Buss (1995) cinsiyete dayalı farklılıkları evrimsel bir temele dayandırmakta ve biyolojinin kültürden daha çok etkili olduğu üzerinde durmaktadır. Bu anlayışla toplumsal cinsiyetin olduğumuzdan çok oluşturduğumuz özellikler ve durumlar olduğundan bahsetmektedir.

Bhasin (2003) toplumsal cinsiyete dayalı rollerin, kadın ve erkekten beklenen tüm davranış kalıplarının sonradan öğrendiğimiz, insan yapımı kurallar olduğunu ve bu rollerin de kültüre, zamana, aileye bağlı olarak farklı özellikler barındırdığını belirtmektedir.

Maccoby (1990) toplumsal cinsiyet kavramını gelişimsel bir yaklaşımla değerlendirmiştir. Cinsiyetler arasındaki farklılığın kadın ve erkeklerin bir araya geldiklerinde veya etkileşimde bulduklarında belirgin hale geldiğini ileri süren Maccoby, çalışmasında kadınlar ve erkeklerin hemcinsleriyle birlikte ya da yalnız olduklarında cinsiyetler arasındaki farklılıkları gözleme olasılığının düşük düzeyde olduğunu, karşı cinsle etkileşimde ise farklılıkların gözle görünür hale geldiğini belirtmiştir. Bu savla toplumsal cinsiyetin, rollerin ve kadın-erkeğin ev içinde genel olarak farklılıklarının evliliklerde daha gözlemlenebilir olması beklenmektedir.

Toplumsal cinsiyet kavramı, kadın ve erkek arasındaki sorumlulukları ve bu bakımdan oluşturulan farklılıkları da ele almaktadır. İş yaşamında erkeklere daha fazla sorumluluk gerektiren pozisyonlar verildiği, kadınlara ise daha düşük statü ve az sorumluluk gerektiren pozisyonlar yüklendiği (Yılmaz, Zeyneloğlu, Kocaöz, Kısa, Taşkın, ve Eroğlu, 2009), aynı iş yüküne sahip olunan durumlarda, kadınlara daha az ücret ödendiği sıkça rastlanan bir durum olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca kadınların ev içindeki sorumluluklarının, iş yaşamında daha çok erkekler tarafından meslek olarak yapılmasının ve erkeklerin bu işi yaparken para kazanıp, ev içindeki sorumlulukları yerine getiren kadınların ise bir kazancının olmadan, iş yüklerinin

hafife alınmasının kadın ve erkekler arasındaki güç dengesizliğini ortaya koyduğu savunulmaktadır (Kantoğlu, etin, Erdoğan, 2018).

Cinsiyet rolleri bireyin yaşadığı toplumdan etkilenmektedir. Toplum, her iki cinsiyetten de kendi cinsiyetine uygun olan davranış kalıplarını, kadınsı ve erkeksi nitelendirilen özellikleri beklerken, diğer cinsiyete özgü özelliklerden uzak durması beklenmektedir (Aydın ve Kavuncu, 1991). Toplumsal cinsiyet rolleri geleneksel bir tutuma sahip olma veya geleneksel bir tutuma sahip olmama (eşitlikçi tutum) şeklinde ele alınmaktadır. Geleneksel toplumsal cinsiyet tutumunun hâkim olduğu bir ailede kadın, ev içi sorumlulukları yerine getiren, çocukların bakımını üstlenen, eşine ekonomik olarak bağımlı olarak görülürken, geleneksel toplumsal cinsiyet tutumuna sahip olmayan, eşitlikçi algıya sahip bir ailede kadının ev içindeki rolleri eşiyile paylaştığı, kendi statü ve ideallerinin sınırlanmadığı belirtilmektedir (Amato ve Booth, 1995; Fitzpatrick, Salgado, Suvak, King ve King, 2004).

Ülkemizde toplumsal cinsiyet rolleri bakımından erkeklerin daha geleneksel yaklaşımlı olmalarının, aradaki güç dengesizliğinin daha çok erkeklerin lehine olmasının bir sonucu olduğu düşünülmektedir (Yılmaz, Zeyneloğlu, Kocaöz, Kısa, Taşkın ve Eroğlu, 2009). Geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine sahip toplumlarda, çocuk bakımı, ev içi görevler, yemek yapımı, yaşlı veya hasta bakımı gibi görevler kadına ait görevlermiş gibi görülürken, erkeğin ev içinde daha çok söz sahibi olması ve iş yaşamını, sosyal yaşamını ya da özgürce yaşaması gibi durumlar cinsiyet eşitsizliğinin bu toplumlarda daha fazla olduğunu destekler niteliktedir (Özmete ve Yanardağ, 2016).

1.3. SOSYAL DESTEK

Sosyal destek, bireylerin bir gruba veya bir ilişkiye ait hissederek, ihtiyacı olan ilgi, sevgi, bağlılığı bireyin güvenebileceği ilişkiler veya sosyal etkileşimlerle sağladığına inandığı sosyal sistem olarak ifade edilmektedir (Norris ve Kaniasty, 1996). Sosyal sistem, bireyin sosyal desteğe ne kadar ihtiyaç duyduğu ve ne kadar sosyal desteğe sahip olduğu anlamına gelmektedir (Hynie, Crooks ve Barragan,

2011). Başka bir deyişle sosyal destek, bireyin ihtiyaç anında, aile, arkadaşlar, yakın çevre gibi sosyal ağları ile birlikte profesyonel yardım alabileceği tüm destek kaynaklarını, destekleyici davranışları, bireyin beklediği desteğin geleceği algısı olarak tanımlanmıştır (Felmlee, 2003). Sosyal desteğin daha çok bireyin algısı ve ihtiyacının karşılanması odaklı olması nedeniyle, kavramın, algılanan ve alınan sosyal destek olarak ayrı bir şekilde ifade edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu ayrıma göre algılanan sosyal destek, gerçekleşme ihtimali olan destek olarak ifade edilirken, alınan sosyal destek ise, yardım davranışı olarak tanımlanmıştır (Lepora, 1991).

Schwarzer ve Knoll (2007) diğerleriyle kurulan ve ihtiyaç duyulan her anda asli desteğin ulaşılabilir olduğu kaliteli ve işlevsel bir ilişkinin sosyal destek anlamına geldiğini belirtmişlerdir. Psikolojik ve fizyolojik semptomlara karşı insan için koruyucu bir etkiye sahip olan sosyal destek kavramı (Cohen ve Wills, 1985), ruhsal rahatsızlıkların etiolojisinin araştırılması ve genel sağlığa yararının çalışmalarla kanıtlanmasının ardından konuya değin araştırmaların sayısı artmıştır (Chronister, 2009). Bu kavram bireylerin sosyal ilişkileri nasıl algıladığını göstermektedir. Sosyal çevre, sosyal ağ ve gerçekte alınan destek şeklinde boyutlar içeren (Dumont & Provost, 1998) sosyal destek kavramı, farklı araştırmacılar tarafından farklı açılarla ele alınıp, tanımlanmıştır. Chronister, (2009) sosyal desteğin bireyin stresle baş etmesinde etkili bir motivasyon kaynağı olduğunu ifade ederken, Shumaker ve Brownel, (1984) aralarında sosyal ilişki bulunan bireyleri karşılıklı olarak besleyen, iyi oluş düzeylerini yükselten bir kaynak şeklinde tanımlamış, Greenglass ve Fiksenb (2009) yeterince sosyal destek kaynağına sahip bireylerin kendilerini daha olumlu olarak değerlendirdiklerini ve problemlerini çözme konusunda motivasyonlarının yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Fiziksel ve ruhsal sağlıkla pozitif ilişkili olduğu bilinen sosyal desteğin (Saltzman ve Holahan, 2002; Yalçın, 2015; Yavuzer, Albayrak ve Keldal, 2018) hastalığın tedavi sürecinde de iyileştirici; sosyal desteği olmayan veya yeterince aldığı düşünmeyen hastaların tedavi sürecini zorladığı araştırmalarla desteklenmektedir (Eker, Arkar ve Yaldız, 2001). Gereğinden fazla sosyal desteğin ise bireyin özerklik duygusuna zarar vermesi, bireyin problem çözme becerisini azaltması ve desteğin kaynağına yönelik

bağımlılığı arttırması gibi olumsuzluklara yol açtığını öne süren Felmler (2003), sosyal desteğin bireye olan etkisinin, desteğin ne kadar verildiği ve ne şekilde verildiği ile doğrudan ilişkili olduğunu ifade etmektedir.

Alanyazında, sosyal desteğin pek çok işlevi olduğundan bahsedilmektedir. Özetle sosyal desteğin işlevleri, bireyin ihtiyaç duyduğu maddi veya manevi gereksinimlerin karşılanarak duygusal olarak rahat hissettirilmesi; yaşanan zorluklara ve sorunlara rehberlik edilerek, bireyin sorunları aşmasına yardımcı olunması; bireyin kendini geliştirmesine veya performansına yönelik tavsiyelerde bulunulması; kişisel gelişime teşvik edici veya katkı sağlayıcı olunması; kriz anında bireyin ulaşabileceği, stresini azaltabileceği veya olumsuz etkilerinden koruyabileceği yakınlıkta olunması şeklinde ifade edilmektedir (Sarason, Levine, Basham ve Sarason, 1983; Kazak ve Marvin, 1984; Dunst ve Trivette, 1986)

Norris ve Kaniasty (1996) sosyal destek kavramının pek çok çalışmada farklı yönleriyle ele alınması sonucu çok yönlü bir kavram olduğu ve bu şekilde tanımlanması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu doğrultuda sosyal destek kavramı algılanan (perceived) sosyal destek, desteğin kaynakları ve alınan (received) sosyal destek şeklinde üç bağlamda ele alınmıştır (Laireiter, 2011).

Sosyal desteğin, bireyin bilişsel ve şemalarla ilişkili yönüyle ele alınması, bireyin çevresi tarafından destekleniyor olduğu ve sosyal çevrenin destekleyici davranışlara sahip olduğu inancı veya algısı, algılanan sosyal destek olarak ifade edilmiştir (Laireiter, 2011). Bireylerin ihtiyaç anında çevresinden destek geleceğini düşünmesi, bilmesi, geçmiş deneyimleri sonucu desteklendiğine olan inancı olarak görülen algılanan sosyal destek, bireylerin stresle baş etmelerinde önemli bir etkiye sahip olarak görülmektedir (Norris ve Kaniasty, 1996). Alınan veya elde edilen sosyal destek, ihtiyaç anında doğal olarak gerçekleşen yardım davranışı olarak ifade edilirken, desteğin kaynakları ise, bireyin geçmiş deneyimleriyle ve bilişsel olarak bildiği destek alabileceği çevresi olarak tanımlanmıştır (Laireiter, 2011; Norris ve Kaniasty, 1996). Alınan desteğin bireyler üzerindeki etkisinin gözlemlenmesi, algılanan sosyal desteğin etkilerinin gözlemlenmesine göre daha zor olmakta ve belirsizlikler taşımaktadır. Buna karşın, algılanan sosyal desteğin, destek kaynaklarını verilen sosyal destekten daha tutarlı ve doğru olarak yansıttığı ileri

sürülmektedir. Bunun nedeni olarak algılanan sosyal desteğin bilişsel yönünün olması, alınan desteğin ise ani gelişerek gerçekleşmesi olarak gösterilmektedir (Nakash, Nagar Shoshani ve Luire, 2017). Bu doğrultuda algılanan sosyal desteğin, yani bireyin bilişsel ve şemalarla ilişkili olarak aldığı desteğin, alınan veya elde edilen sosyal destekten daha etkili olarak psikolojik iyi oluşa etki ettiği araştırmalarla desteklenmiştir. Buna karşın alınan desteğin bireylerin iyi oluşlarına dolaylı bir etkisinin olduğu öne sürülmektedir (Norris ve Kaniasty, 1996; Hynie, Crooks ve Barragan, 2011; Nakash, Nagar, Shoshani ve Luire, 2017). Araştırmacılara göre bireyler için algılanan sosyal destek, alınan sosyal destekten daha fazla önem taşımakta ve bireylerin psikolojik sağlıklarına daha çok etki etmektedir (Coyne ve Downey, 1991).

Sosyal desteğin çok boyutlu bir kavram olması, bireyin algıladığı veya elde ettiği desteğin hangi ihtiyacını giderdiği ile de ilgili olmakla birlikte, desteği hangi kaynaktan aldığıyla da ilgili olduğu belirtilmektedir. Birey anne, baba, eş, evlat, akran, arkadaş gibi destek kaynaklarından duygusal destek, maddi destek, takdir desteği, sorunları çözme desteği, bilgi desteği gibi destekler elde edebilmektedir (Yıldırım, 2004).

1.3.1. Sosyal Destek Kaynakları

Bireyin sosyal desteği aldığı sosyal ağ, bireyin ilişki içerisinde olduğu aile üyeleri, eşi, çocukları ve arkadaşları gibi kişileri içermektedir (Laireiter, 2011). Birey için aldığı destek kadar, desteği hangi kaynaktan aldığı, kimden almaya daha çok ihtiyaç duyduğu önemli olup destek kaynaklarının çeşitliliği ve fazlalığı bireyin yaşam kalitesine ve psikolojik sağlığına dolaylı olarak olumlu bir etkiye sahiptir (Den Oudsten, Van Heck, Van der Steeg, Roukema ve De Vries, 2010). Aile ve arkadaş desteği bireyler için en tutarlı destek kaynakları olarak nitelendirilmiştir (Cheung ve Phillimore, 2013). Çalışmalar özgüveni olumsuz yönde etkileyen sorunların, başarısızlığın ve stresin, bu duruma anlayış gösterecek ve bireyi cesaretlendirecek destek kaynakları ile, yani aile ve arkadaşlar ile daha çok paylaşıldığını göstermektedir (Stewart, Makwarimba, Beiser, Neufeld, Simich ve

Spitzer, 2010). Bireyler içsel sebeplerden kaynaklı olan stres veya sorunlarını kendileri için güvenilen ve yakınlık derecesi yüksek olan kaynaklarla paylaşıırken, dışsal sebepli olumsuz deneyimleri veya stresi kendileri için çok fazla güven gereksinimi, korunma ihtiyacı hissetmeden daha az yakın destek kaynakları ile paylaşılabilirler öne sürülmektedir (Laireiter, 2011). Elde edilen veya algılanan sosyal destek bazen yaşanan zorlukları veya sorunları ortadan kaldırmak için yeterli olmasa da, bireyin deneyimlediği duruma uygun tepkiler veren ve anlaşıldığını hissettiren destek kaynakları stres verici durumlarla mücadeleyi kolaylaştırdığı ifade edilmektedir (Kok, Lee ve Low, 2017).

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada izlenen yol ele alınmıştır. Araştırma modeli, katılımcılar, veri toplama araçları, katılımcılara ulaşmada ve veri toplanmasında izlenen yol, toplanan verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler ve verilerin yorumlanmasına ilişkin bilgiler belirtilmektedir.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada evli kadınların psikolojik iyi oluş düzeylerinin, algılanan eş desteği, sosyal destek, toplumsal cinsiyet rolleri ve demografik özellikleri (yaş, çalışma durumu, eğitim durumu, evlilik süresi, çocuk sayısı) arasındaki ilişkiler ilişkisel tarama modeliyle incelenmiştir. İki veya daha çok değişken arasındaki ilişkinin ve derecesinin belirlendiği araştırma modeli olan ilişkisel tarama modeli (Karasar, 2015) çalışmanın modelini oluşturmaktadır.

Araştırmanın bağımlı değişkeni psikolojik iyi oluş düzeyi, bağımsız değişkenleri ise algılanan eş desteği, sosyal destek, toplumsal cinsiyet rolleri ile çalışma durumu, eğitim durumu, yaş, eşin yaşı, çocuk sayısı, çocuğun yaşı gibi bazı demografik özelliklerdir.

2.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı evli kadınların psikolojik iyi oluş düzeylerinin algıladıkları sosyal destek, eş desteği ve toplumsal cinsiyet rolleri ile bazı demografik değişkenler açısından nasıl farklılıklar gösterdiğini incelemektir. Diğer bir deyişle evli kadınlarda psikolojik iyi oluş düzeyinin hangi değişkenlerin etkisinde ve ne yönde etkilendiğinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

2.3. ARAŞTIRMANIN PROBLEMLERİ

Araştırmanın temel amacı kapsamında ele alınan değişkenlere göre belirlenen problemler aşağıda verilmiştir:

1. Evli kadınlarda psikolojik iyi oluş ile toplumsal cinsiyet algısı, algılanan sosyal destek ve eş desteği arasındaki ilişkiler ne yöndedir?
2. Evli kadınlarda psikolojik iyi oluşu yordayan değişkenler nelerdir?
3. Evli kadınlarda psikolojik iyi oluşu yordayan değişkenler çeşitli demografik gruplarda farklılaşmakta mıdır?

2.4. ÖRNEKLEM

Araştırmamızda kolay örnekleme yöntemi ve kartopu örnekleme yöntemi kullanılmış olup, araştırma verisi elden dağıtılan anket formları yoluyla ve 2020 yılının Ocak, Şubat ve Mart aylarında Google Formlar uygulaması kullanılarak çevrimiçi yöntemle internet üzerinden toplanmıştır. Kolay örnekleme yöntemi araştırmacının katılımcıları yakınlarındaki kolay ulaşılabilir ve çalışmaya katılmak için uygun koşullara sahip bireylerden seçmesidir (Güriş ve Astar, 2019). Kartopu örnekleme (snowball sampling) yöntemi ise, araştırmacının rastgele seçtiği belli bir örneklemin, kendi örneklemini seçerek oluşturması ve bu şekilde katılımcı sayısının zincirleme olarak gereken katılımcı sayısına ulaşana dek artması şeklinde tanımlanabilir (Goodman, 1961). Ölçekler en az bir çocuğa sahip olan 363 ve çocuğu olmayan 46 evli kadına olmak üzere toplamda 409 katılımcıya uygulanmıştır. Toplanan verilerden eksik veya hatalı işaretlenmeden kaynaklı olan ve uç değerlere sahip olan yedi katılımcının verisi araştırmanın evreni güvenilir temsili için analizler sırasında çıkarılmıştır.

Araştırmanın örneklemini yaşları 21 ile 64 arasında değişen, İstanbul, Bursa ve Ankara illerinde ikamet eden 402 evli kadın oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 35,8 olarak hesaplanmıştır. Örneklemin çoğunun iki (n= 152, % 37,8)

veya tek (n= 144, % 35,8) çocuğu olduğu, %11,4'ünün de (n=46) çocuğu olmadığı görülmüştür. Altmış iki katılımcı (% 15,6) çalışmaya alındıkları sırada bebeklerini emzirdiklerini bildirmiştir. Ayrıca katılımcıların evlilik sürelerinin çoğunlukla 0-5 yıl (n=98, %24,4) ve 6-10 yıl (n=103, %25,6) arasında olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan kadınların %31,6'sının (n=127) eğitim durumunun lisans düzeyinde olduğu, %30,6'sının (n=123) lise düzeyinde olduğu görülmüştür. Veri toplama aşamasında eğitim durumu, ilkokul, ortaokul, lise, ön lisans, lisans ve lisansüstü şeklinde altı kategorili bir soru olarak sorulmuş olup, analiz aşamasında kategorilerdeki kişi sayısındaki eşitsizlik ve sayının az olması sebebiyle ikili olarak birleştirilerek hesaplamaya dahil edilmiştir. Buna göre katılımcıların %17,9'u (n=72) ilkokul ve ortaokul düzeyinde, %43'ü (n=173) lise ve ön lisans düzeyinde ve %39,1'i (n=157) lisans ve lisansüstü eğitim düzeyinde olduğu görülmüştür. Katılımcıların eşlerinin eğitim düzeyinin ise çoğunlukla lise (n=129, %32,1) ve lisans (n=125, %31,1) düzeyinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların %58,9'u (n= 236) çalışmamaktadır. Eşlerinin ise %93,8'inin (n= 377) çalıştığı görülmüştür.

2.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada çalışmaya katılan evli kadınların algıladıkları eş desteği, sosyal destek ve toplumsal cinsiyet rollerinin ve bazı demografik özelliklerinin kattığı farklılaşmanın psikolojik iyi oluş düzeylerine nasıl ve ne düzeyde etki ettiğini gözlemlemek amaçlanmıştır. Psikolojik iyi oluş düzeylerini daha güvenilir ölçümleyebilmek amacıyla birbirlerinin kontrolü olabilecek iki Psikolojik İyi Oluş ölçeğine başvurulmuştur. Araştırmanın bağımsız değişkenleri olan algılanan eş desteği, sosyal destek ve toplumsal cinsiyet rolleri için uygun görülen ölçeklerin kullanım izinleri, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarını yapmış olan araştırmacılardan alındıktan sonra katılımcılara uygulanmıştır. Araştırma kapsamında kullanılan bu ölçekler, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (Telef, 2011), Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİÖÖ) (Özmete, 2016), Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TPAÖ) (Altınova ve Duyan, 2013), Eş Desteği Ölçeği (EDÖ) (Yıldırım, 2004), Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ)'dir (Zimet, Dahlem, Zimet ve

Farley, 1988). Ayrıca psikolojik iyi oluş düzeyinin bazı sosyo-demografik bilgiler doğrultusunda ve bazı değişkenlerin etkisi altında ele alınabilmesi için araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu da katılımcılara sunulmuştur. Kullanılan veri toplama araçlarıyla ilgili ayrıntılı bilgiler aşağıda yer almaktadır.

2.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu toplam 18 sorudan oluşmaktadır. Form katılımcıların yaş, eğitim durumu, çalışma durumu, gelir durumu ve çocuk sayısı gibi sorulara ek olarak eşin yaşı, çalışma durumu ve evlilik süresi gibi sorular içermektedir. En küçük çocuğun yaşı ve emzirme durumu da sorulara, kadının eşine ve sosyal desteğe ne kadar ihtiyaç duyduğunun belirlenmesi amaçlı eklenmiştir. Ayrıca sosyo-demografik bilgilere ek olarak bireyin evliliğini ve yaşam kalitesini 1-10 arasında “Hiç Memnun Değilim” ile “Çok Memnunum” arasında değerlendirilmesi istenilen iki ayrı soru da iyi oluşun belirlenmesinde kontrol amaçlı sorulara dahil edilmiştir.

2.5.2. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

Diener, Wirtz, Biswas-Diener, Tov, Kim-Prieto, Choi ve Oishi (2009) tarafından geliştirilen Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin Türkçe’ye uyarlama çalışması Telef (2011) tarafından yapılmıştır. Ölçek sekiz maddeden oluşmakta ve sosyo-psikolojik iyi oluşu ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, “Psychological Well-Being Scale” olarak adlandırılmış, iyimserlik ve işlevsel olma gibi alt boyutlar içermesi bakımından psikolojik iyi oluş tanımının ötesinde olduğu görülmüş ve ismi Diener ve arkadaşları tarafından “Flourishing Scale” olarak değiştirilmiştir. Ancak bu kelimenin Türkçe karşılığı bulunmadığından ölçek “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği” olarak çevirisi yapılmıştır (Telef, 2013).

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği 1 ile 7 arasında cevaplandırılacak sekiz maddeden oluşan kısa bir ölçektir. Maddeler “Kesinlikle Katılmıyorum” ile “Kesinlikle Katılıyorum” arasındadır. Ölçekten elde edilen en düşük puan, tüm maddelere

“Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde yanıtlandığında 8, en yüksek elde edilecek puan tüm sorular “Kesinlikle Katılıyorum” olarak işaretlendiğinde 56 puan arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan, yüksek psikolojik iyi oluşa işaret etmektedir. Bütün maddeler insan için olumlu sayılan kendini kabul, iyi sosyal ilişkiler içinde olma, yeterlilik hissetme ve amaçlı bir yaşam sürme gibi bireyin işlevselliği için olumlu öğeler içermektedir (Telef, 2013). Her bir madde iyi oluşun boyutlarını ayrı olarak ifade ediyor olsa da, ölçekten alınan tek bir puan vardır. Bu puan ne kadar yüksek olursa bireyin genel olarak kendini ne kadar olumlu algıladığını ve ne kadar olumlu kaynağa sahip olduğunu göstermektedir (Diener ve arkadaşları, 2010).

Telef (2011) tarafından yapılan güvenilirlik çalışmasında ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,80 olarak bulunmuştur. Ölçeğin test-tekrar test yönteminde birincisi ve ikincisi iki hafta arayla yapılan test sonuçlarında güçlü, anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür ($r= 0,86$, $p<0,001$). Testin iç tutarlılığının yüksek olduğunu gösteren madde toplam korelasyon katsayılarının 0,41 ile 0,63 arasında değişiklik gösterdiği ve ölçek maddelerinin faktör yükleri 0,54 ile 0,76 arasında olduğu hesaplanmıştır. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,93 olarak hesaplanmıştır (Bknz: Tablo 6).

Bu ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması üniversite öğrencilerinin katılımı ile sağlanmış olduğundan bir diğer Psikolojik İyi Oluş ölçeği olan “Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği” de araştırma sonucunu güçlendireceği ve araştırmaya değer katacağı düşünüldüğünden çalışmaya dahil edilmiştir.

2.5.3. Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ)

Eggleston, Elisabeth, Wong Emelia, Hardee, Karen, Irwanto, Poerwandari, Kristi ve Lawrance (2001) tarafından geliştirilen Psikolojik İyi Oluş Ölçeği, var olan psikolojik iyi oluş ölçeklerini kullanmak yerine Endonezya’da yaşayan kadınların psikolojik iyi oluş durumlarını ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Özellikle kadınların psikolojik iyi oluşlarını ölçmeye yönelik geliştirilen bu ölçekte maddelerin

oluşturulma aşamasında kadınlarla grup çalışmaları yürütülmüştür. Grup çalışmalarından elde edilen verilerle ölçeğin maddeleri ilk 41 maddelik taslağını oluşturmuş, daha sonra faktör analizi yapılarak madde sayısı 37 maddeye düşürülerek ölçek son şeklini almıştır. Geliştirilen Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin yapılan ilk araştırma sonucunda 5 faktör belirlenmiştir.

Türkçe 'ye uyarlama çalışması Özmete (2016) tarafından yapılan ölçek, 36 maddeden oluşmaktadır. Maddeler, “Kesinlikle katılıyorum” ile “Kesinlikle katılmıyorum” arasında beşli likert tipi ölçek olarak puanlanmaktadır. Ölçekteki 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 33 numaralı maddeler olumsuz anlam içerdiğinden, ters yönlü (reverse) olarak değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan düşük puan bireydeki yüksek psikolojik iyi oluşu göstermektedir. Ev, evlilik ve aile ile ilgili konulardan, aile içi iletişim, özel yaşam ve genel duygulara kadar bireylerin psikolojik iyi oluşunu etkileyebilecek olumlu ve olumsuz durumları belirlemeye yardımcı olan bu ölçeğin Türkçe uyarlaması erkeklere de uygulandığından bazı maddeler anlam bakımından her iki cinsiyete göre düzenlenmiştir. Ölçek, yapılan açıklayıcı faktör analizi sonucu ve orijinal ölçekteki faktör isimlerinin etkisiyle üç alt boyuta ayrılmıştır. Ölçeğin alt boyutları; 1. Genel duygular, 2. Ekonomik, aile ve bireysel koşullardan duyulan memnuniyet ve 3. Ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme şeklinde isimlendirilmiştir. Bu faktörler ölçeğe ilişkin toplam varyansın %40,46'sını açıklamaktadır. Faktör analizi ile güvenilirlik hesaplamasında Cronbach Alfa birinci faktör için 0,86; ikinci faktör için 0,88 ve üçüncü faktör için 0,86 olarak bulunmuş ve bu bulgular doğrultusunda ölçeğin Türk toplumu için geçerli ve güvenilir olduğu belirtilmektedir (Özmete, 2016). Bizim çalışmamızda yapılan faktör analizi hesaplamalarına göre ölçeğin alt boyutlarının Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı birinci faktör için 0,88; ikinci faktör için 0,91 ve üçüncü faktör için 0,66 olarak bulunmuştur (Bknz: Tablo 6).

Ölçek, psikolojik iyi oluşu bireyin yalnızca kendini değerlendirmenin ötesinde eş, aile, çocuk, iş, akraba gibi çevresel faktörlerle ele almaktadır. Ölçeğin içeriğinde ev ve evlilikle ilgili cümleler yer almakta ve bu da yapılacak araştırmalar için çalışma grubunun evli bireylerden seçilmesine olanak sağladığı belirtilmektedir (Özmete, 2016). Araştırma örnekleminin “evli kadınlar”dan seçilmesi, eş, çocuk ve

aile kavramlarının, kadının evle ilgili yükümlülüklerinin ve toplumsal rollerin ele alınması; ayrıca ölçeğin güvenilirliğinin ve geçerliğinin yüksek olması çalışmaya bu ölçeğin de dahil edilmesini teşvik niteliğindedir.

2.5.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ)

Altınova ve Duyan (2013) tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin toplumsal cinsiyet algılarını değerlendirme amaçlı geliştirilmiştir. Araştırmacılar gerekli literatür taraması ve toplumsal cinsiyet ile ilgili diğer ölçeklerin gözden geçirilmesiyle ilk olarak 40 maddelik bir ölçek meydana getirmişlerdir. Maddelerin yapılan iç tutarlılık hesaplamasında güvenilirlik katsayısı yeterli olmayan maddeler çıkarılmıştır. Güvenirlik hesaplamasında maddelerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,87 bulunmuştur. Bu sonuçla güvenilirliğinin istenilen düzeyde olduğu 25 madde ile ölçek son şeklini almıştır. Geçerlilik için yapılan açıklayıcı faktör analizi ile ölçeğin tek boyutu bulunmuştur. Ölçekte yer alan maddeler “Tamamen katılıyorum” ile “Tamamen katılmıyorum” arasında beşli likert tipi ölçek olarak puanlanmaktadır. Ölçekte bulunan 10 madde olumlu, 15 madde olumsuz (ters yönlü) olarak değerlendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek puanlar 25-125 aralığında değişmekte olup, yüksek puanlar toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha geleneksel tutuma sahip olunduğunu, düşük puanlar ise eşitlikçi tutuma sahip olunduğu göstermektedir. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,89 olarak hesaplanmıştır (Bknz: Tablo 6).

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği yetişkin insanların toplumsal cinsiyet ve rol algılarını değerlendirmek için geliştirilmiş, içeriğindeki maddelerin istendik özelliklerde ve ölçeğin güvenilirliğinin ve geçerliğinin yüksek olması, bu ölçeğin insanların toplumsal cinsiyet algısını belirlemede kullanılabileceğini göstermektedir (Altınova & Duyan, 2013).

2.5.5. Eş Desteği Ölçeği (EDÖ)

Türk kültüründe çalışması yapılmış olan Eş Desteği Ölçeği, Türkiye’de eşlerin birbirinden aldıkları desteği ölçen bir ölçme aracı bulunmadığından, literatürdeki bu boşluğu doldurmak ve eşlerin aldıkları destek düzeyini belirleyebilmek amacıyla Yıldırım (2004) tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı tarafından oluşturulmuş 38 maddelik ilk formun, bireylere uygulanması ve sonuçların faktör analiziyle, düşük yük değerleri olan ve farklı faktörlere yakın olan 11 madde ölçekten çıkarılmıştır. Böylece Eş Desteği Ölçeği (EDÖ) 27 maddelik son şeklini almıştır. Maddelerin ikisi ters yönlü (reverse) maddelerdir ve puanlamaya bu şekilde dahil edilmiştir. Yanıtlar “Bana uygun”, “Bana kısmen uygun” ve “ Bana uygun değil” şeklinde üçlü Likert tipi ölçek olarak derecelendirilmiştir. Ölçekten alınabilecek puan 27 ile 81 arasındadır ve yüksek puan bireyin eşinden daha fazla destek aldığı anlamına gelmektedir. Gerekli analiz sonuçları ile EDÖ’nde dört faktör ortaya çıkarılmıştır. Birinci faktörün dokuz maddeden (6, 16, 12, 21, 4, 1, 3, 9, 2,) ikinci faktörün yedi maddeden (24, 17, 27, 25, 13, 7, 15), üçüncü faktörün sekiz maddeden (18, 10, 5, 26, 14, 22, 23, 20) ve dördüncü faktörün üç maddeden (19, 11, 8) oluştuğu belirlenmiştir. Faktörler içerikleri bakımından incelenerek; 1. Duygusal destek, 2. Maddi yardım ve bilgi desteği, 3. Takdir desteği ve 4. Sosyal ilgi desteği şeklinde isimlendirilmiştir.

Ölçeğin faktör analizi ile güvenilirlik hesaplamasında Cronbach Alfa 0,95 olarak bulunmuştur. Ayrıca EDÖ’nin geçerlik çalışması için Türkçe’ye uyarlanmış olan Beck Depresyon Ölçeği (BDI) kullanılmıştır ve iki ölçek arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, EDÖ’nin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin sonuçlarla ölçeğin, eşlerin birbirlerinden aldıkları desteği ölçebilecek yeterlilikte olduğunu görülmektedir. (Yıldırım, 2004). Bizim çalışmamızda yaptığımız güvenilirlik hesaplamasında ise ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0,97 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin alt boyutları için yapılan güvenilirlik hesaplamasında Cronbach Alfa katsayısı birinci faktör için 0,94; ikinci faktör için 0,87; üçüncü faktör için 0,90 ve dördüncü faktör için 0,78 olarak bulunmuştur (Bknz: Tablo 6).

2.5.6. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ)

(Multidimensional Scale of Perceived Social Support; MSPSS) Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Zimet, Dahlem, Zimet ve Farley (1988) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye’de kullanımı için iki kez uyarlama çalışması yapılmıştır. İlk çalışma Eker ve Arkar (1995) tarafından depresyon ve anksiyete ile birlikte değerlendirilirken, ikincisi olan bu çalışma başka bir sosyal destek ölçeği, bir belirti tarama listesi, bir umutsuzluk ölçeği ve bir yalnızlık ölçeği ile ilişkili olarak değerlendirilmiştir (Eker, Arkar ve Yaldız, 2001). MSPSS’in ilk uyarlama çalışmasında, ölçeğin faktör yapısı güvenilirliği ve geçerliği Türk toplumunda kullanımına uygun bulunmuştu. Türkiye’de, yapılan ilk çalışmaya dek standardize edilmiş bir ölçeğin olmaması ve orijinal ölçekteki faktör yapısının Türk kültürüne benzer olup olmadığının araştırılması çalışma için esas alınmıştır. “Özel bir insan” ifadesinin Türkçe’de çok daha geniş bir anlam ifade etmesinden kaynaklanan ölçekteki tek zayıflık, ikinci çalışmada düzeltilerek, “örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor” gibi ek bilgiyle ölçeğe eklenmiştir.

12 maddeden oluşan MSPSS, sosyal desteğin kaynağına göre her biri dört maddeden oluşan üç ayrı alt ölçeğe ayrılmıştır. Bunlar; aile, arkadaş ve özel insandır. Ölçekte yer alan her madde “Kesinlikle evet” ile “Kesinlikle hayır” arasında 1’den 7’ye kadar derecelendirilmiştir. Alt ölçeklerdeki dört maddenin toplanması ile alt ölçek puanı elde edilmektedir. Tüm alt ölçek puanların toplanması ile de ölçeğin toplam puanına ulaşılmaktadır. Ölçekten elde edilen yüksek puan algılanan sosyal desteğin yüksek olduğu anlamına gelmektedir (Eker, Arkar ve Yaldız, 2001).

Üç ayrı gruba uygulanan MSPSS’in, iç tutarlılığını hesaplamasında Cronbach alfa değerleri 0,80 ile 0,95 arasında bulunmuştur. Bu sonuca göre ölçek ve alt ölçeklerinin iç tutarlılığı üç örnekleme de kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. Çalışmamızda yapılan iç tutarlılık hesaplamasında ise Cronbach alfa katsayısı Aile faktörü için 0,87; Arkadaş faktörü için 0,87 ve Özel insan faktörü için 0,94 olarak bulunmuştur (Bknz: Tablo 6).

2.6. UYGULAMA

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları sadece evli olan kadınlara uygulanmıştır. Kişisel Bilgi Formu'nda çalışmanın yalnızca bilimsel amaçla kullanılacağı bilgisi, çalışmanın gizliliği, katılımın gönüllülüğe dayalı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca katılımcılardan isim ve adres vb. özel bilgiler istenmemiş, değerlendirmenin kişi bazlı değil grup bazlı olacağı belirtilmiştir. Uygulama esnasında çalışmanın amacı, önemi, uygulama süresi, gizliliği ve ölçeklerin nasıl yanıtlanacağı hakkında katılımcılara bilgi verilmiş ve katılımcılardan çalışmaya gönüllü olarak katıldıkları anlamına gelen onay kutucuğunu işaretlemeleri istenmiştir. Katılımcılara ulaşılabilir örnekleme yöntemi, kartopu örnekleme yöntemi ve internet üzerinden çevrimiçi olarak da uygulanabilecek anket formuyla ulaşılarak ölçekler uygulanmıştır. Ölçeklerin uygulanması yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Veri toplama süreci Kasım 2019 ve Mart 2020 tarihleri arasında Ankara, Bursa ve İstanbul illerinde gerçekleştirilmiştir. Uygulama öncesi ölçme araçlarını geliştiren veya uyarlama çalışmasını yapmış olan araştırmacılardan ölçeklerin kullanımı için gerekli izinler elektronik posta aracılığıyla alınmıştır.

2.7. VERİLERİN ANALİZİ

Çalışmada bağımsız değişken olan toplumsal cinsiyet rolleri, algılanan sosyal destek ve eş desteğinin bağımlı değişken olan psikolojik iyi oluşa etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra, analizler Statistical Program for Social Sciences (SPSS) 22.0 versiyonu ile yapılmıştır. Kullanılan ölçekler önce güvenilirlik açısından Cronbach alfa analizi ile değerlendirilmiş daha sonra alt boyut ve genel toplam puanlarına göre yapılacak olan analizler belirlenmiştir. Katılımcıların sosyo-demografik değişkenler açısından sayı ve yüzdelik dağılımları hesaplanmıştır. Bağımlı değişken için kullanılan Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve diğer Psikolojik İyi Oluş Ölçeği genel toplam puanları ile bağımsız değişkenler için kullanılan Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Eş Desteği

Ölçeği alt boyutlarının toplam puanlarının betimleyici istatistikleri verilmiştir. Ayrıca çalışmada kullanılan tüm ölçek ve faktörlerinin birbirleriyle ilişkilerini incelemek amacıyla Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Son olarak psikolojik iyi oluşun yordanması amacıyla ele alınan ölçekler, alt ölçekler ve sosyo-demografik grupların analizi için de Stepwise tekniği aracılığıyla oklu Regresyon Analizi yapılmıştır. Araştırmada, bulguların istatistiksel analizleri $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

2.8. BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın amaçları ve hipotezleri doğrultusunda yapılan analizlerin detaylı sonuçları yer almaktadır. Öncelikli olarak cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, ocuk sayısı gibi sosyo-demografik değişkenler ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Daha sonra elde edilen veriler sosyo-demografik değişkenler açısından değerlendirmeye alınarak, Stepwise tekniği aracılığıyla oklu Regresyon Analizi yapılmıştır. Aşağıda araştırmanın problemleri sonucunda elde edilen bulgular sırasıyla verilmiştir.

2.8.1. Demografik ve Betimleyici İstatistik Bulgular

Bu kısımda çalışmada kullanılan tüm ölçeklerin güvenirlilik analiz sonuçları, genel toplam ve faktörlerinin toplam puanlarının betimleyici istatistik değerleri ve katılımcıların demografik bilgilerinin sayı ve yüzde olarak dağılımları yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek Adı	n	Madde Sayısı	Cronbach Alfa
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	402	25	0,890
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ- kısa form)	402	8	0,930
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	402	18	0,876
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	402	14	0,910
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	402	4	0,663
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (uzun form)	402	60	0,921
Eş Desteği Ölçeği Duygusal Destek Faktörü	402	9	0,939
Eş Desteği Ölçeği Maddi Yardım ve Bilgi Desteği Faktörü	402	7	0,870
Eş Desteği Ölçeği Takdir Desteği Faktörü	402	8	0,901
Eş Desteği Ölçeği Sosyal İlgi Desteği Faktörü	402	3	0,777
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Aile Faktörü	402	4	0,868
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Arkadaş Faktörü	402	4	0,874
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Özel İnsan Faktörü	402	4	0,935
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	402	12	0,900

Araştırmada kullanılan ölçekler için 402 kişi üzerinden yapılan güvenilirlik analizi sonuçlarına göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği'nin 25 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,890, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği'nin 8 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,930'dur. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği'nin Genel Duygular faktörü için 18 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,876, Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü için 14 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,910 ve Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü için 4 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,663'tür. 9 madde ile yapılan Eş Desteği Ölçeği'nin Duygusal Destek faktörü Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı 0,939, 7 madde ile yapılan Eş Desteği Ölçeği'nin Maddi Yardım ve Bilgi Desteği faktörü 0,870, 8 madde ile yapılan Eş Desteği Ölçeği'nin Takdir Desteği faktörü 0,901 ve 3 madde ile yapılan Eş Desteği Ölçeği'nin Sosyal İlgi Desteği faktörü 0,777 düzeyinde bulunmuştur. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin (ÇBASDÖ) her biri

4'er maddeden oluşan Aile, Arkadaş ve Özel İnsan faktörleri için hesaplanan iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0,868; 0,874 ve 0,935 olarak bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Genel Toplam Puanları ve Ölçek Faktörlerinin Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistik Tablosu

Ölçek Adı	n	En küçük değer	En büyük değer	$\bar{x}$	s
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Toplam Puanı	402	48	125	94,51	15,90
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ- kısa form) Toplam Puanı	402	8	56	40,89	11,64
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanı	402	22	90	66,90	12,61
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü Toplam Puanı	402	18	70	51,87	11,78
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü Toplam Puanı	402	3	20	12,45	3,67
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (uzun form) Toplam Puanı	402	60	179	131,21	23,21
Eş Desteği Ölçeği Duygusal Destek Faktörü Toplam Puanı	402	9	27	22,65	4,99
Eş Desteği Ölçeği Maddi Yardım ve Bilgi Desteği Faktörü Toplam Puanı	402	7	21	17,48	3,62
Eş Desteği Ölçeği Takdir Desteği Faktörü Toplam Puanı	402	8	24	19,50	4,28
Eş Desteği Ölçeği Sosyal İlgi Desteği Faktörü Toplam Puanı	402	3	9	7,11	1,77
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Aile Faktörü Toplam Puanı	402	4	28	23,49	5,35
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Arkadaş Faktörü Toplam Puanı	402	4	28	21,92	5,88
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Özel İnsan Faktörü Toplam Puanı	402	4	28	18,85	7,93
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam Puanı	402	12	84	64,25	15,24

Çalışmada kullanılan Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği toplam puanının en düşük 48 ve en yüksek 125 ($94,51 \pm 15,90$) olduğu belirlenmiştir. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ- kısa form) toplam puanının en düşük 8 ve en yüksek puanının 56 ($40,89 \pm 11,64$) olduğu belirlenmiştir. PİOÖ genel duygular faktörü toplam puanının

en düşük 22 ve en yüksek 90 ($66,90 \pm 12,61$) olduğu, PİOÖ ekonomik, aile ve bireysel koşullardan duyulan memnuniyet faktörü toplam puanının en düşük 18 ve en yüksek 70 ($51,87 \pm 11,78$) olduğu, PİOÖ ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme faktörü toplam puanının en düşük 3 ve en yüksek 20 ($12,45 \pm 3,67$) olduğu belirlenmiştir. Bu ölçeğin genel toplam puanının ise en düşük 60 ve en yüksek 179 ($131,21 \pm 23,21$) olduğu belirlenmiştir. Eş desteği ölçeği duygusal destek faktörü toplam puanının en düşük 9 ve en yüksek 27 ($22,65 \pm 4,99$) olduğu, EDÖ maddi yardım ve bilgi desteği faktörü toplam puanının en düşük 7 ve en yüksek 21 ($17,48 \pm 3,62$) olduğu, EDÖ takdir desteği faktörü toplam puanının en düşük 8 ve en yüksek 24 ($19,50 \pm 4,28$) olduğu EDÖ sosyal ilgi desteği faktörü toplam puanının ise en düşük 3 ve en yüksek 9 ($7,11 \pm 1,77$) olduğu belirlenmiştir. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği aile faktörü toplam puanının en düşük 4 ve en yüksek 28 ($23,49 \pm 5,35$) olduğu, ÇBASDÖ arkadaş faktörü toplam puanının en düşük 4 ve en yüksek 28 ($21,92 \pm 5,88$) olduğu, ÇBASDÖ özel insan faktörü toplam puanının ise en düşük 4 ve en yüksek 28 ($18,85 \pm 7,93$) olduğu ve ÇBASDÖ genel toplam puanının en düşük 12 ve en yüksek 84 ($64,25 \pm 15,24$) olduğu belirlenmiştir (Tablo 2).

Çalışmaya yaş ortalamaları 35,8 yıl ($\pm 7,5$) olan 402 evli kadın katılmıştır. Katılımcıların yaşı, eşlerinin yaşı, evlilik süreleri, çocuk sayısı ve en küçük çocuğun yaşı demografik bilgileri sayı ve yüzde dağılımları ile birlikte tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Demografik Değişkenlere Göre Sayı ve Yüzde Dağılımı

Değişkenler		n	%
Yaş	30 yaş ve altı	110	28,9
	31-40 yaş arası	178	46,7
	41 yaş ve üzeri	93	24,4
	Toplam	381	100
Eşin Yaşı	30 yaş ve altı	50	13,4
	31-40 yaş arası	180	48,1
	41 yaş ve üzeri	144	38,5
	Toplam	374	100
Evlilik Süresi	0-5 yılları arası	98	24,4
	6-10 yılları arası	103	25,6
	11-15 yılları arası	89	22,1
	16-20 yılları arası	49	12,2
	21 ve üzeri	63	15,7
	Toplam	402	100
Çocuk Sayısı	Çocuğu Olmayanlar	46	11,4
	1 çocuk	144	35,8
	2 çocuk	152	37,8
	3 çocuk ve üzeri	60	14,9
	Toplam	402	100
En Küçük Çocuğun Yaşı	3 yaş ve altı	117	33,8
	4-7 yaş arası	98	28,3
	8-15 yaş arası	92	26,6
	16 yaş ve üzeri	39	11,3
	Toplam	346	100

Katılımcıların yaş sorusunu yanıtlayanların % 28,9'u (n = 110) 30 yaş ve altında, % 46,7'si (n = 178) 31 ve 40 yaş aralığında ve % 24,4'ünün (n = 93) 41 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Katılımcılardan 21 kişi yaşını belirtmediğinden, yüzdeler hesaplamalar yanıtlayan katılımcılar üzerinden yapılmıştır. Katılımcıların 28'i de eşinin yaşını belirtmediğinden, hesaplamaya alınan 374 eşin % 13,4'ü (n = 50) 30 yaş ve altında, % 48,1'i (n = 180) 31-40 yaşları arasında ve % 38,5'i (n = 144) 41 yaş ve üzerindedir. Katılımcılardan % 24,4'ünün (n = 98) evlilik süreleri 0-5 yılları arasında, % 25,6'sının (n = 103) 6-10 yılları arasında, % 22,1'inin (n = 89) 11-15 yılları arasında, % 12,2'sinin (n = 49) 16-20 yılları arasında ve % 15,7'sinin (n = 63) 21 yıl ve üzerinde olduğu görülmüştür. Katılımcıların % 35,8'i (n = 144) 1 çocuğa, % 37,8'i (n = 152) 2 çocuğa, % 14,9'u (n = 60) 3 ve üzeri çocuğa sahipken,

% 11,4'ünün (n = 46) çocuğu bulunmamaktadır. Katılımcıların % 33,8'inin (n = 117) en küçük çocuğunun yaşı 3 yaş ve altında, % 28,3'ünün (n = 98) 4-7 yaş arasında, % 26,6'sının (n = 92) 8-15 yaş arasında ve % 11,3'ünün (n = 39) 16 yaş ve üzerinde olduğu görülmüştür (Tablo 3).

Tablo 4. Katılımcıların Yaşı, Eşlerinin Yaşı ve En Küçük Çocuklarının Yaşı Değişkenlerinin Betimleyici İstatistiksel Tablosu

Değişkenler	n	En küçük değer	En büyük değer	$\bar{x}$	s
Yaş	381	21	64	35,75	7,490
Eşin yaşı	374	24	67	39,17	8,013
En küçük çocuğun yaşı	346	1	38	7,47	6,643
Eşler arasındaki yaş farkı	361	-9	15	3,24	3,358

Çalışmaya katılan 402 kadından 21'i yaşlarını belirtmediğinden yaş hesaplamasına dahil edilmeyerek, yaş değişkeninin betimleyici hesaplaması 381 kişi ile yapılmıştır. Üç yüz seksen bir katılımcının yaşları 21-64 arasındadır ($\bar{x}=35,75 \pm 7,49$). Katılımcıların "Eşinizin yaşı" maddesini yanıtlayan 374 kişinin yaş aralığı 24-67 ($\bar{x}=39,17 \pm 8,01$) arasında olduğu görülmektedir. En küçük çocuğun yaşı ise 1-38 ($\bar{x}=7,47 \pm 6,64$) arasında olduğu görülmüştür. Eşler arasındaki yaş farkı değişkenine bakıldığından en küçük değer negatif değeri, kadının eşinden yaşça büyük oluşu anlamına gelmektedir. Buna göre hem kendi yaşını hem eşinin yaşını belirten 361 katılımcının yaş farkları -9 ile 15 arasındadır ($\bar{x}=3,24 \pm 3,36$) (Tablo 4).

Araştırmaya katılan kadınların eğitim düzeyi, eşlerinin eğitim düzeyi, çalışma durumu, eşlerinin çalışma durumu, çalıştıkları kurum türü, eşlerinin çalıştığı kurum türü, ailenin gelir düzeyi ve yaşanılan yer sosyo-demografik değişkenlere göre sayı ve yüzde dağılımları tablo 5'de gösterilmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Diğer Demografik Değişkenlere Göre Sayı ve Yüzde Dağılımı

Değişkenler		n	%
Eğitim düzeyi	Lise ve altı	195	48,5
	Lisans ve ön lisans	177	44,0
	Lisansüstü ve doktora	30	7,5
	Toplam	402	100
Eşin eğitim düzeyi	Lise ve altı	205	51,0
	Lisans ve ön lisans	165	41,0
	Lisansüstü ve doktora	32	8,0
	Toplam	402	100
Çalışma durumu	Tam zamanlı	124	30,9
	Yarı zamanlı	41	10,2
	Çalışmıyor	236	58,9
	Toplam	401	100
Eşin çalışma durumu	Çalışıyor	377	93,8
	Çalışmıyor	25	6,2
	Toplam	402	100
Çalışılan kurum türü	Kamu	50	30,3
	Özel	115	69,7
	Toplam	165	100
Eşin çalıştığı kurum türü	Kamu	72	19,5
	Özel	298	80,5
	Toplam	370	100
Aile gelir düzeyi	Düşük	26	6,5
	Orta	338	84,1
	Yüksek	38	9,5
	Toplam	402	100
Yaşanılan yer	Köy	1	0,2
	Kasaba	17	4,2
	Şehir	159	39,6
	Büyükşehir	225	56,0
	Toplam	402	100

Katılımcıların % 48,5'inin (n = 195) eğitim durumunun lise ve altı düzeyde olduğu, % 44,0'ünün (n = 177) lisans ve ön lisans düzeyinde ve % 7,5'inin (n = 30) lisansüstü ve doktora düzeyinde olduğu görülmüştür. Katılımcıların eşlerinin % 51,0'inin (n = 205) lise ve altı düzeyinde, % 41,0'inin (n = 165) lisans ve ön lisans ve

% 8,0'ının (n = 32) lisansüstü ve doktora düzeyinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların eşlerinin eğitim durumlarına bakıldığında % 51,0'ının (n = 205) lise ve altı düzeyde olduğu, % 41,0'ının (n= 165) lisans ve ön lisans ve % 8,0'ının (n = 32) lisansüstü ve doktora düzeyinde olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan kadınların % 30,8'inin (n= 124) herhangi bir işte tam zamanlı olarak çalıştığı, % 10,2'sinin (n = 41) yarı zamanlı olarak çalıştığı ve % 58,7'sinin (n = 236) ise çalışmadığı görülmüştür. Katılımcıların beyanına göre eşlerinin % 93,8'i (n = 377) çalışmakta ve % 6,2'si (n = 25) herhangi bir işte çalışmamaktadır. Katılımcıların tam zamanlı ve yarı zamanlı olarak çalışanlarının % 69,7'si (n = 115) özel bir kurumda, % 30,3'ü (n = 50) kamu kurumunda görev yapmaktadır. Eşlerinin ise % 80,5'inin (n = 298) özel kurumda ve % 19,5'inin (n = 72) kamu kurumunda görev yaptığı beyan edilmektedir. Ailenin gelir durumunu nasıl buldukları sorulan maddede, katılımcıların % 6,5'i (n = 26) gelir durumunu düşük, % 84,1'i (n = 338) orta ve % 9,5'i (n = 38) yüksek olarak belirtmiştir. Katılımcıların % 56,0'sı (n = 225) büyükşehirde, % 39,6'sı (n = 159) şehirde, % 4,2'si (n = 17) kasabada ve % 0,2'si (n = 1) köyde yaşamaktadır (Tablo 5).

Çalışmaya katılan evli kadınların bebekleri olması durumunda bebeklerini emzirip emzirmedikleri ve psikolojik veya fizyolojik bir rahatsızlığa eşlerinin ve kendilerinin sahip olup olmadıklarına ilişkin sayı ve yüzde dağılımları Tablo 6'de gösterilmektedir.

Tablo 6. Emzirme Durumları, Herhangi Bir Rahatsızlığa Sahip Olma durumları ve Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarını Değişkenlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı

Değişkenler		n	%
Emzirme durumu	Evet emziriyorum	62	15,6
	Hayır emzirmiyorum	336	84,4
	Toplam	398	100,0
Psikolojik veya fizyolojik bir rahatsızlığa sahip olma durumu	Rahatsızlığım var	36	9,0
	Rahatsızlığım yok	366	91,0
	Toplam	402	100,0
Eşin psikolojik veya fizyolojik bir rahatsızlığa sahip olma durumu	Rahatsızlığı var	24	6,0
	Rahatsızlığı yok	378	94,0
	Toplam	402	100,0

Katılımcıların % 15,5'i (n = 62) bebeklerini emzirdiklerini, % 9,0'u (n = 36) psikolojik veya fizyolojik bir rahatsızlığa sahip olduğunu beyan etmiştir. Araştırmaya katılan kadınlardan % 6,0'sı da (n = 24) eşlerinin psikolojik veya fizyolojik bir rahatsızlığa sahip olduğunu, % 94,0'ü ise (n = 378) eşinin herhangi bir rahatsızlığı olmadığını belirtmiştir (Tablo 6).

Tablo 7. Katılımcıların Genel Yaşam Kalitesi ve Evliliklerinin Kalitesini Değerlendirmeleri için Betimleyici İstatistik Tablosu

Değişkenler	n	En küçük değer	En büyük değer	$\bar{x}$	s
Genel Yaşam Kalitesi	402	1,00	10,00	7,69	1,994
Genel Evlilik Değerlendirmesi	402	1,00	10,00	7,21	1,822

Çalışmaya katılan 402 evli kadının yaşam kalitelerini değerlendirme sorusuna verdikleri puanlamamın 1,00-10,00 arasında ($\bar{x}=7,69 \pm 1,994$), evliliklerini değerlendirme sorusuna verdikleri puanlamamın 1,00-10,00 arasında ($\bar{x}=7,21 \pm 1,822$) olduğu görülmüştür (Tablo 7).

2.8.2. Ölçekler Arası Korelasyon Sonuçları

Bu kısımda çalışmada kullanılan ölçek ve alt ölçeklerin korelasyon analiz sonuçları gösterilmiştir. Yapılan analiz sonucunda korelasyon katsayılarının 0,124 ile 0,879 arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Çalışmada Kullanılan Ölçek ve Alt Ölçeklerin Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Toplam Puanı	-											
2.Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (kısa form) Toplam Puanı	,075	-										
3.Eş Desteği Ölçeği Duygusal Destek Faktörü	,097	,264**	-									
4.Eş Desteği Ölçeği Maddi ve Bilgi Desteği Faktörü	,084	,286**	,873**	-								
5.Eş Desteği Ölçeği Takdir Desteği Faktörü	,124*	,303**	,879**	,818**	-							
6.Eş Desteği Ölçeği Sosyal İlgil Desteği Faktörü	,141**	,252**	,862**	,848**	,807**	-						
7.Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Aile Faktörü	,184**	,327**	,583**	,572**	,549**	,566**	-					
8.Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Arkadaş Faktörü	126*	,344**	,270**	,268**	,236**	,278**	,453**	-				
9.Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Özel İnsan Faktörü	,041	,230**	,313**	,284**	,301**	,317**	,356**	,510**	-			
10.Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam Puanı	,135**	,368**	,472**	,452**	,440**	,470**	,711**	,810**	,842**	-		
11. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	,106*	,351**	,485**	,469**	,513**	,477**	,475**	,312**	,244**	,414**	-	
12. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	,080	,238**	,377*	,356**	,411**	,375**	,356**	,283**	,227**	,352**	,514**	-
13. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	,076	,258**	,240**	,217**	,245**	,231**	,213**	,257**	,263**	,311**	,382**	,457**

*p<0,05; **p<0,01

Bulgulara göre, PİÖÖ “genel duygular” alt boyutunun Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği toplam puanı ile; Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği toplam puanı ve bu ölçeğin tüm alt boyut puanları ile; ve Eş desteği ölçeği tüm alt boyut puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0,05$, $p<0,01$). PİÖÖ “genel duygular” alt boyutunun PİÖÖ (kısa form) toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ancak bu ilişki istatistiksel olarak ($r=0,351$; $p<0,01$) zayıf düzeyde bulunduğundan, PİÖÖ (kısa form) diğer analizlere dahil edilmemiştir.

PİÖÖ “ekonomik koşullardan duyulan memnuniyet” alt boyutunun PİÖÖ (kısa form) toplam puanı arasında yine benzer şekilde pozitif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı fakat zayıf düzeyde bir korelasyon olduğu görülmüştür ($r=0,238$; $p<0,01$). Öte yandan ele alınan bu alt boyutun diğer ölçek ve alt boyutlarla ilişkisine bakıldığında, Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği (TCAÖ) toplam puanı ile arasında anlamlı bir ilişki olmadığı; EDÖ tüm alt boyut puanları ve ÇBASDÖ tüm alt boyut puanları ve ölçeğin toplam puanı ile pozitif yönde, istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür.

PİÖÖ “ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme” alt boyutunun diğer ölçek ve alt boyutlarla korelasyon sonuçları da benzer şekilde olup, PİÖÖ (kısa form) toplam puanı ile aralarında anlamlı fakat ($r=0,258$; $p<0,01$) zayıf düzeyde pozitif yönlü bir korelasyon olduğu, TCAÖ ile aralarında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Diğer ölçeklerden EDÖ ve ÇBASDÖ alt boyutlarına baktığımızda, “ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme” boyutu ile pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar bulunmuştur.

TCAÖ'nin PİÖÖ (kısa form), EDÖ “duygusal destek”, “maddi ve bilgi desteği”, ÇBASDÖ “özel insan desteği” ve son olarak yukarıda da değinilen PİÖÖ “ekonomik koşullardan duyulan memnuniyet”, “ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme” boyutları ile aralarında anlamlı bir ilişki bulunmamasına karşın, EDÖ “takdir desteği”, “sosyal ilgi desteği”, ÇBASDÖ “aile desteği”, “arkadaş desteği” ÇBASDÖ toplam puanı ve PİÖÖ “genel duygular” ölçek ve alt boyut puanları arasında pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

EDÖ “duygusal destek”, “maddi ve bilgi desteği”, “takdir desteği” ve “sosyal ilgi desteği” alt boyutlarının korelasyon sonuçlarına baktığımızda, TCAÖ dışında diğer tüm ölçek ve alt boyutları ile aralarında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir.

ÇBASDÖ toplam puanı ve “aile desteği”, “arkadaş desteği”, “özel insan desteği” boyutlarının diğer ölçek ve alt boyutları ile ilişkisi olup olmadığına baktığımızda, TCAÖ dışında tümü ile pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki içinde olduğu bulunmuştur (Tablo 8).

2.8.3. Regresyon Analizleri

Bu kısımda çalışmanın bağımsız değişkenleri olan Toplumsal Cinsiyet Algısı, Algılanan Sosyal Destek ve Eş Desteği toplam puanları ve faktörlerinin, psikolojik iyi oluşu yordayıp yordamadığı, ne düzeyde yordadığı ve hangi faktörlerinin yordadığı üzerinde durulacaktır. Bu amaçla, kullanılan ölçekler ve faktörlerle stepwise tekniği aracılığıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizlerinde kullandığımız ara değişkenler şunlar; yaş, eşin yaşı, eğitim durumu, eşin eğitim durumu, evlilik süresi, çocuk sayısı, en küçük çocuğun yaşı, gelir düzeyi, emzirme durumu, rahatsızlık durumu, eşin rahatsızlık durumu, yaşanılan yer, çalışma durumu, eşin çalışma durumu.

Tablo 9. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
EDÖ Takdir Desteği Faktörü	2,091	0,262	0,385	7,967	0,000
ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,719	0,179	0,182	4,020	0,000
ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,772	0,229	0,178	3,378	0,001
Sabit	56,543	5,209	-	10,856	0,000
$R^2 = 0,351$ $F_{(3, 401)} = 71,715$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Eş Desteği Ölçeği faktörleri ile Algılanan Sosyal Destek Ölçeği faktörleri puanlarının PİÖÖ toplam puanının üzerindeki etkisini incelemek için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(401) = 10,856$; $p < 0,001$), EDÖ Takdir Desteği faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 7,967$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 4,020$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Aile faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 3,378$; $p = 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 401)} = 71,715$, $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,351 olduğu gözlenmiştir. Bu sonuca göre, katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %35'i, EDÖ Takdir Desteği faktörü, ÇBASDÖ Arkadaş faktörü ve Aile faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutlar sabit tutuluyorken, EDÖ Takdir Desteği faktörü puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ toplam puanını 2,091 birim; ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanındaki 1 birimlik artış 0,719 birim; ÇBASDÖ Aile faktörü puanındaki 1 birimlik artış ise 0,772 birim arttıracaktır (Tablo 9).

Tablo 10. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
EDÖ Takdir Desteği Faktörü	1,072	0,145	0,363	7,399	0,000
ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,512	0,126	0,217	4,061	0,000
ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,274	0,099	0,128	2,771	0,006
Sabit	27,969	2,875	-	9,730	0,000
$R^2 = 0,329$ $F_{(3, 401)} = 65,195$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Araştırmanın bağımsız değişkenleri olan ölçek ve alt boyutlarının toplam puanlarının PİÖÖ Genel Duygular Faktörü toplam puanının üzerindeki etkisini incelemek için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit

parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(401) = 9,730$; $p < 0,001$), EDÖ Takdir Desteği faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 7,399$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Aile faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 4,061$; $p < 0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 2,771$; $p < 0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F_{(3, 401)} = 65,195$; $p < 0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,329 olduğu gözlenmiştir. Bu sonuca göre, katılımcıların PİÖÖ Genel Duygular faktörü toplam puanının yaklaşık %33'ü Takdir Desteği faktörü, ÇBASDÖ Aile ve Arkadaş faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutlar sabit tutuluyorken, EDÖ Takdir Desteği faktörü puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ Genel Duygular faktörü puanını 1,072 birim; ÇBASDÖ Aile faktörü puanındaki 1 birimlik artış 0,512; ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanındaki 1 birimlik artış ise 0,274 birim arttıracaktır (Tablo 10).

Tablo 11. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
EDÖ Takdir Desteği Faktörü	1,003	0,127	0,364	7,927	0,000
ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,395	0,092	0,197	4,290	0,000
Sabit	23,649	2,844	-	8,317	0,000
$R^2 = 0,205$ $F_{(2, 401)} = 51,528$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Araştırmanın bağımsız değişkenleri olan ölçek ve alt boyutlarının toplam puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet Faktörü toplam puanının üzerindeki etkisini incelemek için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(401) = 8,317$; $p < 0,001$), EDÖ Takdir Desteği faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 7,927$; $p < 0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 4,290$; $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel

olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F_{(2, 401)} = 51,528$; $p < 0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,205 olduğu gözlenmiştir. Bu sonuca göre, katılımcıların PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet faktörü toplam puanının yaklaşık %21'i Takdir Desteği ve Arkadaş faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutlar sabit tutuluyorken, Takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ Ekonomik memnuniyet faktörü puanını 1,003; Arkadaş desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 0,395 birim arttıracaktır (Tablo 11).

Tablo 12. Katılımcıların Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,063	0,026	0,137	2,439	0,015
EDÖ Takdir Desteği Faktörü	0,145	0,043	0,169	3,407	0,001
ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,092	0,034	0,147	2,673	0,008
Sabit	6,397	0,938	-	6,820	0,000
$R^2 = 0,115$ $F_{(3, 401)} = 17,298$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Araştırmanın bağımsız değişkenleri olan ölçek ve alt boyutlarının toplam puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü toplam puanının üzerindeki etkisini incelemek için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(401) = 6,820$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Özel insan faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 2,439$; $p < 0,05$), EDÖ Takdir desteği faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 3,407$; $p < 0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(401) = 2,673$; $p < 0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F_{(3, 401)} = 17,298$; $p < 0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,115 olduğu gözlenmiştir. Bu sonuca göre, katılımcıların PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet faktörü toplam puanının yaklaşık %12'si Takdir Desteği,

Özel insan ve Arkadaş faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutlar sabit tutuluyorken, Özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü puanını 0,063 birim; Takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,145 birim ve Arkadaş faktöründeki 1 birimlik artış ise 0,092 birim arttıracaktır (Tablo 12).

Tablo 13. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Yaş Grupları	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	EDÖ Takdir Desteği	3,443	0,481	0,567	7,159	0,000
	Sabit	62,807	9,770	-	6,429	0,000
	$R^2=0,322$ $F_{(1,109)}=51,244$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,727	0,259	0,197	2,804	0,006
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,968	0,342	0,236	2,833	0,005
	EDÖ Sosyal İlgi	3,847	0,935	0,308	4,114	0,000
	Sabit	63,873	7,131	-	8,957	0,000
	$R^2=0,336$ $F_{(3,177)}=29,316$ $p=0,000$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Duygusal Desteği	2,626	0,383	0,584	6,865	0,000
	Sabit	77,299	8,616	-	8,972	0,000
	$R^2=0,341$ $F_{(1,92)}=47,134$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği faktörü puanının Psikolojik iyi oluş toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(109)=6,429$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(109)=7,159$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,109)}=51,244$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,322 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre, yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda PİÖÖ

puanının yaklaşık %32'si Takdir Desteği puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 3,443 birim arttırmaktadır.

Yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda ÇBASDÖ Arkadaş, Aile Faktörü ve EDÖ Sosyal ilgi Desteği puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(177)= 8,957; p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 2,804; p<0,01$), ÇBASDÖ Aile Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 2,833; p<0,01$) ve EDÖ Sosyal İlgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 4,114; p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 177)}= 29,316; p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,336 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda PİÖÖ puanının yaklaşık %34'ü ÇBASDÖ Arkadaş, Aile Faktörü ve EDÖ Sosyal ilgi Desteği puanları tarafından açıklanmaktadır. Buna göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken Arkadaş desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 0,727 birim; Aile desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,968 birim ve Sosyal ilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış 3,847 birim arttırmaktadır.

Yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(92)= 8,972; p<0,001$), EDÖ Duygusal Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(92)= 6,865; p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 92)} = 47,134; p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,341 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda PİÖÖ puanının yaklaşık %34'ü EDÖ Duygusal Destek puanı tarafından açıklanmaktadır. Buna göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 2,629 birim arttırmaktadır (Tablo 13).

Tablo 14. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Yaş Grupları	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	EDÖ Takdir Desteği	1,523	0,273	0,482	5,583	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,629	0,249	0,218	2,522	0,013
	Sabit	20,233	6,076	-	3,330	0,001
	$R^2=0,379$ $F_{(2,109)}=32,686$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	EDÖ Takdir Desteği	0,880	0,210	0,309	4,195	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,589	0,187	0,259	3,145	0,002
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,371	0,144	0,181	2,572	0,011
	Sabit	26,820	4,232	-	6,338	0,000
	$R^2=0,339$ $F_{(3,177)}=29,804$ $p=0,000$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	1,756	0,278	0,553	6,324	0,000
	Sabit	40,576	4,826	-	8,409	0,000
	$R^2=0,305$ $F_{(1,92)}=39,996$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Genel Duygular faktörü toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği faktörü ve ÇBASDÖ Aile faktörü puanlarının PİÖÖ Genel Duygular faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(109)=3,330$; $p<0,01$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(109)=5,583$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(109)=2,522$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,109)}=32,686$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,379 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre, yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda Psikolojik iyi oluş genel duygular boyutu puanının yaklaşık %38'i Takdir desteği ve Aile desteği puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Genel duygular puanını 1,523 birim ve Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,629 birim arttırmaktadır.

Yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği, ÇBASDÖ Aile ve Arkadaş faktörü puanlarının PİÖÖ Genel Duygular faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(177)= 6,338; p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 4,195; p<0,001$), ÇBASDÖ Aile faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 3,145; p<0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 2,572; p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 177)}= 29,804; p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,339 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda Psikolojik iyi oluş genel duygular puanının yaklaşık %34'ü Takdir Desteği, Aile ve Arkadaş Desteği faktörlerinin puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla, diğer faktör puanları sabit tutulurken Takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, Genel duygular puanını 0,880 birim; Aile desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,589 birim ve Arkadaş desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,371 birim arttırdığı görülmektedir.

Yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(92)= 8,409; p<0,001$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(92)= 6,324; p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 92)} = 39,996; p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,305 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda Genel duygular puanının yaklaşık %31'i EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanı tarafından açıklanmaktadır. Buna göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken Maddi ve Bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, Genel Duygular puanını 1,756 birim arttırdığı görülmektedir (Tablo 14).

Tablo 15. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Yaş Grupları	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	EDÖ Takdir Desteği	1,138	0,242	0,416	4,698	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,349	0,161	0,192	2,167	0,032
	Sabit	23,077	4,924	-	4,686	0,000
	$R^2=0,267$ $F_{(2,109)}=19,517$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,374	0,135	0,195	2,775	0,006
	EDÖ Sosyal İlgi Desteği	2,079	0,456	0,321	4,563	0,000
	Sabit	28,530	4,024	-	7,089	0,000
	$R^2=0,163$ $F_{(2,177)}=17,017$ $p=0,000$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Takdir Desteği	1,361	0,281	0,453	4,851	0,000
	Sabit	25,040	5,553	-	4,509	0,000
	$R^2=0,205$ $F_{(1,92)}=23,534$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet faktörü toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği faktörü ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(109)=4,686$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(109)=4,698$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(109)=2,167$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,109)}=19,517$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,267 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre, yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda Psikolojik iyi oluş Ekonomik memnuniyet boyutu puanının yaklaşık %27'si Takdir desteği ve Arkadaş desteği faktörlerinin puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken

Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Ekonomik memnuniyet puanını 1,138 birim ve Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,349 birim arttırmaktadır.

Yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda ÇBASDÖ Arkadaş faktörü ve EDÖ Sosyal İlgî faktörü puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(177)= 7,089$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 2,775$; $p<0,01$) ve EDÖ Sosyal İlgî faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 4,563$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 177)}= 17,017$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,163 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %16'sı Arkadaş desteği ve Sosyal ilgi faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla, diğer faktör puanları sabit tutulurken Arkadaş desteği puanındaki 1 birimlik artışın, Ekonomik memnuniyet puanını 0,374 birim ve Sosyal ilgi puanındaki 1 birimlik artışın ise 2,079 birim arttırdığı görülmektedir.

Yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(92)= 4,509$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(92)= 4,851$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,92)} = 23,534$; $p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,205 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda Ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %21'i EDÖ Takdir Desteği puanı tarafından açıklanmaktadır. Buna göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Ekonomik memnuniyet puanını 1,361 birim arttırmaktadır (Tablo 15).

Tablo 16. Katılımcıların Yaş Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Yaş Grupları	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,116	0,045	0,249	2,557	0,012
	EDÖ Takdir Desteği	0,181	0,090	0,195	2,004	0,048
	Sabit	6,082	1,706	-	3,565	0,001
	$R^2=0,137$ $F_{(2,109)}=8,509$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,088	0,034	0,199	2,607	0,010
	EDÖ Sosyal İlgil Desteği	0,335	0,153	0,167	2,186	0,030
	Sabit	8,205	1,099	-	7,467	0,000
	$R^2=0,088$ $F_{(2,177)}=8,474$ $p=0,000$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Duygusal Destek	0,214	0,067	0,304	3,181	0,002
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,063	0,022	0,278	2,908	0,005
	Sabit	2,696	2,356	-	1,144	0,256
	$R^2=0,192$ $F_{(2,92)}=10,662$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü ve EDÖ Takdir Desteği faktörü puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(109)=3,565$; $p<0,01$), ÇBASDÖ Özel İnsan puanına ait eğim parametresinin ($t(109)=2,557$; $p<0,05$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(109)=2,004$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,109)}=8,509$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,137 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre, yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme boyutu puanının yaklaşık %14'ü Özel insan ve Takdir desteği faktörlerinin puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken Özel insan puanındaki 1 birimlik artış, Ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme puanını 0,116 birim, Takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 0,181 birim arttırmaktadır.

Yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda ÇBASDÖ Özel insan faktörü ve EDÖ Sosyal İlgî faktörü puanlarının Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ) Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(177)= 7,467$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Özel insan puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 2,607$; $p<0,05$) ve EDÖ Sosyal İlgî faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(177)= 2,186$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 177)}= 8,474$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,088 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcılarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme puanının yaklaşık %9'u Özel insan desteği ve Sosyal ilgi desteği puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla, diğer faktör puanları sabit tutulurken Özel insan puanındaki 1 birimlik artışın, Ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme puanını 0,088 birim ve Sosyal ilgi puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,335 birim arttırdığı görülmektedir.

Yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(92)=1,144$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğim parametresinin ($t(92)= 3,181$; $p<0,01$) ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puanına ait eğim parametresinin ($t(92)= 2,908$; $p<0,01$) ayrı ayrı istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,92)} = 10,662$; $p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,192 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme puanının yaklaşık %19'u Duygusal destek ve Toplumsal cinsiyet algısı puanı tarafından açıklanmaktadır. Buna göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, Ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme puanını 0,214 birim; Toplumsal cinsiyet algısı puanındaki 1 birimlik artış ise 0,063 birim arttırmaktadır (Tablo 16).

Tablo 17. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşin Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	EDÖ Duygusal Destek	-3,184	1,253	-0,468	-2,542	0,014
	EDÖ Takdir Desteği	5,664	1,155	0,867	4,906	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	2,009	0,610	0,387	3,293	0,002
	Sabit	47,861	16,623	-	2,879	0,006
	$R^2= 0,582$ $F_{(3, 49)}= 21,365$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	EDÖ Takdir Desteği	2,417	0,345	0,450	6,996	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,852	0,239	0,229	3,563	0,000
	Sabit	63,946	7,967	-	8,026	0,000
	$R^2=0,282$ $F_{(2, 179)}=34,742$ $p=0,000$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Duygusal Destek	1,665	0,398	0,373	4,183	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,155	0,365	0,283	3,167	0,002
	Sabit	70,533	7,260	-	9,716	0,000
	$R^2=0,357$ $F_{(2, 143)}= 39,186$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda EDÖ Duygusal Destek, EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Aile faktörü puanının Psikolojik iyi oluş puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(49)= 2,879$; $p<0,01$), EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğim parametresinin ($t(49)= - 2,542$; $p<0,05$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(49)= 4,906$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(49)= 3,293$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 49)}= 21,365$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,582 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altında olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş puanlarının yaklaşık %58'i Duygusal destek, Takdir desteği ve Aile faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Duygusal Destek puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik İyi Oluş toplam puanını 3,184 birim azaltacak; EDÖ Takdir Desteği

puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş puanını 5,664 birim; ÇBASDÖ Aile faktörü puanındaki 1 birimlik artış ise 2,009 birim arttıracaktır.

Eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 arasında olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanının Psikolojik iyi oluş toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(179)= 8,026$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(179)= 6,996$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(179)= 3,563$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 179)}= 34,742$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,282 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcıların, Psikolojik iyi oluş puanının yaklaşık %28'i EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş puanını 2,417 birim ve ÇBASDÖ Arkadaş Desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 0,852 birim arttırmaktadır.

Eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda EDÖ Duygusal destek ve ÇBASDÖ Aile puanının Psikolojik iyi oluş toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)= 70,533$; $p<0,001$), EDÖ Duygusal destek puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 4,183$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 3,167$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 143)} = 39,186$; $p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,357 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda Psikolojik iyi oluş puanının yaklaşık %36'sı Duygusal destek ve Aile puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş puanını 1,665 birim; Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 1,155 birim arttırmaktadır (Tablo 17).

Tablo 18. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşin Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	EDÖ Takdir Desteği	1,676	0,410	0,502	4,088	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,766	0,325	0,289	2,353	0,023
	Sabit	15,093	8,051	-	1,875	0,067
	$R^2= 0,489$ $F_{(2, 49)}= 22,506$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,684	0,181	0,273	3,775	0,000
	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	1,249	0,258	0,349	4,833	0,000
	Sabit	27,189	4,571	-	5,949	0,000
	$R^2=0,288$ $F_{(2, 179)}=35,767$ $p=0,000$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Duygusal Destek	0,835	0,214	0,352	3,896	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,625	0,196	0,288	3,183	0,002
	Sabit	35,917	3,908	-	9,191	0,000
	$R^2=0,340$ $F_{(2, 143)}= 36,277$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Genel Duygular boyutu toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Aile faktörü puanının PİÖÖ Genel Duygular faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(49)= 1,875$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Takdir desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(49)= 4,088$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(49)= 2,353$; $p<0,05$) ayrı ayrı istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 49)}= 22,506$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,489 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altında olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş genel duygular puanının yaklaşık %49'u Takdir desteği ve Aile faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, genel duygular toplam puanını 1,676 birim; ÇBASDÖ Aile faktörü puanındaki 1 birimlik artış ise 0,766 birim arttırmaktadır.

Eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 arasında olan katılımcılarda ÇBASDÖ Aile faktörü ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği toplam puanlarının PİÖÖ Genel Duygular boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(179)= 5,949$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(179)= 3,775$; $p<0,001$) ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(179)= 4,833$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 179)}= 35,767$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,288 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcıların, Genel duygular puanının yaklaşık %29'u Aile faktörü ve Maddi ve Bilgi desteği puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ Aile faktörü puanındaki 1 birimlik artış, Genel duygular puanını 0,684 birim ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 1,249 birim arttırmaktadır.

Eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda EDÖ Duygusal destek ve ÇBASDÖ Aile puanının Psikolojik iyi oluş genel duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)= 9,191$; $p<0,001$), EDÖ Duygusal destek puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 3,896$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 3,183$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 143)} = 36,277$; $p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,340 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda Genel duygular puanının yaklaşık %34'ü Duygusal destek ve Aile puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken EDÖ Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş genel duygular puanını 0,835 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,625 birim arttırmaktadır (Tablo 18).

Tablo 19. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşin Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	EDÖ Takdir Desteği	1,168	0,393	0,390	2,975	0,005
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,685	0,261	0,344	2,627	0,012
	Sabit	14,759	7,132	-	2,069	0,044
	$R^2=0,410$ $F_{(2,49)}=16,299$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	EDÖ Takdir Desteği	0,932	0,178	0,357	5,232	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,381	0,123	0,211	3,092	0,002
	Sabit	25,552	4,109	-	6,218	0,000
	$R^2=0,192$ $F_{(2,179)}=20,985$ $p=0,000$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Duygusal Destek	0,651	0,233	0,277	2,789	0,006
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,468	0,214	0,217	2,189	0,030
	Sabit	26,590	4,258	-	6,245	0,000
	$R^2=0,203$ $F_{(2,143)}=17,954$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(49)=2,069$; $p<0,05$), EDÖ Takdir desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(49)=2,975$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanına ait eğim parametresinin ($t(49)=2,627$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,49)}=16,299$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,410 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altında olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %41'i Takdir desteği ve Arkadaş faktörü puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanını 1,168 birim; ÇBASDÖ Arkadaş faktörü puanındaki 1 birimlik artış ise 0,685 birim arttırmaktadır.

Eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 arasında olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu toplam puanlarının PİÖÖ Ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(179)=6,218$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(179)=5,232$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(179)=3,092$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 179)}=20,985$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,192 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcıların, Ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %29'u EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Ekonomik memnuniyet puanını 0,932 birim ve ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,381 birim arttırmaktadır.

Eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda EDÖ Duygusal destek ve ÇBASDÖ Aile puanının Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)=6,245$; $p<0,001$), EDÖ Duygusal destek puanına ait eğim parametresinin ($t(143)=2,789$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(143)=2,189$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 143)}=17,954$; $p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,203 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda Ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %20'si EDÖ Duygusal destek ve ÇBASDÖ Aile puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken EDÖ Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş Ekonomik memnuniyet puanını 0,651 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,468 birim arttırmaktadır (Tablo 19).

Tablo 20. Katılımcıların Eşlerinin Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşin Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
30 yaş ve altı	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,304	0,055	0,626	5,568	0,000
	Sabit	5,754	1,197	-	4,807	0,000
	$R^2=0,392$ $F_{(1,49)}=31,006$ $p=0,000$					
31 ve 40 yaş arası	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	0,216	0,077	0,207	2,817	0,005
	Sabit	8,100	1,375	-	5,891	0,000
	$R^2=0,043$ $F_{(1,179)}=7,938$ $p=0,005$					
41 yaş ve üzeri	EDÖ Duygusal Destek	0,161	0,052	0,247	3,091	0,002
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,137	0,053	0,210	2,579	0,011
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,041	0,018	0,184	2,352	0,020
	Sabit	2,823	1,896	-	1,489	0,139
	$R^2=0,205$ $F_{(3,143)}=11,997$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin yaş kategorileri açısından kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanının yordanması analizi sonuçlarına göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altı olan katılımcılarda ÇBASDÖ Özel İnsan faktörü puanının PİÖÖ Ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(49)=4,807$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Özel insan puanına ait eğim parametresinin ($t(49)=5,568$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,49)}=31,006$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,392 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 30 ve altında olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %39'u ÇBASDÖ Özel insan puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ Özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ Ev dışındaki aktivite toplam puanını 0,304 birim arttırmaktadır.

Eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 arasında olan katılımcılarda EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği boyutu toplam puanının PİÖÖ Ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(179)=5,891$; $p<0,001$), EDÖ

Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(179)= 2,817; p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 179)}= 7,938; p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,043 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 31 ve 40 yaş arası olan katılımcıların, Ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %4'ü EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Ev dışındaki aktivite puanını 0,216 birim arttırmaktadır.

Eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda EDÖ Duygusal destek, ÇBASDÖ Arkadaş ve Toplumsal cinsiyet algısı toplam puanlarının Psikolojik iyi oluş Ev dışındaki aktivite toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)= 1,489; p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal destek puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 3,091; p<0,01$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 2,579; p<0,05$) ve Toplumsal cinsiyet algısı puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 2,352; p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 143)} = 11,997; p<0,001$) belirlilik katsayısının 0,205 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin yaş aralığı 41 yaş ve üzeri olan katılımcılarda Ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %21'i EDÖ Duygusal destek, ÇBASDÖ Arkadaş ve Toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer faktör puanları sabit tutulurken EDÖ Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş Ev dışındaki aktivite toplam puanını 0,161 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,137 birim; Toplumsal cinsiyet algısı puanındaki 1 birimlik artış ise 0,041 birim arttırmaktadır (Tablo 20).

Tablo 21. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	EDÖ Duygusal Desteği	1,087	0,489	0,257	2,225	0,027
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,794	0,222	0,215	3,582	0,000
	EDÖ Takdir Desteği	1,409	0,590	0,275	2,389	0,018
	Sabit	63,130	6,517	-	9,687	0,000
	$R^2=0,377$ $F_{(3,194)}=38,522$ $p=0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,702	0,284	0,165	2,470	0,014
	EDÖ Takdir Desteği	1,955	0,390	0,345	5,008	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,361	0,383	0,265	3,552	0,000
	Sabit	43,891	9,093	-	4,827	0,000
	$R^2=0,355$ $F_{(3,176)}=31,761$ $p=0,000$					
Lisansüstü ve Doktora	ÇBASDÖ Aile Faktörü	2,982	0,837	0,558	3,562	0,001
	Sabit	62,415	21,184	-	2,946	0,006
	$R^2=0,312$ $F_{(1,29)}=12,688$ $p=0,001$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek ve boyutlarının toplam puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(194)=9,687$; $p<0,001$), EDÖ Duygusal Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)=2,225$; $p<0,05$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)=3,582$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)=2,389$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3,194)}=38,522$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,377 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş toplam puanının %38'lik kısmı EDÖ Duygusal Desteği, ÇBASDÖ Arkadaş ve EDÖ Takdir Desteği boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artışın Psikolojik iyi oluş puanını 1,087 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın 0,794 birim;

EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artışın ise 1,409 birim arttırdığı görölmektedir.

Eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(176)= 4,827$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(176)= 2,470$; $p<0,05$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(176)= 5,008$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğitim parametresinin ($t(176)= 3,552$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 176)} = 31,761$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,355 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş toplam puanının %36'lık kısmı ÇBASDÖ Arkadaş, EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Aile toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş puanını 0,702 birim; EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış 1,955 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 1,361 birim arttıracaktır.

Eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(29)= 2,946$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Aile Faktörü puanına ait eğitim parametresinin ($t(29)=3,562$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 29)}= 12,688$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,312 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş toplam puanının yaklaşık %31'lik kısmının ÇBASDÖ Aile puanı tarafından açıklandığı görölmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASD Aile puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş puanını 2,982 birim arttırmaktadır (Tablo 21).

Tablo 22. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	1,196	0,247	0,370	4,838	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,393	0,168	0,191	2,339	0,020
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,280	0,133	0,139	2,096	0,037
	Sabit	31,825	3,682	-	8,644	0,000
	$R^2=0,340$ $F_{(3, 194)}= 32,745$ $p=0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,730	0,196	0,262	3,726	0,000
	EDÖ Takdir Desteği	1,227	0,216	0,399	5,674	0,000
	Sabit	24,750	4,743	-	5,219	0,000
	$R^2=0,324$ $F_{(2, 176)}= 41,763$ $p=0,000$					
Lisansüstü ve Doktora	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,453	0,414	0,499	3,511	0,002
	EDÖ Takdir Desteği	1,432	0,530	0,384	2,700	0,012
	Sabit	2,392	11,188	-	0,214	0,832
	$R^2=0,576$ $F_{(2, 29)}= 18,377$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Genel Duygular boyutu toplam puanının yordanması analizi sonucunda, eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcılarda EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği, ÇBASDÖ Aile ve ÇBASDÖ Arkadaş puanının PİÖÖ Genel Duygular faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(194)= 8,644$; $p<0,001$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)= 4,838$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)= 2,339$; $p<0,05$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)= 2,096$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 194)}= 32,745$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,340 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Genel Duygular toplam puanının %34'ü EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği, ÇBASDÖ Aile ve ÇBASDÖ Arkadaş boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Maddi ve Bilgi puanındaki 1 birimlik artışın Psikolojik iyi oluş genel duygular

puanını 1,196 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artışın 0,393 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,280 birim arttırdığı görülmektedir.

Eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(176)= 5,219$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğitim parametresinin ($t(176)= 3,726$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(176)= 5,674$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 176)} = 41,763$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,324 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Genel Duygular toplam puanının %32'si ÇBASDÖ Aile ve EDÖ Takdir Desteği toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş genel duygular puanını 0,730 birim; EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış 1,227 birim arttıracaktır.

Eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(29)= 0,214$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, ÇBASDÖ Aile Faktörü puanına ait eğitim parametresinin ($t(29)=3,511$; $p<0,01$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(29)=2,700$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 29)}= 18,377$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,576 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Genel Duygular toplam puanının yaklaşık %58'lik kısmının ÇBASDÖ Aile ve EDÖ Takdir Desteği puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASD Aile puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş Genel Duygular toplam puanını 1,453 birim; EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 1,432 birim arttırmaktadır (Tablo 22).

Tablo 23. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	EDÖ Takdir Desteği	1,105	0,190	0,390	5,813	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,303	0,137	0,148	2,213	0,028
	Sabit	23,711	4,035	-	5,877	0,000
	$R^2=0,208$ $F_{(2,194)}=25,149$ $p=0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,815	0,184	0,341	4,423	0,000
	EDÖ Sosyal İlgi Desteği	1,559	0,531	0,226	2,934	0,004
	Sabit	20,807	4,188	-	4,968	0,000
	$R^2=0,247$ $F_{(2,176)}=28,572$ $p=0,000$					
Lisansüstü ve Doktora	EDÖ Duygusal Desteği	0,967	0,466	0,365	2,076	0,047
	Sabit	31,280	11,604	-	2,696	0,012
	$R^2=0,133$ $F_{(1,29)}=4,308$ $p=0,047$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanının yordanması analizi sonucunda, eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş puanının PİÖÖ Ekonomik memnuniyet faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(194)=5,877$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)=5,813$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)=2,213$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,194)}=25,149$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,208 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Ekonomik memnuniyet toplam puanının %21'i EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir puanındaki 1 birimlik artışın

Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet puanını 1,105 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,303 birim arttırdığı görülmektedir.

Eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(176)= 4,968$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğitim parametresinin ($t(176)= 4,423$; $p<0,001$) ve EDÖ Sosyal İlgı Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(176)= 2,934$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 176)} = 28,572$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,247 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Ekonomik memnuniyet toplam puanının %25'si ÇBASDÖ Aile ve EDÖ Sosyal İlgı Desteği toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş Ekonomik memnuniyet puanını 0,815 birim; EDÖ Sosyal ilgi puanındaki 1 birimlik artış 1,559 birim arttıracaktır.

Eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(29)= 2,696$; $p<0,05$) ve EDÖ Duygusal Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(29)=2,076$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 29)}= 4,308$; $p<0,05$) ve belirlilik katsayısının 0,133 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Ekonomik memnuniyet toplam puanının yaklaşık %13'lük kısmının EDÖ Duygusal destek puanı tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş Ekonomik memnuniyet toplam puanını 0,967 birim arttırmaktadır (Tablo 23).

Tablo 24. Katılımcıların Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	EDÖ Duygusal Destek	0,181	0,049	0,264	3,734	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,102	0,042	0,171	2,415	0,017
	Sabit	6,355	1,195	-	5,317	0,000
	$R^2=0,126$ $F_{(2,194)}=13,869$ $p=0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,139	0,035	0,291	3,957	0,000
	EDÖ Sosyal İlgı Desteği	0,406	0,168	0,178	2,421	0,017
	Sabit	6,660	1,241	-	5,366	0,000
	$R^2=0,149$ $F_{(2,176)}=15,182$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanının yordanması analizi sonucunda, eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcılarda EDÖ Duygusal Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş puanının PİÖÖ Ev dışındaki aktivite faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(194)=5,317$; $p<0,001$), EDÖ Duygusal Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)=3,734$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(194)=2,415$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,194)}=13,869$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,126 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Ev dışındaki aktivite toplam puanının %13'ü EDÖ Duygusal Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal destek puanındaki 1 birimlik artışın Psikolojik iyi oluş ev dışındaki aktivite puanını 0,181 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,102 birim arttırdığı görülmektedir.

Eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(176)=5,366$;

$p < 0,001$), ÇBASDÖ Özel İnsan puanına ait eğitim parametresinin ($t(176) = 3,957$; $p < 0,001$) ve EDÖ Sosyal İlgı Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(176) = 2,421$; $p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 176)} = 15,182$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,149 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş Ev dışındaki aktivite toplam puanının %15'i ÇBASDÖ Özel insan ve EDÖ Sosyal İlgı Desteği toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ Özel insan puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş Ev dışındaki aktivite puanını 0,139 birim; EDÖ Sosyal ilgi puanındaki 1 birimlik artış 0,406 birim arttıracaktır (Tablo 24).

Tablo 25. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerı, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	EDÖ Takdir Desteği	2,230	0,287	0,456	7,768	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,983	0,212	0,272	4,629	0,000
	Sabit	65,629	6,438	-	10,194	0,000
	$R^2 = 0,332$ $F_{(2, 204)} = 50,191$ $p = 0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	EDÖ Takdir Desteği	1,888	0,470	0,307	4,019	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,785	0,406	0,336	4,393	0,000
	Sabit	52,845	9,519	-	5,551	0,000
	$R^2 = 0,316$ $F_{(2, 164)} = 37,358$ $p = 0,000$					
Lisansüstü ve Doktora	EDÖ Takdir Desteği	4,861	0,742	0,688	6,550	0,000
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	1,360	0,361	0,395	3,765	0,001
	Sabit	6,925	16,456	-	0,421	0,677
	$R^2 = 0,683$ $F_{(2, 31)} = 31,270$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ toplam puanının yordanması analizi sonucunda, eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir

Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş puanının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(204)= 10,194$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(204)= 7,768$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(204)= 4,629$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 204)}= 50,191$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,332 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş puanının %33'ü EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir puanındaki 1 birimlik artışın Psikolojik iyi oluş puanını 2,230 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,983 birim arttırdığı görülmektedir.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)= 5,551$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(164)= 4,019$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(164)= 4,393$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 164)} = 37,358$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,316 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş toplam puanının %32'si EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Aile Desteği toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş puanını 1,888 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış 1,785 birim arttıracaktır.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(31)= 0,421$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(31)=6,550$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan puanına ait eğitim parametresinin ($t(31)=3,765$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu

gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 31)} = 31,270$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,683 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş toplam puanının %68'lik kısmının EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Özel İnsan toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş toplam puanını 4,861 birim; ÇBASDÖ Özel İnsan puanındaki 1 birimlik artış ise 1,360 birim arttırmaktadır (Tablo 25).

Tablo 26. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	EDÖ Takdir Desteği	1,005	0,190	0,372	5,279	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,430	0,161	0,208	2,674	0,008
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,298	0,129	0,149	2,306	0,022
	Sabit	30,876	3,574	-	8,640	0,000
	$R^2 = 0,343$ $F_{(3, 204)} = 35,047$ $p = 0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	EDÖ Takdir Desteği	0,997	0,258	0,297	3,867	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,981	0,223	0,338	4,397	0,000
	Sabit	24,137	5,225	-	4,620	0,000
	$R^2 = 0,308$ $F_{(2, 164)} = 36,076$ $p = 0,000$					
Lisansüstü ve Doktora	EDÖ Duygusal Destek	2,086	0,491	0,575	4,245	0,000
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,506	0,237	0,290	2,139	0,041
	Sabit	7,031	11,621	-	0,605	0,550
	$R^2 = 0,513$ $F_{(2, 31)} = 15,256$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Genel Duygular boyutu toplam puanının yordanması analizi sonucunda, eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği, ÇBASDÖ Aile ve ÇBASDÖ Arkadaş puanının PİÖÖ Genel

Duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(204)= 8,640$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(204)= 5,279$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğitim parametresinin ($t(204)= 2,674$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(204)= 2,306$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 204)}= 35,047$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,343 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş genel duygular puanının %34'ü EDÖ Takdir Desteği, ÇBASDÖ Aile ve ÇBASDÖ Arkadaş boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir puanındaki 1 birimlik artışın Psikolojik iyi oluş genel duygular puanını 1,005 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artışın 0,430 birim ve ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,298 birim arttırdığı görülmektedir.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)= 4,620$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(164)= 3,867$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(164)= 4,397$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 164)} = 36,076$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,308 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş genel duygular toplam puanının %31'i EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Aile Desteği toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş genel duygular puanını 0,997 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış 0,981 birim arttıracaktır.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(31)=$

0,605; $p > 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(31)=4,245$; $p < 0,001$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan puanına ait eğitim parametresinin ($t(31)=2,139$; $p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 31)}= 15,256$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,513 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş genel duygular toplam puanının %51’lik kısmının EDÖ Duygusal Destek ve ÇBASDÖ Özel İnsan toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal Destek puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş Genel Duygular toplam puanını 2,086 birim; ÇBASDÖ Özel İnsan puanındaki 1 birimlik artış ise 0,506 birim arttırmaktadır (Tablo 26).

Tablo 27. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	EDÖ Takdir Desteği	0,795	0,180	0,292	4,406	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,392	0,133	0,195	2,939	0,004
	Sabit	27,178	4,045	-	6,719	0,000
	$R^2=0,147$ $F_{(2, 204)}= 17,347$ $p=0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	EDÖ Takdir Desteği	0,782	0,230	0,274	3,403	0,001
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,713	0,199	0,289	3,589	0,000
	Sabit	20,312	4,655	-	4,363	0,000
	$R^2=0,242$ $F_{(2, 164)}= 25,801$ $p=0,000$					
Lisansüstü ve Doktora	EDÖ Takdir Desteği	2,241	0,296	0,723	7,571	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,671	0,172	0,373	3,911	0,001
	Sabit	-6,959	6,694	-	-1,040	0,307
	$R^2=0,742$ $F_{(2, 31)}= 41,642$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet boyutu toplam puanının yordanması analizi sonucunda, eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan

katılımcılarda EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş puanının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(204)= 6,719$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(204)= 4,406$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(204)= 2,939$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 204)}= 17,347$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,147 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet puanının %15'i EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artışın Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet puanını 0,795 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,392 birim arttırdığı görülmektedir.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)= 4,363$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(164)= 3,403$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)= 3,589$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 164)} = 25,801$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,242 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet toplam puanının %24'ü EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Aile Desteği toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet puanını 0,782 birim; ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış 0,713 birim arttıracaktır.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(31)=$

-1,040; $p > 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(31)=7,571$; $p < 0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(31)=3,911$; $p < 0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 31)}= 41,642$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,742 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş ekonomik memnuniyet toplam puanının %74'lük kısmının EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş Ekonomik Memnuniyet toplam puanını 2,241 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,671 birim arttırmaktadır (Tablo 27).

Tablo 28. Katılımcıların Eşlerinin Eğitim Durumu Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eğitim Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Lise ve altı	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,135	0,040	0,228	3,337	0,001
	EDÖ Duygusal Destek	0,140	0,046	0,208	3,051	0,003
	Sabit	6,164	1,164	-	5,293	0,000
	$R^2= 0,120$ $F_{(2, 204)}= 13,743$ $p=0,000$					
Lisans ve Ön Lisans	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,093	0,035	0,205	2,672	0,008
	Sabit	10,987	0,732	-	15,006	0,000
	$R^2=0,042$ $F_{(1, 164)}= 7,138$ $p=0,008$					
Lisansüstü ve Doktora	EDÖ Duygusal Destek	0,552	0,179	0,492	3,093	0,004
	Sabit	-0,569	4,391	-	-0,130	0,898
	$R^2=0,242$ $F_{(1, 31)}= 9,569$ $p=0,004$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin eğitim düzeylerine göre araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutların etkisi ile PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite boyutu toplam puanının yordanması analizi sonucunda, eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcılarda ÇBASDÖ Arkadaş ve EDÖ Duygusal Destek toplam puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla

tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(204)= 5,293$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(204)= 3,337$; $p<0,01$) ve EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğim parametresinin ($t(204)= 3,051$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 204)}= 13,743$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,120 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lise ve altı olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş ev dışındaki aktivite puanının %12'si ÇBASDÖ Arkadaş ve EDÖ Duygusal Destek boyut puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçla diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artışın Psikolojik iyi oluş ev dışındaki aktivite puanını 0,135 birim; EDÖ Duygusal Destek puanındaki 1 birimlik artışın ise 0,140 birim arttırdığı görülmektedir.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcılar için tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)= 15,006$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)= 2,672$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 164)} = 7,138$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,042 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin eğitim düzeyi lisans ve ön lisans olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş ev dışındaki aktivite toplam puanının %4'ü ÇBASDÖ Özel İnsan toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ Özel İnsan puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş ev dışındaki aktivite puanını 0,093 birim arttıracaktır.

Eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcılar için ise tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(31)= -0,130$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğim parametresinin ise ($t(31)=3,093$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 31)}= 9,569$;

$p < 0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,242 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş ev dışındaki aktivite toplam puanının %24'lük kısmının EDÖ Duygusal Destek puanı tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal Destek puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş Ev Dışındaki Aktivite toplam puanını 0,552 birim arttırmaktadır (Tablo 28).

Tablo 29. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Evlilik Süresi	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0-5 yılları arası	EDÖ Sosyal İlgı Desteği	7,163	1,550	0,427	4,620	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,411	0,460	0,284	3,069	0,003
	Sabit	38,842	11,855	-	3,276	0,001
	$R^2 = 0,380$ $F_{(2, 97)} = 29,160$ $p = 0,000$					
6-10 yılları arası	EDÖ Takdir Desteği	2,473	0,471	0,451	5,254	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	1,065	0,348	0,262	3,059	0,003
	Sabit	61,563	9,930	-	6,200	0,000
	$R^2 = 0,354$ $F_{(2, 102)} = 27,432$ $p = 0,000$					
11-15 yılları arası	EDÖ Takdir Desteği	2,249	0,476	0,430	4,724	0,000
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,888	0,271	0,298	3,277	0,002
	Sabit	70,183	9,327	-	7,525	0,000
	$R^2 = 0,348$ $F_{(2, 88)} = 22,927$ $p = 0,000$					
16-20 yılları arası	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,160	0,569	0,335	2,040	0,047
	EDÖ Takdir Desteği	1,424	0,684	0,342	2,084	0,043
	Sabit	75,953	9,942	-	7,640	0,000
	$R^2 = 0,394$ $F_{(2, 48)} = 14,942$ $p = 0,000$					
21 ve daha uzun süre	EDÖ Duygusal Destek	2,553	0,428	0,583	5,968	0,000
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,349	0,139	0,246	2,512	0,015
	Sabit	48,552	14,906	-	3,257	0,002
	$R^2 = 0,435$ $F_{(2, 62)} = 23,103$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların evlilik sürelerine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİOÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda evlilik süresi 0-5 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit

parametrenin ($t(97)= 3,276$; $p<0,01$), EDÖ Sosyal İlgı Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 4,620$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 3,069$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 97)}=29,160$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,380 olduğu bulunmuştur. Böylece 0-5 yılları arası süreli evlilikleri olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş puanının yaklaşık %38'lik kısmı EDÖ Sosyal İlgı Desteği ve ÇBASDÖ Aile puanları tarafından açıklanığı görölmektedir. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Sosyal İlgı Desteği puanındaki 1 birimlik artış, Psikolojik iyi oluş puanını 7,163 birim ve ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 1,411 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 6-10 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(102)= 6,200$; $p<0,01$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(102)= 5,254$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(102)= 3,059$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 102)}=27,432$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,354 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre evlilik süreleri 6-10 yılları arasında olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş puanının yaklaşık %35'lik kısmı EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş puanını 2,473 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 1,065 birim arttıracaktır.

Evlilik süresi 11-15 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(88)= 7,525$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(88)= 4,724$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(88)= 3,277$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin

istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 88)} = 22,927$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,348 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 11-15 yılları arasında olan katılımcılar için Psikolojik iyi oluş puanının yaklaşık %35'lik kısmının EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu toplam puanları tarafından açıklandığı görölmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş puanını 2,249 birim; ÇBASDÖ Özel İnsan puanındaki 1 birimlik artış ise 0,888 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 16-20 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(48) = 7,640$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(48) = 2,040$; $p < 0,05$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(48) = 2,084$; $p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 48)} = 14,942$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,394 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 16-20 yılları arasında olan katılımcılar için Psikolojik iyi oluş puanının yaklaşık %39'luk kısmının ÇBASDÖ Aile ve EDÖ Takdir Desteği toplam puanları tarafından açıklandığı görölmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş puanını 1,160 birim ve EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış 1,424 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(62) = 3,257$; $p < 0,01$), EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğim parametresinin ($t(62) = 5,968$; $p < 0,001$) ve Toplumsal Cinsiyet Algısı toplam puanına ait eğim parametresinin ($t(62) = 2,512$; $p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 62)} = 23,103$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,435 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların Psikolojik iyi oluş puanının %44'lük kısmının EDÖ Duygusal Destek ve Toplumsal Cinsiyet Algısı toplam puanları tarafından açıklandığı görölmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal

Destek puanındaki 1 birimlik artış Psikolojik iyi oluş puanını 2,553 birim; Toplumsal Cinsiyet Algısı puanındaki 1 birimlik artış ise 0,349 birim arttırmaktadır (Tablo 29).

Tablo 30. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Evlilik Süresi	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0-5 yılları arası	EDÖ Sosyal İlgı Desteği	3,914	0,831	0,435	4,711	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,729	0,246	0,274	2,959	0,004
	Sabit	17,407	6,353	-	2,740	0,007
	$R^2=0,380$ $F_{(2,97)}=29,128$ $p=0,000$					
6-10 yılları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,369	0,234	0,468	5,863	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,727	0,173	0,336	4,211	0,000
	Sabit	25,126	4,927	-	5,100	0,000
	$R^2=0,441$ $F_{(2,102)}=39,484$ $p=0,000$					
11-15 yılları arası	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,784	0,226	0,364	3,468	0,001
	EDÖ Takdir Desteği	0,721	0,302	0,250	2,388	0,019
	Sabit	34,141	5,609	-	6,087	0,000
	$R^2=0,285$ $F_{(2,88)}=17,143$ $p=0,000$					
16-20 yılları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,482	0,282	0,608	5,248	0,000
	Sabit	38,853	5,510	-	7,051	0,000
	$R^2=0,369$ $F_{(1,48)}=27,540$ $p=0,000$					
21 ve daha uzun süre	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	1,911	0,286	0,624	6,679	0,000
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,187	0,070	0,251	2,684	0,009
	Sabit	20,945	7,681	-	2,727	0,008
	$R^2=0,481$ $F_{(2,62)}=27,768$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların evlilik sürelerine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda evlilik süresi 0-5 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(97)=2,740$; $p<0,01$), EDÖ Sosyal İlgı Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)=4,711$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)=2,959$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,97)}=29,128$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,380 olduğu

bulunmuştur. Böylece 0-5 yılları arası süreli evlilikleri olan katılımcıların PİÖÖ Genel duygular puanının yaklaşık %38'lik kısmı EDÖ Sosyal İlgı Desteği ve ÇBASDÖ Aile puanları tarafından açıklandığı görölmektedir. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Sosyal İlgı Desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ genel duygular puanını 3,914 birim ve ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,729 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 6-10 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(102)= 5,100$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(102)= 5,863$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(102)= 4,211$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 102)}=39,484$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,441 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre evlilik süreleri 6-10 yılları arasında olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %35'lik kısmı EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,369 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,727 birim arttıracaktır.

Evlilik süresi 11-15 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(88)= 6,087$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(88)= 3,468$; $p<0,01$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(88)= 2,388$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 88)}= 17,143$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,285 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 11-15 yılları arasında olan katılımcılar için PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %29'luk kısmının ÇBASDÖ Aile ve EDÖ Takdir Desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklandığı görölmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ Aile puanındaki

1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 0,784 birim; EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 0,721 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 16-20 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(48)= 7,051$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(48)= 5,248$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 48)}= 27,540$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,369 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 16-20 yılları arasında olan katılımcılar için PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %37'lik kısmının EDÖ Takdir Desteği toplam puanı tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,482 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(62)= 2,727$; $p<0,01$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(62)= 6,679$; $p<0,001$) ve Toplumsal Cinsiyet Algısı toplam puanına ait eğim parametresinin ($t(62)= 2,684$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 62)}=27,768$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,481 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının %48'lik kısmının EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği ve Toplumsal Cinsiyet Algısı toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,911 birim; Toplumsal Cinsiyet Algısı puanındaki 1 birimlik artış ise 0,187 birim arttırmaktadır (Tablo 30).

Tablo 31. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Evlilik Süresi	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0-5 yılları arası	EDÖ Takdir Desteği	0,978	0,291	0,327	3,367	0,001
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,662	0,221	0,291	2,993	0,004
	Sabit	15,835	6,065	-	2,611	0,011
	$R^2=0,276$ $F_{(2,97)}=18,069$ $p=0,000$					
6-10 yılları arası	EDÖ Duygusal Destek	0,877	0,220	0,369	3,989	0,000
	Sabit	32,963	5,148	-	6,403	0,000
	$R^2=0,136$ $F_{(1,102)}=15,910$ $p=0,000$					
11-15 yılları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,061	0,275	0,377	3,859	0,000
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,369	0,156	0,231	2,361	0,020
	Sabit	24,502	5,384	-	4,551	0,000
	$R^2=0,246$ $F_{(2,88)}=14,045$ $p=0,000$					
16-20 yılları arası	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,747	0,247	0,404	3,024	0,004
	Sabit	32,668	5,707	-	5,724	0,000
	$R^2=0,163$ $F_{(1,48)}=9,142$ $p=0,004$					
21 ve daha uzun süre	EDÖ Takdir Desteği	1,455	0,344	0,477	4,236	0,000
	Sabit	24,463	6,613	-	3,699	0,000
	$R^2=0,227$ $F_{(1,62)}=17,941$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların evlilik sürelerine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ekonomik memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda evlilik süresi 0-5 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(97)=2,611$; $p<0,05$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)=3,367$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)=2,993$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,97)}=18,069$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,276 olduğu bulunmuştur. Böylece 0-5 yılları arası süreli evlilikleri olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %28'lik kısmı EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Aile boyutu toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ Takdir Desteği

puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,978 birim ve ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,662 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 6-10 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(102)= 6,403$; $p<0,001$) ve EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğim parametresinin ($t(102)= 3,989$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 102)}=15,910$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,136 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre evlilik süreleri 6-10 yılları arasında olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %14'lük kısmı EDÖ duygusal destek boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,877 birim arttıracaktır.

Evlilik süresi 11-15 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(88)= 4,551$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(88)= 3,859$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(88)= 2,361$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 88)}= 14,045$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,246 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 11-15 yılları arasında olan katılımcılar için PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %25'lik kısmının EDÖ Takdir Desteği ve ÇBASDÖ Özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,061 birim; ÇBASDÖ Özel insan puanındaki 1 birimlik artış ise 0,369 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 16-20 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(48)= 5,724$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(48)= 3,024$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak

anlamli olup olmadigini incelemek icin yapilan F testi sonucuna gore modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 48)} = 9,142$; $p < 0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,163 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 16-20 yılları arasında olan katılımcılar için PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %16'lık kısmının ÇBASDÖ Aile boyutu toplam puanı tarafından açıklandığı görölmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ Aile puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,747 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(62) = 3,699$; $p < 0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(62) = 4,236$; $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 62)} = 17,941$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,227 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının %23'lük kısmının EDÖ Takdir Desteği toplam puanı tarafından açıklandığı görölmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Takdir Desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,455 birim arttırmaktadır (Tablo 31).

Tablo 32. Katılımcıların Evlilik Süresi Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Evlilik Süresi	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0-5 yılları arası	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,143	0,045	0,324	3,217	0,002
	EDÖ Sosyal İlgil Faktörü	0,528	0,261	0,204	2,025	0,046
	Sabit	4,302	1,841	-	2,336	0,022
	$R^2=0,202$ $F_{(2,97)}=12,058$ $p=0,000$					
6-10 yılları arası	EDÖ Duygusal Destek	0,250	0,071	0,333	3,544	0,001
	Sabit	6,882	1,652	-	4,165	0,000
	$R^2=0,111$ $F_{(1,102)}=12,557$ $p=0,001$					
11-15 yılları arası	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,196	0,046	0,418	4,297	0,000
	Sabit	9,179	0,959	-	9,569	0,000
	$R^2=0,175$ $F_{(1,88)}=18,463$ $p=0,000$					
16-20 yılları arası	EDÖ Duygusal Destek	0,232	0,060	0,492	3,873	0,000
	Sabit	7,584	1,335	-	5,680	0,000
	$R^2=0,242$ $F_{(1,48)}=15,003$ $p=0,000$					
21 ve daha uzun süre	EDÖ Duygusal Destek	0,198	0,083	0,280	2,384	0,020
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,068	0,027	0,296	2,523	0,014
	Sabit	2,987	2,895	-	1,032	0,306
	$R^2=0,186$ $F_{(2,62)}=6,848$ $p=0,002$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların evlilik sürelerine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda evlilik süresi 0-5 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(97)=2,336$; $p<0,05$), ÇBASDÖ özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)=3,217$; $p<0,01$) ve EDÖ sosyal ilgi boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)=2,025$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,97)}=12,058$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,202 olduğu bulunmuştur. Böylece 0-5 yılları arası süreli evlilikleri olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %20'lik kısmı ÇBASDÖ özel insan ve EDÖ sosyal ilgi boyutu toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Tüm bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ özel insan

puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,143 birim ve EDÖ sosyal ilgi puanındaki 1 birimlik artış ise 0,528 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 6-10 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(102)= 4,165$; $p<0,001$) ve EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğim parametresinin ($t(102)= 3,544$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 102)}=12,557$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,111 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre evlilik süreleri 6-10 yılları arasında olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %11'lik kısmı EDÖ duygusal destek boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,250 birim arttıracaktır.

Evlilik süresi 11-15 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(88)= 9,569$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(88)= 4,297$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 88)}= 18,463$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,175 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 11-15 yılları arasında olan katılımcılar için PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %18'lik kısmının ÇBASDÖ Özel insan boyutu toplam puanı tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ Özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,196 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 16-20 yılları arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(48)= 5,680$; $p<0,001$) ve EDÖ Duygusal desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(48)= 3,873$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 48)}= 15,003$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,242 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 16-20 yılları arasında olan

katılımcılar için PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %24'lük kısmının EDÖ Duygusal desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,232 birim arttırmaktadır.

Evlilik süresi 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(62)= 1,032$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal destek puanına ait eğim parametresinin ($t(62)= 2,384$; $p<0,05$) ve Toplumsal Cinsiyet Algısı puanına ait eğim parametresinin ($t(62)= 2,523$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 62)} =6,848$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,186 olduğu bulunmuştur. Bu sonuçla evlilik süreleri 21 ve daha uzun sürede olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının %19'lük kısmının EDÖ Duygusal Destek ve Toplumsal Cinsiyet Algısı toplam puanları tarafından açıklandığı görülmektedir. Diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ Duygusal Destek puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,198 birim; Toplumsal Cinsiyet Algısı puanındaki 1 birimlik artış ise 0,068 birim arttırmaktadır (Tablo 32).

Tablo 33. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çocuk Sayısı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0 Çocuk	EDÖ Duygusal Destek	3,646	1,017	0,435	3,583	0,001
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	1,191	0,387	0,374	3,081	0,004
	Sabit	11,448	24,092	-	0,475	0,637
	$R^2=0,436$ $F_{(2,45)}=16,638$ $p=0,000$					
1 Çocuk	EDÖ Takdir Desteği	2,272	0,398	0,411	5,702	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,705	0,339	0,362	5,032	0,000
	Sabit	46,624	8,152	-	5,719	0,000
	$R^2=0,447$ $F_{(2,143)}=56,919$ $p=0,000$					
2 Çocuk	EDÖ Takdir Desteği	2,287	0,349	0,458	6,547	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,894	0,276	0,226	3,238	0,001
	Sabit	67,835	8,157	-	8,316	0,000
	$R^2=0,304$ $F_{(2,151)}=32,564$ $p=0,000$					
3 ve Üzeri Çocuk	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	3,731	0,593	0,637	6,286	0,000
	Sabit	70,908	9,916	-	7,151	0,000
	$R^2=0,405$ $F_{(1,59)}=39,512$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların çocuk sayısı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda çocuğu olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(45)=0,475$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal Destek boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(45)=3,583$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(45)=3,081$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,45)}=16,638$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,436 olduğu bulunmuştur. Böylece çocuğu olmayan katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %44'ü EDÖ duygusal destek ve ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 3,646 birim ve ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış ise 1,191 birim arttırmaktadır.

Yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)= 5,719$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 5,702$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 5,032$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 143)}=56,919$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,447 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %45'i EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 2,272 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 1,705 birim arttıracaktır.

2 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(151)= 8,316$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(151)= 6,547$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(151)= 3,238$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 151)}=32,564$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,304 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 2 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %30'u EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 2,287 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,894 birim arttıracaktır.

3 ve daha fazla çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 7,151$; $p<0,001$) ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(59)= 6,286$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 59)}=39,512$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,405 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 3 ve daha fazla çocuğu olan

katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %41'i EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 3,731 birim arttıracaktır (Tablo 33).

Tablo 34. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çocuk Sayısı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0 Çocuk	EDÖ Duygusal Destek	1,784	0,584	0,407	3,054	0,004
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,468	0,222	0,281	2,108	0,041
	Sabit	11,339	13,832	-	0,820	0,417
	$R^2=0,320$ $F_{(2,45)}=10,122$ $p=0,000$					
1 Çocuk	EDÖ Takdir Desteği	1,229	0,225	0,403	5,457	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,892	0,192	0,344	4,659	0,000
	Sabit	21,618	4,609	-	4,690	0,000
	$R^2=0,418$ $F_{(2,143)}=50,588$ $p=0,000$					
2 Çocuk	EDÖ Takdir Desteği	0,926	0,225	0,342	4,122	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,627	0,190	0,273	3,295	0,001
	Sabit	34,012	4,181	-	8,135	0,000
	$R^2=0,297$ $F_{(2,151)}=31,437$ $p=0,000$					
3 ve Üzeri Çocuk	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	1,994	0,325	0,627	6,130	0,000
	Sabit	35,982	5,435	-	6,621	0,000
	$R^2=0,393$ $F_{(1,59)}=37,574$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların çocuk sayısı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda çocuğu olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(45)=0,820$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal Destek boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(45)=3,054$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(45)=2,108$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,45)}=10,122$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının

0,320 olduğu bulunmuştur. Böylece çocuğu olmayan katılımcıların PİÖÖ genel duygular toplam puanının yaklaşık %32'si EDÖ duygusal destek ve ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ genel duygular puanını 1,784 birim ve ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış ise 0,468 birim arttırmaktadır.

Yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)= 4,690$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 5,457$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 4,659$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 143)}=50,588$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,418 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %42'i EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,229 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,892 birim arttıracaktır.

2 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(151)= 8,135$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(151)= 4,122$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(151)= 3,295$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 151)}=31,437$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,297 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 2 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %30'u EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 0,926 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,627 birim arttıracaktır.

3 ve daha fazla çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 6,621$; $p<0,001$) ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(59)= 6,130$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 59)}=37,574$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,393 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 3 ve daha fazla çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %39'u EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,994 birim arttıracaktır (Tablo 34).

Tablo 35. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çocuk Sayısı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0 Çocuk	EDÖ Duygusal Destek	1,633	0,446	0,453	3,665	0,001
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,455	0,169	0,332	2,687	0,010
	Sabit	0,270	10,549	-	0,026	0,980
	$R^2=0,415$ $F_{(2,45)}= 15,256$ $p=0,000$					
1 Çocuk	EDÖ Takdir Desteği	0,929	0,210	0,351	4,413	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,693	0,179	0,308	3,871	0,000
	Sabit	17,821	4,306	-	4,139	0,000
	$R^2=0,325$ $F_{(2,143)}= 33,901$ $p=0,000$					
2 Çocuk	EDÖ Takdir Desteği	0,885	0,207	0,328	4,270	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,365	0,164	0,171	2,228	0,027
	Sabit	26,965	4,841	-	5,570	0,000
	$R^2=0,160$ $F_{(2,151)}= 14,228$ $p=0,000$					
3 ve Üzeri Çocuk	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	1,427	0,385	0,438	3,708	0,000
	Sabit	27,503	6,430	-	4,277	0,000
	$R^2=0,192$ $F_{(1,59)}= 13,752$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların çocuk sayısı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda

çocuğu olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(45)= 0,026$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal Destek boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(45)= 3,665$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(45)= 2,687$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 45)} =15,256$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,415 olduğu bulunmuştur. Böylece çocuğu olmayan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet toplam puanının yaklaşık %42'si EDÖ duygusal destek ve ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,633 birim ve ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış ise 0,455 birim arttırmaktadır.

Yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)= 4,139$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 4,413$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(143)= 3,871$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 143)}=33,901$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,325 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %33'ü EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,929 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,693 birim arttıracaktır.

2 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(151)= 5,570$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(151)= 4,270$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(151)= 2,228$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için

yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 151)}=14,228$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,160 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 2 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %16'sı EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,885 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,365 birim arttıracaktır.

3 ve daha fazla çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 4,277$; $p<0,001$) ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(59)= 3,708$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 59)}=13,752$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,192 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 3 ve daha fazla çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %19'u EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,427 birim arttıracaktır (Tablo 35).

Tablo 36. Katılımcıların Çocuk Sayısı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çocuk Sayısı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
0 Çocuk	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,297	0,059	0,607	5,072	0,000
	Sabit	4,916	1,349	-	3,644	0,001
	$R^2=0,369$ $F_{(1,45)}=25,721$ $p=0,000$					
1 Çocuk	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,124	0,052	0,200	2,383	0,018
	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	0,183	0,091	0,169	2,019	0,045
	Sabit	6,315	1,725	-	3,661	0,000
	$R^2=0,087$ $F_{(2,143)}=6,726$ $p=0,002$					
2 Çocuk	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,114	0,037	0,246	3,091	0,002
	EDÖ Sosyal İlgili Desteği	0,397	0,154	0,205	2,578	0,011
	Sabit	8,019	1,136	-	7,061	0,000
	$R^2=0,130$ $F_{(2,151)}=11,100$ $p=0,000$					
3 ve Üzeri Çocuk	EDÖ Duygusal Destek	0,274	0,073	0,429	3,739	0,000
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,069	0,028	0,284	2,474	0,016
	Sabit	0,760	2,960	-	0,257	0,798
	$R^2=0,252$ $F_{(2,59)}=9,581$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların çocuk sayısı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda çocuğu olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(45)=3,644$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(45)=5,072$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,45)}=25,721$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,369 olduğu bulunmuştur. Böylece çocuğu olmayan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite toplam puanının yaklaşık %37'si ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,297 birim arttırmaktadır.

Yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(143)=3,661$; $p<0,001$),

ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(143)= 2,383$; $p<0,05$) ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(143)= 2,019$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 143)}=6,726$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,087 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre yalnızca 1 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %9'u ÇBASDÖ arkadaş ve EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,124 birim; EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,183 birim arttıracaktır.

2 çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(151)= 7,061$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Özel insan puanına ait eğitim parametresinin ($t(151)= 3,091$; $p<0,01$) ve EDÖ Sosyal İlgili Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(151)= 2,578$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 151)}=11,100$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,130 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 2 çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %13'ü ÇBASDÖ özel insan ve EDÖ sosyal ilgi desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,114 birim; EDÖ sosyal ilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,397 birim arttıracaktır.

3 ve daha fazla çocuğu olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 0,257$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Duygusal Destek puanına ait eğitim parametresinin ($t(59)= 3,739$; $p<0,001$) ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini puanına ait eğitim parametresinin ($t(59)= 2,474$; $p<0,05$) ayrı ayrı istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,$

59)=9,581; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,252 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre 3 ve daha fazla çocuğu olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %25'i EDÖ duygusal destek boyutu ve TCAÖ toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,274 birim; TCAÖ puanındaki 1 birimlik artış 0,069 birim arttıracaktır (Tablo 36).

Tablo 37. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

En Küçük Çocuğun Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1-3 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	2,006	0,477	0,362	4,200	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,221	0,398	0,264	3,067	0,003
	Sabit	60,030	10,835	-	5,540	0,000
	$R^2=0,272$ $F_{(2,116)}=21,262$ $p=0,000$					
4-7 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,992	0,405	0,415	4,913	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,244	0,358	0,324	3,473	0,001
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,651	0,287	0,178	2,270	0,025
	Sabit	52,014	7,641	-	6,807	0,000
$R^2=0,560$ $F_{(3,97)}=39,814$ $p=0,000$						
8-14 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	3,076	0,487	0,574	6,317	0,000
	Sabit	71,898	9,526	-	7,548	0,000
	$R^2=0,330$ $F_{(1,82)}=39,902$ $p=0,000$					
15 ve Üzeri	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	3,266	0,614	0,586	5,316	0,000
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,418	0,155	0,296	2,688	0,010
	Sabit	41,167	17,816	-	2,311	0,025
	$R^2=0,456$ $F_{(2,47)}=18,873$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Çocuğu olan katılımcıların en küçük çocuğunun yaşı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(116)=5,540$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(116)=4,200$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(116)=3,067$; $p<0,01$)

istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 116)} = 21,262$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,272 olduğu bulunmuştur. Böylece en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %27'si EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 2,006 birim ve ÇBASDÖ aile boyutu puanındaki 1 birimlik artış 1,221 birim arttırmaktadır.

En küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(97) = 6,807$; $p < 0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97) = 4,913$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(97) = 3,473$; $p < 0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(97) = 2,270$; $p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 97)} = 39,814$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,560 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %56'sı EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ aile ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 1,992 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 1,244 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,651 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(82) = 7,548$; $p < 0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(82) = 6,317$; $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 82)} = 39,902$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,330 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında

olan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %33'ü EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 3,076 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(47)= 2,311$; $p<0,05$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(47)= 5,316$; $p<0,001$) ve TCAÖ puanına ait eğim parametresinin ($t(47)= 2,688$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 47)}=18,873$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,456 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %46'sı EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu ve TCAÖ toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 3,266 birim; TCAÖ puanındaki 1 birimlik artış ise 0,418 birim arttıracaktır (Tablo 37).

Tablo 38. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

En Küçük Çocuğun Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1-3 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,232	0,248	0,411	4,976	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,694	0,206	0,277	3,361	0,001
	Sabit	23,906	5,619	-	4,255	0,000
	$R^2=0,331$ $F_{(2,116)}=28,153$ $p=0,000$					
4-7 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	0,850	0,253	0,316	3,366	0,001
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,934	0,202	0,434	4,615	0,000
	Sabit	28,888	4,386	-	6,586	0,000
	$R^2=0,449$ $F_{(2,97)}=38,654$ $p=0,000$					
8-14 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,653	0,258	0,580	6,406	0,000
	Sabit	35,787	5,048	-	7,090	0,000
	$R^2=0,336$ $F_{(1,82)}=41,042$ $p=0,000$					
15 ve Üzeri	EDÖ Duygusal Destek	1,460	0,266	0,608	5,494	0,000
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,183	0,085	0,239	2,157	0,036
	Sabit	21,375	9,723	-	2,198	0,033
	$R^2=0,454$ $F_{(2,47)}=18,726$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Çocuğu olan katılımcıların en küçük çocuğunun yaşı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(116)=4,255$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(116)=4,976$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(116)=3,361$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,116)}=28,153$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,331 olduğu bulunmuştur. Böylece en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular boyutu toplam puanının yaklaşık %33'ü EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ

takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ genel duygular puanını 1,232 birim ve ÇBASDÖ aile boyutu puanındaki 1 birimlik artış 0,694 birim arttırmaktadır.

En küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(97)= 6,586$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 3,366$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 4,615$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 97)}=38,654$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,449 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların PİOÖ genel duygular puanının yaklaşık %45'i EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ genel duygular puanını 0,850 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,934 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(82)= 7,090$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(82)= 6,406$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 82)}=41,042$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,336 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında olan katılımcıların PİOÖ genel duygular puanının yaklaşık %34'ü EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ genel duygular puanını 1,653 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(47)= 2,198$; $p<0,05$), EDÖ Duygusal Destek boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(47)= 5,494$; $p<0,001$) ve TCAÖ puanına ait eğim parametresinin ($t(47)= 2,157$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin

genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 47)}=18,726$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,454 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %45'i EDÖ duygusal destek boyutu ve TCAÖ toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,460 birim; TCAÖ puanındaki 1 birimlik artış ise 0,183 birim arttıracaktır (Tablo 38).

Tablo 39. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

En Küçük Çocuğun Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1-3 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	0,615	0,269	0,216	2,286	0,024
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,481	0,224	0,203	2,146	0,034
	Sabit	28,675	6,101	-	4,700	0,000
	$R^2=0,121$ $F_{(2,116)}=7,827$ $p=0,001$					
4-7 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,204	0,181	0,532	6,663	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,473	0,138	0,274	3,425	0,001
	Sabit	20,132	3,993	-	5,042	0,000
	$R^2=0,434$ $F_{(2,97)}=36,389$ $p=0,000$					
8-14 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	1,150	0,293	0,400	3,928	0,000
	Sabit	28,368	5,726	-	4,954	0,000
	$R^2=0,160$ $F_{(1,82)}=15,430$ $p=0,000$					
15 ve Üzeri	EDÖ Takdir Desteği	1,262	0,419	0,406	3,013	0,004
	Sabit	26,881	8,371	-	3,211	0,002
	$R^2=0,165$ $F_{(1,47)}=9,077$ $p=0,004$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Çocuğu olan katılımcıların en küçük çocuğunun yaşı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(116)=4,700$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait

eğim parametresinin ($t(116)= 2,286$; $p<0,05$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(116)= 2,146$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 116)} =7,827$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,121 olduğu bulunmuştur. Böylece en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanının yaklaşık %12'si EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,615 birim ve ÇBASDÖ aile boyutu puanındaki 1 birimlik artış 0,481 birim arttırmaktadır.

En küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(97)= 5,042$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 6,663$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 3,425$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 97)}=36,389$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,434 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %43'ü EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,204 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,473 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(82)= 4,954$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(82)= 3,928$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 82)}=15,430$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,160 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında

olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %16'sı EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,150 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(47)= 3,211$; $p<0,01$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(47)= 3,013$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 47)}=9,077$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,165 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %17'si EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,262 birim arttıracaktır (Tablo 39).

Tablo 40. Çocuğu Olan Katılımcıların En Küçük Çocuğun Yaşı Kategorisine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

En Küçük Çocuğun Yaşı	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1-3 Yaşları arası	EDÖ Sosyal İlgı Desteği	0,530	0,204	0,236	2,602	0,010
	Sabit	7,835	1,527	-	5,132	0,000
	$R^2=0,056$ $F_{(1,116)}=6,772$ $p=0,010$					
4-7 Yaşları arası	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,172	0,038	0,400	4,531	0,000
	EDÖ Sosyal İlgı Desteği	0,492	0,177	0,247	2,783	0,007
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	0,057	0,021	0,228	2,714	0,008
	Sabit	1,185	2,180	-	0,544	0,588
	$R^2=0,344$ $F_{(3,97)}=16,438$ $p=0,000$					
8-14 Yaşları arası	EDÖ Takdir Desteği	0,273	0,079	0,357	3,438	0,001
	Sabit	7,743	1,553	-	4,984	0,000
	$R^2=0,127$ $F_{(1,82)}=11,822$ $p=0,001$					
15 ve Üzeri	EDÖ Duygusal Destek	0,230	0,097	0,331	2,382	0,021
	Sabit	8,753	2,224	-	3,935	0,000
	$R^2=0,110$ $F_{(1,47)}=5,672$ $p=0,021$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Çocuğu olan katılımcıların en küçük çocuğunun yaşı değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(116)=5,132$; $p<0,001$) ve EDÖ Sosyal İlgı Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(116)=2,602$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,116)}=6,772$; $p<0,05$) ve belirlilik katsayısının 0,056 olduğu bulunmuştur. Böylece en küçük çocuğunun yaşı 1-3 arasında olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanının yaklaşık %6'sı EDÖ sosyal ilgi boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ sosyal ilgi puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,530 birim arttırmaktadır.

En küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(97)= 0,544$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 4,531$; $p<0,001$), EDÖ Sosyal İlgı Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 2,783$; $p<0,01$) ve TCAÖ puanına ait eğim parametresinin ($t(97)= 2,714$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 97)}=16,438$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,344 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 4-7 arasında olan katılımcıların PİOÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %34'ü ÇBASDÖ özel insan boyutu, EDÖ sosyal ilgi desteği boyutu ve TCAÖ toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,172 birim; EDÖ sosyal ilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,492 birim ve TCAÖ puanındaki 1 birimlik artış ise 0,057 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(82)= 4,984$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(82)= 3,438$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 82)}=11,822$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,127 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 8-14 arasında olan katılımcıların PİOÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %13'ü EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,273 birim arttıracaktır.

En küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(47)= 3,935$; $p<0,001$) ve EDÖ Duygusal Destek boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(47)= 2,382$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu

gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 47)}=5,672$; $p<0,05$) ve belirlilik katsayısının 0,110 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre en küçük çocuğunun yaşı 15 ve üzerinde bir yaş aralığında olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %11'i EDÖ duygusal destek boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,230 birim arttıracaktır (Tablo 40).

Tablo 41. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Emzirme Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Emziriyor	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	4,535	0,873	0,563	5,193	0,000
	Sabit	44,332	16,312	-	2,718	0,009
	$R^2=0,317$ $F_{(1, 59)}= 26,964$ $p=0,000$					
Emzirmiyor	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	1,308	0,437	0,354	2,991	0,004
	EDÖ Takdir Desteği	1,718	0,607	0,335	2,831	0,007
	Sabit	69,103	13,156	-	5,253	0,000
	$R^2=0,302$ $F_{(2, 56)}= 11,700$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

En küçük çocuğunun yaşı 4 yaşın altında olan katılımcıların emzirme durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda emziren katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 2,718$; $p<0,01$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(59)= 5,193$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 59)}=26,964$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,317 olduğu bulunmuştur. Böylece emziren katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %32'si EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ

maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 4,535 birim arttırmaktadır.

En küçük çocuğunun yaşı 4 yaşın altında olan ve emzirmeyen katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(56)= 5,253$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(56)= 2,991$; $p<0,01$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(56)= 2,831$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 56)}=11,700$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,302 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre emzirmeyen katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %30'u ÇBASDÖ arkadaş ve EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 1,308 birim ve EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 1,718 birim arttıracaktır (Tablo 41).

Tablo 42. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Emzirme Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Emziriyor	EDÖ Sosyal İlgili Desteği	4,704	0,946	0,547	4,973	0,000
	Sabit	29,205	7,167	-	4,075	0,000
	$R^2=0,299$ $F_{(1, 59)}= 24,731$ $p=0,000$					
Emzirmiyor	EDÖ Takdir Desteği	1,471	0,289	0,520	5,088	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,681	0,208	0,334	3,270	0,002
	Sabit	22,825	6,264	-	3,644	0,001
	$R^2=0,478$ $F_{(2, 56)}= 24,747$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

En küçük çocuğunun yaşı 4 yaşın altında olan katılımcıların emzirme durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda emziren katılımcıların tahmin edilen

Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 4,075$; $p<0,001$) ve EDÖ Sosyal İlgı Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(59)= 4,973$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 59)}=24,731$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,299 olduğu bulunmuştur. Böylece emziren katılımcıların PİÖÖ genel duygular toplam puanının yaklaşık %30'u EDÖ sosyal ilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ sosyal ilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ genel duygular puanını 4,704 birim arttırmaktadır.

En küçük çocuğunun yaşı 4 yaşın altında olan ve emzirmeyen katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(56)= 3,644$; $p<0,01$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(56)= 5,088$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(56)= 3,270$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 56)}=24,747$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,478 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre emzirmeyen katılımcıların PİÖÖ genel duygular toplam puanının yaklaşık %48'i EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,471 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,681 birim arttıracaktır (Tablo 42).

Tablo 43. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Emzirme Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Emziriyor	EDÖ Takdir Desteği	4,704	0,946	0,547	4,973	0,000
	Sabit	29,205	7,167	-	4,075	0,000
	$R^2=0,260$ $F_{(1,59)}= 20,327$ $p=0,000$					
Emzirmiyor	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	1,471	0,289	0,520	5,088	0,000
	Sabit	22,825	6,264	-	3,644	0,001
	$R^2=0,118$ $F_{(1,56)}= 7,337$ $p=0,009$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

En küçük çocuğunun yaşı 4 yaşın altında olan katılımcıların emzirme durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİOÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda emziren katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 3,274$; $p<0,01$) ve EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(59)= 4,509$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 59)}=20,327$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,260 olduğu bulunmuştur. Böylece emziren katılımcıların PİOÖ ekonomik memnuniyet toplam puanının yaklaşık %26'sı EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,487 birim arttırmaktadır.

En küçük çocuğunun yaşı 4 yaşın altında olan ve emzirmeyen katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(56)= 8,851$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan puanına ait eğim parametresinin ($t(56)= 2,709$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 56)}=7,337$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,118 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre emzirmeyen katılımcıların

PİÖÖ ekonomik memnuniyet toplam puanının yaklaşık %12'si ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,591 birim arttıracaktır (Tablo 43).

Tablo 44. En Küçük Çocuğunun Yaşı 4 Yaşın Altında Olan Katılımcıların Emzirme Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Emzirme Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Emziriyor	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	0,500	0,156	0,387	3,197	0,002
	Sabit	1,750	2,921	-	0,599	0,551
	$R^2=0,150$ $F_{(1,59)}= 10,224$ $p=0,002$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

En küçük çocuğunun yaşı 4 yaşın altında olan katılımcıların emzirme durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda emziren katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(59)= 0,599$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(59)= 3,197$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 59)}=10,224$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,150 olduğu bulunmuştur. Böylece emziren katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite toplam puanının yaklaşık %15'i EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,500 birim arttırmaktadır (Tablo 44).

Tablo 45. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çalışma Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Çalışıyor	EDÖ Takdir Desteği	2,212	0,417	0,402	5,307	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,020	0,326	0,237	3,130	0,002
	Sabit	62,302	8,118	-	7,675	0,000
	$R^2=0,316$ $F_{(2,164)}=37,383$ $p=0,000$					
Çalışmıyor	EDÖ Takdir Desteği	2,070	0,342	0,381	6,055	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,779	0,295	0,178	2,640	0,009
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,922	0,227	0,231	4,066	0,000
	Sabit	53,850	6,626	-	8,127	0,000
	$R^2=0,381$ $F_{(3,235)}=47,520$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların çalışma durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda çalışan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)=7,675$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)=5,307$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)=3,130$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,164)}=37,383$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,316 olduğu bulunmuştur. Böylece çalışan katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %32'lik kısmı EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 2,212 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış ise 1,020 birim arttırmaktadır.

Herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(235)=8,127$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)=6,055$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)=2,640$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)=4,066$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup

olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 235)}=47,520$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,381 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %38'lik kısmı EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ aile ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 2,070 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,779 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,922 birim arttırmaktadır (Tablo 45).

Tablo 46. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çalışma Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Çalışıyor	EDÖ Takdir Desteği	1,304	0,203	0,431	5,674	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,468	0,180	0,198	2,605	0,010
	Sabit	28,903	4,477	-	6,456	0,000
	$R^2=0,312$ $F_{(2, 164)}=36,809$ $p=0,000$					
Çalışmıyor	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,608	0,160	0,258	3,793	0,000
	EDÖ Takdir Desteği	0,953	0,186	0,326	5,129	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,401	0,123	0,186	3,252	0,001
	Sabit	26,357	3,600	-	7,322	0,000
	$R^2=0,370$ $F_{(3, 235)}=45,325$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların çalışma durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda çalışan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)=6,456$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)=5,674$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)=2,605$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 164)}=36,809$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,312 olduğu bulunmuştur. Böylece çalışan

katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %31'lik kısmı EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ genel duygular puanını 1,304 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,468 birim arttırmaktadır.

Herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(235)= 7,322; p<0,001$), ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)= 3,793; p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)= 5,129; p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)= 3,252; p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 235)}=45,325; p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,370 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %37'lik kısmı ÇBASDÖ aile, EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 0,608 birim; EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,953 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,401 birim arttırmaktadır (Tablo 46).

Tablo 47. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çalışma Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Çalışıyor	EDÖ Sosyal İlgi Desteği	1,870	0,562	0,289	3,329	0,001
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,435	0,180	0,210	2,419	0,017
	Sabit	28,309	3,909	-	7,243	0,000
	$R^2= 0,199$ $F_{(2, 164)}= 20,135$ $p=0,000$					
Çalışmıyor	EDÖ Takdir Desteği	1,051	0,169	0,371	6,212	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,409	0,124	0,197	3,289	0,001
	Sabit	22,657	3,773	-	6,004	0,000
	$R^2=0,209$ $F_{(2, 235)}= 30,870$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların çalışma durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda çalışan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)= 7,243$; $p<0,001$), EDÖ Sosyal ilgi Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)= 3,329$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)= 2,419$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 164)}=20,135$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,199 olduğu bulunmuştur. Böylece çalışan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %20'lik kısmı EDÖ sosyal ilgi desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ sosyal ilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,870 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,435 birim arttırmaktadır.

Herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(235)= 6,004$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)= 6,212$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(235)= 3,289$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup

olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 235)}=30,870$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,209 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %21’lik kısmı EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,051 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,409 birim arttırmaktadır (Tablo 47).

Tablo 48. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Çalışma Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Çalışıyor	EDÖ Sosyal İlgil Desteği	0,540	0,161	0,254	3,347	0,001
	Sabit	8,382	1,219	-	6,877	0,000
	$R^2=0,064$ $F_{(1, 164)}=11,200$ $p=0,001$					
Çalışmıyor	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,082	0,034	0,172	2,452	0,015
	EDÖ Takdir Desteği	0,156	0,054	0,181	2,888	0,004
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,108	0,045	0,171	2,422	0,016
	Sabit	5,684	1,193	-	4,764	0,000
	$R^2=0,149$ $F_{(3, 235)}=13,496$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların çalışma durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda çalışan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(164)=6,877$; $p<0,001$) ve EDÖ Sosyal ilgi Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(164)=3,347$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 164)}=11,200$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,064 olduğu bulunmuştur. Böylece çalışan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %6’lık kısmı EDÖ sosyal ilgi desteği ve boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre,

diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ sosyal ilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,540 birim arttırmaktadır.

Herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(235)= 4,764; p<0,001$), ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(235)= 2,452; p<0,05$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(235)= 2,888; p<0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(235)= 2,422; p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 235)}=13,496; p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,149 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre herhangi bir işte çalışmayan katılımcıların PİOÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %15'lik kısmı ÇBASDÖ özel insan, EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,082 birim; EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,156 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,108 birim arttırmaktadır (Tablo 48).

Tablo 49. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Gelir Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Düşük	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	2,251	0,498	0,561	4,520	0,000
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	1,280	0,361	0,440	3,546	0,002
	Sabit	64,913	7,213	-	8,999	0,000
	$R^2=0,698$ $F_{(2,25)}=26,577$ $p=0,000$					
Orta	EDÖ Takdir Desteği	1,902	0,307	0,337	6,206	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,960	0,270	0,218	3,554	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,542	0,218	0,132	2,482	0,014
	Sabit	59,015	6,053	-	9,749	0,000
$R^2=0,311$ $F_{(3,337)}=50,177$ $p=0,000$						
Yüksek	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	3,234	0,849	0,536	3,810	0,001
	Sabit	84,839	15,738	-	5,391	0,000
	$R^2=0,287$ $F_{(1,37)}=14,514$ $p=0,001$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların gelir durumlarına değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(25)=8,999$; $p<0,001$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(25)=4,520$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(25)=3,546$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,25)}=26,577$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,698 olduğu bulunmuştur. Böylece gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %70'i EDÖ maddi ve bilgi desteği ve ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 2,251 birim ve ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış ise 1,280 birim arttırmaktadır.

Gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(337)=9,749$; $p<0,001$), EDÖ

Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(337)= 6,206; p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(337)= 3,554; p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(337)= 2,482; p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 337)}=50,177; p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,331 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %33'ü EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ aile ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 1,902 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,960 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,542 birim arttıracaktır.

Gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(37)= 5,391; p<0,001$) ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(37)= 3,810; p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 37)}=14,514; p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,287 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %29'u EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 3,234 birim arttıracaktır (Tablo 49).

Tablo 50. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Gelir Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Düşük	EDÖ Duygusal Destek	1,782	0,225	0,811	7,920	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,617	0,217	0,291	2,843	0,009
	Sabit	16,686	5,473	-	3,049	0,006
	$R^2=0,759$ $F_{(2,25)}=36,188$ $p=0,000$					
Orta	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,785	0,132	0,329	5,936	0,000
	EDÖ Takdir Desteği	0,821	0,169	0,269	4,849	0,000
	Sabit	32,368	3,129	-	10,346	0,000
	$R^2=0,278$ $F_{(2,337)}=64,390$ $p=0,000$					
Yüksek	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	2,502	0,447	0,722	5,600	0,000
	Toplumsal Cinsiyet Algısı	-0,266	0,100	-0,351	-2,667	0,012
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,417	0,193	0,264	2,156	0,038
	Sabit	43,616	9,958	-	4,380	0,000
	$R^2=0,532$ $F_{(3,37)}=12,868$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların gelir durumlarına değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(25)=3,049$; $p<0,01$), EDÖ Duygusal Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(25)=7,920$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(25)=2,843$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,25)}=36,188$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,759 olduğu bulunmuştur. Böylece gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular toplam puanının yaklaşık %76'sı EDÖ duygusal destek ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ genel duygular puanını 1,782 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,617 birim arttırmaktadır.

Gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(337)= 10,346$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğitim parametresinin ($t(337)= 5,936$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(337)= 4,849$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 337)}=64,390$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,278 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %29'u ÇBASDÖ aile ve EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 0,785 birim; EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,821 birim arttıracaktır.

Gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(37)= 4,380$; $p<0,001$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(37)= 5,600$; $p<0,001$), Toplumsal Cinsiyet Algısı puanına ait eğitim parametresinin ($t(37)= -2,667$; $p<0,05$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan puanına ait eğitim parametresinin ($t(37)= 2,156$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 37)}=12,868$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,532 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %53'ü EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu, TCAÖ ve ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 2,502 birim; ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış 0,417 birim arttıracak; TCAÖ puanındaki 1 birimlik artış ise PİÖÖ genel duygular puanını 0,266 birim azaltacaktır (Tablo 50).

Tablo 51. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Gelir Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Düşük	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,636	0,237	0,481	2,687	0,013
	Sabit	35,897	3,306	-	10,859	0,000
	$R^2= 0,231$ $F_{(1, 25)}= 7,218$ $p=0,013$					
Orta	EDÖ Takdir Desteği	0,892	0,172	0,305	5,176	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,405	0,135	0,177	3,004	0,003
	Sabit	24,672	3,186	-	7,743	0,000
$R^2=0,184$ $F_{(2, 337)}= 37,697$ $p=0,000$						
Yüksek	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	1,271	0,369	0,479	3,445	0,002
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,470	0,194	0,337	2,426	0,021
	Sabit	24,828	8,269	-	3,003	0,005
$R^2=0,325$ $F_{(2, 37)}= 8,442$ $p=0,001$						

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puandır.

Katılımcıların gelir durumlarına değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(25)= 10,859$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(25)= 2,687$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 25)}=7,218$; $p<0,05$) ve belirlilik katsayısının 0,231 olduğu bulunmuştur. Böylece gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet toplam puanının yaklaşık %23'ü ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,636 birim arttırmaktadır.

Gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(337)= 7,743$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(337)= 5,176$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(337)= 3,004$; $p<0,01$) istatistiksel

olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 337)}=37,697$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,184 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %18'i EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,892 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,405 birim arttıracaktır.

Gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(37)= 3,003$; $p<0,01$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(37)= 3,445$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(37)= 2,426$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 37)}=8,442$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,325 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %33'ü EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,271 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,470 birim arttıracaktır (Tablo 51).

Tablo 52. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Gelir Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Düşük	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,389	0,113	0,742	3,434	0,002
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	-0,250	0,119	-0,452	-2,093	0,048
	Sabit	9,850	1,651	-	5,966	0,000
	$R^2= 0,339$ $F_{(2, 25)}= 5,897$ $p=0,009$					
Orta	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,117	0,035	0,182	3,385	0,001
	EDÖ Takdir Desteği	0,177	0,047	0,201	3,737	0,000
	Sabit	6,279	1,064	-	5,901	0,000
	$R^2=0,092$ $F_{(2, 337)}= 17,041$ $p=0,000$					
Yüksek	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,258	0,092	0,424	2,813	0,008
	Sabit	8,693	2,112	-	4,115	0,000
	$R^2=0,180$ $F_{(1, 37)}= 7,910$ $p=0,008$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puandır.

Katılımcıların gelir durumlarına değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(25)= 5,966$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(25)= 3,434$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(25)= -2,093$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 25)}=5,897$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,339 olduğu bulunmuştur. Böylece gelir durumu düşük düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite toplam puanının yaklaşık %34'ü ÇBASDÖ özel insan ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,389 birim arttıracak; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,250 birim azaltacaktır.

Gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(337)= 5,901$; $p<0,001$),

ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(337)= 3,385$; $p<0,01$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(337)= 3,737$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 337)}=17,041$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,092 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu orta düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %9'u ÇBASDÖ arkadaş ve EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,117 birim; EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 0,177 birim arttırmaktadır.

Gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(37)= 4,115$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(37)= 2,813$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 37)}=7,910$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,180 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre gelir durumu yüksek düzeyde olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %18'i ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,258 birim arttıracaktır (Tablo 52).

Tablo 53. Katılımcıların Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Yaşanılan Yer	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Şehir	EDÖ Takdir Desteği	2,373	0,365	0,450	6,504	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,745	0,252	0,204	2,952	0,004
	Sabit	68,090	8,157	-	8,347	0,000
	$R^2= 0,281$ $F_{(2, 158)}= 30,483$ $p=0,000$					
Büyükşehir	EDÖ Takdir Desteği	2,162	0,326	0,394	6,635	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,806	0,244	0,199	3,307	0,001
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,025	0,319	0,215	3,216	0,001
	Sabit	47,899	6,977	-	6,865	0,000
	$R^2=0,411$ $F_{(3, 224)}= 51,424$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların yaşadıkları yer değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda şehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(158)= 8,347$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 6,504$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 2,952$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 158)}=30,483$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,281 olduğu bulunmuştur. Böylece şehirde yaşayan katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %28'lik kısmı EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 2,373 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,745 birim arttırmaktadır.

Büyükşehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(224)= 6,865$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 6,635$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 3,307$; $p<0,01$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 3,216$; $p<0,01$) istatistiksel

olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 224)}=51,424$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,411 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre büyükşehirde yaşayan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %41'lik kısmı EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ arkadaş ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 2,162 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,806 birim ve ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 1,025 birim arttırmaktadır (Tablo 53).

Tablo 54. Katılımcıların Yaşadıkları Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Gelir Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Kasaba	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,273	0,573	0,498	2,222	0,042
	Sabit	33,882	13,307	-	2,546	0,022
	$R^2=0,248$ $F_{(1,16)}=4,936$ $p=0,042$					
Şehir	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,444	0,192	0,203	2,316	0,022
	EDÖ Takdir Desteği	1,117	0,266	0,369	4,202	0,000
	Sabit	34,172	4,270	-	8,002	0,000
	$R^2=0,271$ $F_{(2,158)}=29,037$ $p=0,000$					
Büyükşehir	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,552	0,170	0,222	3,242	0,001
	EDÖ Takdir Desteği	1,092	0,174	0,382	6,274	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,360	0,130	0,171	2,766	0,006
	Sabit	25,257	3,726	-	6,778	0,000
	$R^2=0,382$ $F_{(3,224)}=45,514$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların yaşadıkları yer değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular boyutu toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda kasabada yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(16)=2,546$; $p<0,05$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(16)=2,222$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için

yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 16)}=4,936$; $p<0,05$) ve belirlilik katsayısının 0,248 olduğu bulunmuştur. Böylece kasabada yaşayan katılımcıların PİÖÖ genel duygular toplam puanının yaklaşık %25'lik kısmı ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ genel duygular puanını 1,273 birim arttırmaktadır.

Şehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(158)= 8,002$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 2,316$; $p<0,05$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 4,202$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 158)}=29,037$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,271 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre şehirde yaşayan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %27'lik kısmı ÇBASDÖ aile ve EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 0,444 birim; EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 1,117 birim arttırmaktadır.

Büyükşehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(224)= 6,778$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 3,242$; $p<0,01$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 6,274$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 2,766$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 224)}=45,514$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,382 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre büyükşehirde yaşayan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %38'lik kısmı ÇBASDÖ aile, EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış

PİOÖ genel duygular puanını 0,552 birim; EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 1,092 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,360 birim arttırmaktadır (Tablo 54).

Tablo 55. Katılımcıların Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Gelir Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Şehir	EDÖ Takdir Desteği	0,785	0,202	0,293	3,895	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,378	0,139	0,204	2,710	0,007
	Sabit	28,578	4,508	-	6,340	0,000
	$R^2=0,151$ $F_{(2, 158)}= 13,878$ $p=0,000$					
Büyükşehir	EDÖ Takdir Desteği	0,964	0,186	0,342	5,172	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,329	0,139	0,159	2,364	0,019
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,373	0,182	0,152	2,048	0,042
	Sabit	17,031	3,989	-	4,269	0,000
$R^2=0,271$ $F_{(3, 224)}= 27,334$ $p=0,000$						

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların yaşadıkları yer değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİOÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda şehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(158)= 6,340$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 3,895$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 2,710$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 158)} = 13,878$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,151 olduğu bulunmuştur. Böylece şehirde yaşayan katılımcıların PİOÖ ekonomik memnuniyet toplam puanının yaklaşık %15'lik kısmı EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ

ekonomik memnuniyet puanını 0,785 birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,378 birim arttırmaktadır.

Büyükşehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(224)= 4,269$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 5,172$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 2,364$; $p<0,05$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 2,048$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 224)}=27,334$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,271 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre büyükşehirde yaşayan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %27'lik kısmı EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ arkadaş ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,964 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,369 birim ve ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,373 birim arttırmaktadır (Tablo 55).

Tablo 56. Katılımcıların Yaşadıkları Yer Değişkenine Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Gelir Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Şehir	EDÖ Takdir Desteği	0,156	0,068	0,181	2,290	0,023
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,075	0,035	0,170	2,155	0,033
	Sabit	7,735	1,362	-	5,680	0,000
	$R^2=0,076$ $F_{(2, 158)}= 6,381$ $p=0,002$					
Büyükşehir	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,119	0,031	0,255	3,809	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,147	0,050	0,199	2,970	0,003
	Sabit	6,828	1,139	-	5,996	0,000
	$R^2=0,141$ $F_{(2, 224)}= 18,278$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların yaşadıkları yer değişkenine göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite toplam puanı

üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda şehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(158)= 5,680$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 2,290$; $p<0,05$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(158)= 2,155$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 158)} = 6,381$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının $0,076$ olduğu bulunmuştur. Böylece şehirde yaşayan katılımcıların PİOÖ ev dışındaki aktivite toplam puanının yaklaşık %8'lik kısmı EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını $0,156$ birim; ÇBASDÖ Arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise $0,075$ birim arttırmaktadır.

Büyükşehirde yaşayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(224)= 5,996$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 3,809$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(224)= 2,970$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2, 224)}=18,278$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının $0,141$ olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre büyükşehirde yaşayan katılımcıların PİOÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %14'lük kısmı ÇBASDÖ özel insan ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını $0,119$ birim ve ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış $0,147$ birim arttırmaktadır (Tablo 56).

Tablo 57. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Var	EDÖ Takdir Desteği	4,245	1,167	1,123	3,639	0,001
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	1,991	0,594	0,522	3,350	0,002
	EDÖ Duygusal Destek	-2,760	1,124	-0,838	-2,456	0,020
	Sabit	57,946	11,157	-	5,194	0,000
	$R^2=0,531$ $F_{(3,35)}= 12,087$ $p=0,000$					
Rahatsızlığı Yok	EDÖ Takdir Desteği	2,125	0,291	0,378	7,303	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,712	0,246	0,164	2,892	0,004
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,738	0,189	0,189	3,903	0,000
	Sabit	57,418	5,693	-	10,085	0,000
	$R^2=0,332$ $F_{(3,365)}= 60,083$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda rahatsızlığı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(35)= 5,194$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(35)= 3,639$; $p<0,01$), ÇBASDÖ Aile boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(35)= 3,350$; $p<0,01$) ve EDÖ Duygusal Destek boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(35)= -2,456$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3,35)}=12,087$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,531 olduğu bulunmuştur. Böylece rahatsızlığı olan katılımcıların PİÖÖ toplam puanının yaklaşık %53'ü EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ aile ve EDÖ duygusal destek boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ puanını 4,245 birim ve ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 1,991 birim arttırmakta; EDÖ duygusal destek puanındaki 1 birimlik artış ise PİÖÖ puanını 2,760 birim azaltmaktadır.

Bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(365)=$

10,085; $p < 0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(365) = 7,303$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(365) = 2,892$; $p < 0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(365) = 3,903$; $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 365)} = 60,083$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,332 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %33'ü EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ aile ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 2,125 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,712 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,738 birim arttıracaktır (Tablo 57).

Tablo 58. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Var	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	2,227	0,445	0,651	5,003	0,000
	Sabit	26,123	7,268	-	3,594	0,001
	$R^2 = 0,424$ $F_{(1, 35)} = 25,029$ $p = 0,000$					
Rahatsızlığı Yok	EDÖ Takdir Desteği	1,072	0,158	0,356	6,785	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,455	0,134	0,196	3,403	0,001
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,312	0,103	0,149	3,037	0,003
	Sabit	28,656	3,092	-	9,268	0,000
	$R^2 = 0,314$ $F_{(3, 365)} = 55,120$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda rahatsızlığı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(35) = 3,594$; $p < 0,01$) ve EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(35) = 5,003$; $p < 0,001$) istatistiksel

olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1, 35)} = 25,029$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,424 olduğu bulunmuştur. Böylece rahatsızlığı olan katılımcıların PİÖÖ genel duygular toplam puanının yaklaşık %42'si EDÖ maddi ve bilgi desteği boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ maddi ve bilgi desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ genel duygular puanını 2,227 birim arttırmaktadır.

Bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(365) = 9,268$; $p < 0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(365) = 6,785$; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(365) = 3,403$; $p < 0,01$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(365) = 3,037$; $p < 0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 365)} = 55,120$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,314 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİÖÖ genel duygular puanının yaklaşık %31'i EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ aile ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ genel duygular puanını 1,072 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,455 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,312 birim arttıracaktır (Tablo 58).

Tablo 59. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Var	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,844	0,331	0,400	2,549	0,016
	Sabit	28,013	7,140	-	3,923	0,000
	$R^2=0,160$ $F_{(1,35)}= 6,495$ $p=0,016$					
Rahatsızlığı Yok	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,382	0,095	0,194	4,025	0,000
	EDÖ Takdir Desteği	1,014	0,136	0,358	7,430	0,000
	Sabit	24,081	3,088	-	7,797	0,000
	$R^2=0,195$ $F_{(2,365)}= 43,948$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda rahatsızlığı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(35)= 3,923$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(35)= 2,549$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,35)}=6,495$; $p<0,05$) ve belirlilik katsayısının 0,160 olduğu bulunmuştur. Böylece rahatsızlığı olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet toplam puanının yaklaşık %16'sı ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,844 birim arttırmaktadır.

Bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(365)= 7,797$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(365)= 4,025$; $p<0,001$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(365)= 7,430$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,365)}=43,948$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının

0,195 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %20'si ÇBASDÖ arkadaş ve EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,382 birim; EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış 1,014 birim arttıracaktır (Tablo 59).

Tablo 60. Katılımcıların Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Yok	EDÖ Takdir Desteği	0,178	0,046	0,200	3,890	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,086	0,036	0,139	2,418	0,016
	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,063	0,027	0,137	2,341	0,020
	Sabit	5,889	1,016	-	5,796	0,000
	$R^2=0,124$ $F_{(3,365)}=17,078$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(365)=5,796$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(365)=3,890$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(365)=2,418$; $p<0,05$) ve ÇBASDÖ Özel İnsan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(365)=2,341$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3,365)}=17,078$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,124 olduğu bulunmuştur. Böylece rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite toplam puanının yaklaşık %12'si EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ arkadaş ve ÇBASDÖ özel insan boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken EDÖ

takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,178 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,086 birim ve ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış ise 0,063 birim arttırmaktadır (Tablo 60).

Tablo 61. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşlerin Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Var	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	1,800	0,460	0,641	3,913	0,001
	Sabit	84,671	8,556	-	9,896	0,000
	$R^2=0,410$ $F_{(1,23)}= 15,314$ $p=0,001$					
Rahatsızlığı Yok	EDÖ Takdir Desteği	2,148	0,279	0,388	7,709	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,710	0,184	0,180	3,858	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,745	0,235	0,173	3,169	0,002
	Sabit	56,652	5,538	-	10,230	0,000
	$R^2=0,343$ $F_{(3,377)}= 65,053$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken psikolojik iyi oluş toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİOÖ toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda rahatsızlığı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(23)= 9,896$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(23)= 3,913$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,23)}=15,314$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,410 olduğu bulunmuştur. Böylece eşlerinin rahatsızlığı olan katılımcıların PİOÖ toplam puanının yaklaşık %41'i ÇBASDÖ özel insan destek boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ puanını 1,800 birim arttırmaktadır.

Bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(377)= 10,230$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(377)=$

7,709; $p < 0,001$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(377) = 3,858$; $p < 0,001$) ve ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(377) = 3,169$; $p < 0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 377)} = 65,053$; $p < 0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,343 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİÖÖ puanının yaklaşık %34'ü EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ arkadaş ve ÇBASDÖ aile boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ puanını 2,148 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,710 birim ve ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış ise 0,745 birim arttıracaktır (Tablo 61).

Tablo 62. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşlerin Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Var	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,961	0,265	0,611	3,624	0,002
	Sabit	42,323	4,933	-	8,579	0,000
	$R^2 = 0,374$ $F_{(1, 23)} = 13,132$ $p = 0,002$					
Rahatsızlığı Yok	EDÖ Takdir Desteği	1,080	0,154	0,359	7,026	0,000
	ÇBASDÖ Aile Faktörü	0,517	0,130	0,221	3,987	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,258	0,102	0,120	2,538	0,012
	Sabit	28,245	3,055	-	9,245	0,000
	$R^2 = 0,321$ $F_{(3, 377)} = 59,069$ $p = 0,000$					

*Bağımlı değişken genel duygular boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Genel Duygular faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda rahatsızlığı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(23) = 8,579$; $p < 0,001$) ve ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(23) = 3,624$; $p < 0,01$) istatistiksel olarak

anlamli olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamli olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamli olduğu ($F_{(1, 23)}=13,132$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,374 olduğu bulunmuştur. Böylece eşlerinin rahatsızlığı olan katılımcıların PİOÖ genel duygular puanının yaklaşık %37'si ÇBASDÖ özel insan destek boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ genel duygular puanını 0,961 birim arttırmaktadır.

Bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(377)=9,245$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(377)=7,026$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Aile puanına ait eğim parametresinin ($t(377)=3,987$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(377)=2,538$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamli olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamli olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamli olduğu ($F_{(3, 377)}=59,069$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,321 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİOÖ genel duygular puanının yaklaşık %32'si EDÖ takdir desteği, ÇBASDÖ aile ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ genel duygular puanını 1,080 birim; ÇBASDÖ aile puanındaki 1 birimlik artış 0,517 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,258 birim arttıracaktır (Tablo 62).

Tablo 63. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik Memnuniyet Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşlerin Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Var	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,636	0,219	0,527	2,909	0,008
	Sabit	33,699	4,067	-	8,287	0,000
	$R^2=0,278$ $F_{(1,23)}= 8,461$ $p=0,008$					
Rahatsızlığı Yok	EDÖ Takdir Desteği	1,028	0,134	0,362	7,648	0,000
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,384	0,096	0,189	3,998	0,000
	Sabit	23,607	3,082	-	7,661	0,000
	$R^2=0,195$ $F_{(2,377)}= 45,442$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ekonomik memnuniyet boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda rahatsızlığı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(23)= 8,287$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(23)= 2,909$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,23)}=8,461$; $p<0,01$) ve belirlilik katsayısının 0,278 olduğu bulunmuştur. Böylece eşlerinin rahatsızlığı olan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %28'i ÇBASDÖ özel insan destek boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 0,636 birim arttırmaktadır.

Bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(377)= 7,661$; $p<0,001$), EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğim parametresinin ($t(377)= 7,648$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğim parametresinin ($t(377)= 3,998$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(2,377)}=45,442$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının

0,195 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanının yaklaşık %20'si EDÖ takdir desteği ve ÇBASDÖ arkadaş boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış PİÖÖ ekonomik memnuniyet puanını 1,028 birim ve ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış ise 0,384 birim arttıracaktır (Tablo 63).

Tablo 64. Katılımcıların Eşlerinin Rahatsızlık Durumlarına Göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktivite Faktörü Toplam Puanının Toplumsal Cinsiyet Roller, Eş Desteği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Eşlerin Rahatsızlık Durumu	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Rahatsızlığı Var	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,203	0,097	0,406	2,087	0,049
	Sabit	8,648	1,810	-	4,778	0,000
	$R^2=0,165$ $F_{(1,23)}= 4,355$ $p=0,049$					
Rahatsızlığı Yok	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	0,054	0,026	0,118	2,062	0,040
	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	0,105	0,035	0,166	2,978	0,003
	EDÖ Takdir Desteği	0,161	0,045	0,182	3,579	0,000
	Sabit	5,950	1,006	-	5,913	0,000
	$R^2=0,119$ $F_{(3,377)}= 16,825$ $p=0,000$					

*Bağımlı değişken ev dışındaki aktivite boyutu toplam puanıdır.

Katılımcıların eşlerinin rahatsızlık durumlarına göre araştırmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının PİÖÖ Ev Dışındaki Aktivite faktörü toplam puanı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda rahatsızlığı olan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(23)= 4,778$; $p<0,001$) ve ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğim parametresinin ($t(23)= 2,087$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(1,23)}=4,355$; $p<0,05$) ve belirlilik katsayısının 0,165 olduğu bulunmuştur. Böylece eşlerinin rahatsızlığı olan katılımcıların PİÖÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %17'si ÇBASDÖ özel insan destek boyutu toplam puanı tarafından açıklanmaktadır. Bu sonuca göre, diğer boyutların puanları sabit tutulurken

ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış, PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,203 birim arttırmaktadır.

Bedensel veya fiziksel herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların tahmin edilen Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli sonucuna göre sabit parametrenin ($t(377)=5,913$; $p<0,001$), ÇBASDÖ Özel insan boyutu puanına ait eğitim parametresinin ($t(377)=2,062$; $p<0,05$), ÇBASDÖ Arkadaş puanına ait eğitim parametresinin ($t(377)=2,978$; $p<0,01$) ve EDÖ Takdir Desteği puanına ait eğitim parametresinin ($t(377)=3,579$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan F testi sonucuna göre modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{(3, 377)}=16,825$; $p<0,001$) ve belirlilik katsayısının 0,119 olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre eşlerinin herhangi bir rahatsızlığı olmayan katılımcıların PİOÖ ev dışındaki aktivite puanının yaklaşık %12'si ÇBASDÖ özel insan, ÇBASDÖ arkadaş ve EDÖ takdir desteği boyutu toplam puanları tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla, diğer boyutların puanları sabit tutulurken, ÇBASDÖ özel insan puanındaki 1 birimlik artış PİOÖ ev dışındaki aktivite puanını 0,054 birim; ÇBASDÖ arkadaş puanındaki 1 birimlik artış 0,105 birim ve EDÖ takdir desteği puanındaki 1 birimlik artış ise 0,161 birim arttıracaktır (Tablo 64).

Çalışmaya katılan tüm kadınların sosyo-demografik bilgileri doğrultusunda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği toplam puanının ve alt boyut toplam puanlarının yordanmasında çalışmada kullanılan tüm bağımsız değişken olan ölçek puanlarının etkisini incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonuçları özetlenmiş bir şekilde karşılaştırılmıştır. Ele alınan değişkenlerin Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve alt boyutlarının toplam puanlarını açıklama oranları verilerek, anlamlı olan değişkenler Tablo 65'de gösterilmektedir.

Tablo 65. Sosyo-Demografik Gruplarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve Alt Ölçeklerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu

Sosyo-Demografik Gruplar		PIOÖ Toplam Puanı		PIOÖ Genel Duygular Faktörü		PIOÖ Ekonomik Memnuniyet Faktörü		PIOÖ Ev Dışındaki Aktivite Faktörü	
		R ²	Anlamlı olan Değişkenler	R ²	Anlamlı olan Değişkenler	R ²	Anlamlı olan Değişkenler	R ²	Anlamlı olan Değişkenler
Tüm Grupta		%35,1	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%32,9	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%20,5	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%11,5	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü
Yaş	30 yaş ve altı	%32,2	EDÖ Takdir Desteği	%37,9	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%26,7	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%13,7	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü
	31 ve 40 yaş arası	%33,6	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Sosyal İlgı	%33,9	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%16,3	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Sosyal İlgı Desteği	%8,8	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Sosyal İlgı Desteği
	41 yaş ve üzeri	%34,1	EDÖ Duygusal Destek	%30,5	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%20,5	EDÖ Takdir Desteği	%19,2	EDÖ Duygusal Destek Toplumsal Cinsiyet Algısı
Eşin Yaşı	30 yaş ve altı	%58,2	EDÖ Duygusal Destek EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%48,9	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%41,0	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%39,2	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü
	31 ve 40 yaş arası	%28,2	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%28,8	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%19,2	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%4,3	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği
	41 yaş ve üzeri	%35,7	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Aile Faktörü	%34,0	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Aile Faktörü	%20,3	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Aile Faktörü	%20,5	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü Toplumsal Cinsiyet Algısı

Tablo 65. Sosyo-Demografik Gruplarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve Alt Ölçeklerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu (Devam)

Sosyo-Demografik Gruplar		PIOÖ Toplam Puanı		PIOÖ Genel Duygular Faktörü		PIOÖ Ekonomik Memnuniyet Faktörü		PIOÖ Ev Dışındaki Aktivite Faktörü	
		R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler
Eğitim Durumu	Lise ve altı	%37,7	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Takdir Desteği	%34,0	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%20,8	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%12,6	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü
	Lisans ve Ön Lisans	%35,5	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%32,4	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği	%24,7	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Sosyal İlgi Desteği	%14,9	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Sosyal İlgi Desteği
	Lisansüstü ve Doktora	%31,2	ÇBASDÖ Aile Faktörü	%57,6	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği	%13,3	EDÖ Duygusal Destek	-	-
Eşin Eğitim Durumu	Lise ve altı	%33,2	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%34,3	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%14,7	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%12,0	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Duygusal Destek
	Lisans ve Ön Lisans	%31,6	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%30,8	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%24,2	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%4,2	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü
	Lisansüstü ve Doktora	%68,3	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%51,3	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%74,2	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%24,2	EDÖ Duygusal Destek
Çalışma Durumu	Çalışıyor	%31,6	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%31,2	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%19,9	EDÖ Sosyal İlgi Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%6,4	EDÖ Sosyal İlgi Desteği
	Çalışmıyor	%38,1	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%37,0	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%20,9	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%14,9	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü

Tablo 65. Sosyo-Demografik Gruplarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve Alt Ölçeklerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu (Devam)

Sosyo-Demografik Gruplar		PIOÖ Toplam Puanı		PIOÖ Genel Duygular Faktörü		PIOÖ Ekonomik Memnuniyet Faktörü		PIOÖ Ev Dışındaki Aktivite Faktörü	
		R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler
Evlilik Süresi	0-5 yılları arası	%38,0	EDÖ Sosyal İlgi Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%38,0	EDÖ Sosyal İlgi Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%27,6	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%20,2	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Sosyal İlgi Faktörü
	6-10 yılları arası	%35,4	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%44,1	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%13,6	EDÖ Duygusal Destek	%11,1	EDÖ Duygusal Destek
	11-15 yılları arası	%34,8	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%28,5	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği	%24,6	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%17,5	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü
	16-20 yılları arası	%39,4	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği	%36,9	EDÖ Takdir Desteği Faktörü	%16,3	ÇBASDÖ Aile Faktörü	%24,2	EDÖ Duygusal Destek
	21 ve daha uzun süre	%43,5	EDÖ Duygusal Destek Toplumsal Cinsiyet Algısı	%48,1	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği Toplumsal Cinsiyet Algısı	%22,7	EDÖ Takdir Desteği Faktörü	%18,6	EDÖ Duygusal Destek Toplumsal Cinsiyet Algısı
Gelir Durumu	Düşük	%69,8	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%75,9	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%23,1	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%33,9	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü
	Orta	%31,1	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%27,8	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü	%18,4	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%9,2	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü
	Yüksek	%28,7	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%53,2	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği Toplumsal Cinsiyet Algısı ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%32,5	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%18,0	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü

Tablo 65. Sosyo-Demografik Gruplarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve Alt Ölçeklerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu (Devam)

Sosyo-Demografik Gruplar		PIOÖ Toplam Puanı		PIOÖ Genel Duygular Faktörü		PIOÖ Ekonomik Memnuniyet Faktörü		PIOÖ Ev Dışındaki Aktivite Faktörü	
		R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler	R ²	Anlamli olan Değişkenler
Çocuk Sayısı	0 Çocuk	%43,6	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%32,0	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%41,5	EDÖ Duygusal Destek ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%36,9	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü
	1 Çocuk	%44,7	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%41,8	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%32,5	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%8,7	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği
	2 Çocuk	%30,4	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%29,7	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%16,0	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%13,0	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Sosyal İlgı Faktörü
	3 ve Üzeri Çocuk	%40,5	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%39,3	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%19,2	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%25,2	EDÖ Duygusal Destek Toplumsal Cinsiyet Algısı
En Küçük Çocuğun Yaşı	1-3 Yaşları arası	%27,2	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%33,1	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%12,1	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü	%5,6	EDÖ Sosyal İlgı Faktörü
	4-7 Yaşları arası	%56,0	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%44,9	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%43,4	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%34,4	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü EDÖ Sosyal İlgı Faktörü Toplumsal Cinsiyet Algısı
	8-14 Yaşları arası	%33,0	EDÖ Takdir Desteği	%33,6	EDÖ Takdir Desteği	%16,0	EDÖ Takdir Desteği	%12,7	EDÖ Takdir Desteği
	15 ve Üzeri	%45,6	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği Toplumsal Cinsiyet Algısı	%45,4	EDÖ Duygusal Destek Toplumsal Cinsiyet Algısı	%16,5	EDÖ Takdir Desteği	%11,0	EDÖ Duygusal Destek

Tablo 65. Sosyo-Demografik Gruplarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve Alt Ölçeklerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu (Devam)

Sosyo-Demografik Gruplar		PİOÖ Toplam Puanı		PİOÖ Genel Duygular Faktörü		PİOÖ Ekonomik Memnuniyet Faktörü		PİOÖ Ev Dışındaki Aktivite Faktörü	
		R ²	Anlamlı olan Değişkenler	R ²	Anlamlı olan Değişkenler	R ²	Anlamlı olan Değişkenler	R ²	Anlamlı olan Değişkenler
Emzirme Durumu	Emziriyor	%31,7	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%29,9	EDÖ Sosyal İlgil Faktörü	%26,0	EDÖ Takdir Desteği Faktörü	%15,0	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği
	Emzirmiyor	%30,2	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü	%47,8	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%11,8	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	-	-
Yaşanılan Yer	Kasaba	-	-	%24,8	ÇBASDÖ Aile Faktörü	-	-	-	-
	Şehir	%28,1	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%27,1	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü	%15,1	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%7,6	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü
	Büyükşehir	%41,1	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%38,2	ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%27,1	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%14,1	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü
Rahatsızlık Durumu	Rahatsızlığı Var	%53,1	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü EDÖ Duygusal Destek	%42,4	EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	%16,0	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	-	-
	Rahatsızlığı Yok	%33,2	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%31,4	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%19,5	ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü	%12,4	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü
Eşin Rahatsızlık Durumu	Rahatsızlığı Var	%41,0	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%37,4	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%27,8	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	%16,5	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü
	Rahatsızlığı Var	%34,3	EDÖ Takdir Desteği ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü	%32,1	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Aile Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%19,5	EDÖ Takdir Desteği Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	%11,9	ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü EDÖ Takdir Desteği Faktörü

2.8.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Uç Değer Karşılaştırması

Bu kısımda çalışmada kullanılan Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğinin ortalamasının bir standart sapma altı ve üstünde yer alan grup dışarıda tutularak uç değerlerinin, değişkenler ele alınarak gruplar arasındaki farklılıkların analiz sonuçları yer almaktadır. Toplumsal Cinsiyet Algısı ölçeğinin yüksek puan alan grubu için geleneksel toplumsal cinsiyet yaklaşımına sahip olduğu, düşük puan alan grubun ise eşitlikçi yaklaşıma sahip olduğu anlamına gelmektedir. Bu gruplar arası farklılığı belirleyebilmek amacıyla yapılan t-testi analiz sonuçları tablo 66'da gösterilmiştir.

Tablo 66. Çalışmada kullanılan Ölçek ve Alt Ölçeklerinin Toplam Puanlarının Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Uç Değerleri Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları

Ölçek/ Alt boyut	Toplumsal Cinsiyet Algısı Uç Değerleri	n	mean	s	t	sd	p
EDÖ Duygusal Desteği	Eşitlikçi yaklaşım	66	22,106	4,584	-2,758	132	0,007
	Geleneksel yaklaşım	68	24,191	4,161			
EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği	Eşitlikçi yaklaşım	66	17,181	3,337	-2,399	132	0,018
	Geleneksel yaklaşım	68	18,573	3,378			
EDÖ Takdir Desteği Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	19,075	3,864	-3,460	132	0,001
	Geleneksel yaklaşım	68	21,250	3,400			
EDÖ Sosyal İlgil Desteği Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	6,818	1,681	-3,266	132	0,001
	Geleneksel yaklaşım	68	7,720	1,514			
ÇBASDÖ Aile Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	22,000	5,563	-3,500	119,018	0,001
	Geleneksel yaklaşım	68	24,955	4,075			
ÇBASDÖ Arkadaş Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	20,636	5,428	-2,119	132	0,036
	Geleneksel yaklaşım	68	22,720	5,937			
ÇBASDÖ Özel İnsan Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	19,181	6,532	-0,758	127,539	0,450
	Geleneksel yaklaşım	68	20,147	8,139			
ÇBASDÖ Toplam Puanı	Eşitlikçi yaklaşım	66	61,818	14,705	-2,315	132	0,022
	Geleneksel yaklaşım	68	67,823	15,300			
PİÖÖ Genel Duygular Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	65,818	12,510	-1,260	132	0,210
	Geleneksel yaklaşım	68	68,661	13,570			
PİÖÖ Ekonomik Memnuniyet Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	50,060	12,147	-1,491	132	0,138
	Geleneksel yaklaşım	68	53,264	12,714			
PİÖÖ Ev Dışındaki Aktiviteler Faktörü	Eşitlikçi yaklaşım	66	12,606	3,516	-0,372	132	0,710
	Geleneksel yaklaşım	68	12,852	4,129			
PİÖÖ Toplam Puanı	Eşitlikçi yaklaşım	66	128,484	22,074	-1,485	132	0,140
	Geleneksel yaklaşım	68	134,779	26,689			

Çalışmaya katılan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği uç değerleri açısından yüksek veya düşük puanlı olma durumları temel alınarak, kullanılan ölçek ve alt ölçeklerinin toplam puanlarının t-testi analizi sonucuna göre EDÖ Duygusal Destek faktörü için ($t(132) = -2,758$; $p < 0,01$), EDÖ Maddi ve Bilgi Desteği faktörü için ($t(132) = -2,399$; $p < 0,05$), EDÖ Takdir Desteği faktörü için ($t(132) = -3,460$; $p < 0,01$), EDÖ Sosyal İlgi Desteği faktörü için ($t(132) = -3,266$; $p < 0,01$), ÇBASDÖ Aile faktörü için ($t(119,018) = -3,500$; $p < 0,01$), ÇBASDÖ Arkadaş faktörü için ($t(132) = -2,119$; $p < 0,05$) ve ÇBASDÖ toplam puanı için ($t(132) = -2,315$; $p < 0,05$) puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği uç değerleri kategorilerine göre yüksek puana sahip olan bu sonuçla geleneksel toplumsal cinsiyet algısına sahip olan evli kadınlar için puan ortalamaları da aynı doğrultuda yüksek olarak bulunmuştur. Sonucu istatistiksel olarak anlamlı çıkan tüm ölçek ve alt ölçeklerde geleneksel yaklaşıma sahip olan kadınların ortalaması eşitlikçi yaklaşıma sahip olan kadınların ortalamasından yüksek olarak bulunmuştur (Tablo 66).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TARTIŞMA

Bu bölümde ilk olarak araştırmanın öncelikli amaçlarından psikolojik iyi oluşun toplumsal cinsiyet algısı, algılanan sosyal destek ve eş desteği arasındaki ilişkinin ne yönde olduğuna, psikolojik iyi oluşun hangi değişkenler tarafından yordandığına ve bu değişkenlerin çeşitli demografik gruplar açısından farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular ele alınacaktır.

Araştırmanın bulgularına göre, psikolojik iyi oluş, algılanan sosyal destek ve eş desteği arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin psikolojik iyi oluşun yalnızca “genel duygular” faktörü ile anlamlı ve pozitif yönde bir ilişkide olduğu görülmüştür. Bununla birlikte toplumsal cinsiyetin eş desteği ve algılanan sosyal destekle pozitif yönlü ilişkisi olduğu gözlemlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar, bireylerin algıladığı sosyal destek ve eş desteğinin, psikolojik iyi oluşa olumlu etkinin olduğunu destekleyen çalışmalarla örtüşmektedir (Scheidler, 2008; Yalçın, 2015). Öte yandan toplumsal cinsiyet algısı ve psikolojik iyi oluş arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı, buna karşılık alanyazında bu iki kavramı birlikte ele alan Akın ve Demirel’in (2003) çalışma bulgularında, eşitlikçi yaklaşıma sahip olan bireylerin, yani bizim çalışmamızdaki düşük toplumsal cinsiyet algısına sahip kadınların, daha yüksek psikolojik iyi oluşa sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun çalışmamızdaki sonuçla çeliştiği görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına baktığımızda evli kadınların psikolojik iyi oluşları ile toplumsal cinsiyet rolleri, algıladıkları sosyal destek ve eş desteği etkisinin incelendiği bu çalışmada, katılımcıların psikolojik iyi oluşlarının eş desteği alt boyutlarından takdir desteği; sosyal destek boyutlarından arkadaş ve aile desteği tarafından yordandığı görülmektedir. Algılanan sosyal desteğin çalışıldığı diğer araştırmalara baktığımızda bu çalışmada olduğu gibi, aileden algılanan sosyal desteğin, arkadaş ve özel insan desteğinden yüksek olduğu görülmektedir (Taysi, 2000; Arkar, Sari ve Fidaner, 2004; Sertbaş, Çuhadar ve Demirli, 2004; Yılmazel,

2013). Yine yapılan başka çalışmalar bu çalışmadaki bulguyu destekler nitelikte olup, algılanan sosyal desteğin psikolojik iyi oluşla pozitif yönde ilişkili olduğunu desteklemektedir (Yalçın, 2015; Çiftçi Arıdağ, Erus ve Ünsal Seydoğulları, 2019).

Araştırmanın bulgularına göre, yaş, eğitim durumu, çocuk sayısı, en küçük çocuğun yaşı, çalışma durumu ve toplumsal cinsiyet algısı evli kadınların psikolojik iyi oluşlarının anlamlı birer yordayıcısı olmadığı, öte yandan ailenin gelir düzeyinin, evlilik süresinin, varsa bebeğini emziriyor oluşunun, yaşanılan yerin, eş desteği ve sosyal desteğin psikolojik iyi oluşlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmüştür.

Evli kadınlar üzerinde yapılan regresyon analizi sonucunda, arkadaş desteğinin katılımcıların psikolojik iyi oluş düzeyini ve bunu oluşturan boyutları yordadığı gözlemlenmiştir. Tüm kadınlarda gözlemlenen bu sonuç, kadınların arkadaşlık ve dostluk ilişkilerinden önemli ölçüde doyum sağladığı ve arkadaşlarından yeterli desteği aldıklarını düşündükleri göstermektedir. Bu da Laireiter (2011)'in çalışmasında öne sürdüğü; bireylerin en çok akran ve arkadaşlarından gelen desteği kabul eğiliminde oldukları görüşünü destekler niteliktedir.

Evli kadınların yaş değişkenine göre psikolojik iyi oluş düzeylerinin diğer değişkenler tarafından yordanıp yordanmayacağını incelemek amacıyla elde edilen bulgulara baktığımızda, 31-40 yaşları arasında olan grubun psikolojik iyi oluşları daha çok aile ve arkadaş desteği tarafından yordanırken, 30 yaş altı ve 41 yaş üzeri olan gruplarda daha çok eş desteğinin etkisi gözlemlenmektedir. Öte yandan evli kadınların yaş gruplarına göre psikolojik iyi oluş düzeyine baktığımızda ise, en düşük ortalamaya sahip olan grubun 31-40 yaşları arasında olduğu görülmektedir. Bu sonuçla ilgili alanyazında kadın ve erkeklerle yapılan çalışma bulgularına göre, eş desteğinin psikolojik iyi oluş üzerinde diğer destek kaynaklarından daha önemli ve etkili olduğu sonucunu destekler niteliktedir (Dehle, Larsen ve Landers, 2001; Beach ve Gupta, 2006; Çiftçi Arıdağ, Erus ve Ünsal Seydoğulları, 2019).

Psikolojik iyi oluş düzeyinin en yüksek olarak bulunduğu 41 yaş ve üzeri olan katılımcıların psikolojik iyi oluşlarının, eşten gelen duygusal destekle yordandığı görülmektedir. Bu yaş grubuna ait diğer sonuçlara baktığımızda, “ev dışındaki

aktiviteleri sürdürebilmenin duygusal destek ve toplumsal cinsiyet algısı tarafından yordandığı görülmektedir. Toplumsal cinsiyet algısı yüksek olan katılımcıların daha geleneksel bir bakış açısına sahip olmalarının bir sonucu olarak, bu yaş grubunun, daha genç olan gruba göre eşlerinden gelen geri bildirimleri, desteği veya tavsiyeleri daha olumlu yorumladıkları düşünülebilir. Toplumsal cinsiyet algısının yalnızca 41 yaş ve üzeri olan yaş grubundaki kadınlarda psikolojik iyi oluşu yordamasının sebebi olarak, ileri yaşlardaki kadınların geleneksel cinsiyet kalıpyargılarının, alışlagelmiş düşünce ve kuralların daha çok etkisinde olduklarının, genç yaş grubundaki kadınların ise daha eşitlikçi yaklaşıma sahip olmalarının etkisinin olduğu düşünülmektedir. Alanyazında bu konuyu ele alan bazı çalışmalar, geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini benimseyen kadınların, eşleriyle daha az anlaşmazlık yaşadığını ve daha mutlu olduklarını öne sürmektedir (Kim, 1992; Huber ve Spitze, 1980). Başka bir çalışmada eşleriyle rollerin eşit olarak paylaşan kadınların daha az psikolojik hastalığa sahip olduğunu, geleneksel yaklaşımı benimseyen kadınlarda psikopatolojik rahatsızlıkların anlamlı düzeyler yüksek olduğunu ifade etmektedir (Yüksel, 2013). Öte yandan geleneksel ve eşitlikçi toplumsal cinsiyet rollerinin karşılaştırıldığı Buunk, Kluwer, Schuurman ve Siero (2000) tarafından yapılan çalışma sonuçlarında, eşitlikçi anlayışa sahip olan evli kadınların, evsel sorumlulukları eşleriyle paylaşmalarına rağmen, geleneksel anlayışa sahip olan kadınlardan daha çok memnuniyetsizlik belirttikleri görülmektedir. Buna göre toplumsal cinsiyet rollerinin psikolojik iyi oluşa etkisi çelişkili sonuçlar içermekte, bu çalışmada ise, yüksek toplumsal cinsiyet puanına ait kadınların, daha geleneksel yaklaşıma sahip kadınların, daha yüksek psikolojik iyi oluşa sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilmelerinin 30 yaş altı ve 31-40 yaş arası gruplardaki kadınların psikolojik iyi oluşlarının özel insan desteği, eşten gelen sosyal ilgi ve takdir desteği tarafından yordandığı görülmektedir. Daha genç ve eşitlikçi anlayışa sahip olduğu bulgularla desteklenen bu gruptaki kadınların eşlerinden destek yönünden daha beklentili oldukları, buna rağmen 41 yaş üzeri gruba göre daha düşük psikolojik iyi oluş ortalamalarına sahip olmalarının beklentilerinin yeterince karşılanmadığı sonucuna ulaşılabilmektedir. Toplumsal

cinsiyet konusunu ele alan diğer çalışmalar baktığımızda ağırlıklı olarak, evliliklerinde daha eşitlikçi tutuma sahip olan kadınların, evliliklerinden daha beklentili olmalarıyla birlikte daha stresli oldukları görülmektedir. Diğer yandan geleneksel tutuma sahip kadınların evliliklerini daha mutlu ve tatminkâr değerlendirdikleri görülmektedir (Huber ve Spitze, 1980; Kim, 1992).

Katılımcıların eşlerinin yaş gruplarına baktığımızda ise, 41 yaş ve üzeri eşleri olan kadınların psikolojik iyi oluşlarının ağırlıklı olarak duygusal destek ve aile desteği tarafından yordandığı gözlenmektedir. Maddi desteğin 31 ve 40 yaş arasındaki grubun psikolojik iyi oluşu üzerinde daha etkili olduğu, yaşla birlikte kadınların maddi beklentilerden çok duygusal desteğe, doyuma ihtiyaç duyduğu ve aile bağına daha önem verdiği düşünülmektedir. Ryff (1995), çalışmasında genç yetişkin bireylerin psikolojik sağlıklarına ekonomik düzey ve statü ile ilgili özelliklerin etki ettiğinden bahsetmiştir. Bu çalışmada yaşla birlikte maddi destek düzeyinde bir azalma gözlemlense de, gruplar arasında anlamlı bir fark oluşturmadığını, katılımcıların yalnızca ev dışındaki aktivite ve genel duygular açısından yaş grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir.

Çalışmanın alt problemlerinden olan katılımcılarının eğitim düzeylerine göre psikolojik iyi oluşlarında algılanan sosyal destek, eş desteği ve toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında bir farklılaşma olup olmasına göre, eğitim düzeyi lise ve altında olan kadınların psikolojik iyi oluşlarının daha çok arkadaş desteği tarafından yordandığı, eğitim düzeyi arttıkça ağırlıklı olarak aile desteğinin etkisinin olduğu görülmektedir. Eğitim grupları açısından kadınların psikolojik iyi oluş düzeylerinde bir farklılaşma olup olmadığına baktığımızda, tüm kadınların benzer ortalamalara sahip olduğu aralarında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür. Lisansüstü ve doktora düzeyinde eğitim seviyesinde olan kadınların psikolojik iyi oluşlarının aile desteği, takdir ve duygusal destekle yordandığı görülmektedir. Eğitim düzeyi yükseldikçe, daha çok eşitlikçi tutuma sahip olduğu düşünülen kadınların, ev ve iş yaşamı içinde daha fazla role sahip olarak, ev içinde daha çok söz sahibi olması, duygularını açıkça ifade edebilmesi, etmeye ihtiyaç duyması ve evlilik içerisindeki sorumluluklarının paylaşımı konusunda desteğe daha çok ihtiyaç duymasının aile ve duygusal destekle doğrudan psikolojik sağlıklarıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların eşlerinin eğitim durumlarına göre psikolojik iyi oluşlarında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir. Ancak yapılan regresyon analizi sonucunda eşlerinin eğitim durumlarına göre katılımcıların psikolojik iyi oluşlarının ağırlıklı olarak takdir desteği tarafından yordandığı görülmektedir. Eşlerinin eğitim düzeyi lisansüstü ve doktora olan kadınların psikolojik iyi oluşlarının özel insan desteği tarafından yordandığı, lise ve altında olan kadınların ise genel iyi oluş ve tüm alt boyutlarının arkadaş desteği tarafından yordandığı gözlemlenmiştir. Bu sonuç kadınların kendi eğitim düzeylerine ve çalışma durumlarına göre yapılan analiz sonuçlarında çalışmayan ve lise ve altında olan katılımcılar için de benzer şekildedir. Çalışan ve çalışmayan kadınların eğitim durumlarına baktığımızda eğitim düzeyi düştükçe çalışma oranının bir hayli düştüğü görülmektedir. Arkadaş desteğinin eğitim düzeyi lise ve altında olan grup ve çalışmayan grupta gözlemlenmesinin bir sonucunun bu olduğu düşünülmektedir. Felmler (2003) çalışmasında bireylerin arkadaşlarıyla görüşme sıklığının iyi oluş üzerinde olumlu etkisi olduğunu ileri sürmüştür. Akran ve arkadaşlarla sürdürülen ilişkinin aile üyeleri ilişkisinden farklı olarak bireylerin seçim ve gönüllülüğüne dayandığını, bunun da arkadaş ilişkisini bireyler açısından daha önemli kıldığına dikkat çekmiştir. Bu görüşle, çalışmada herhangi bir işte çalışmayan kadınların psikolojik iyi oluşlarının ağırlıklı olarak arkadaş desteği tarafından yordanmasının, arkadaş ilişkilerine daha fazla vakit ayırmalarının ve arkadaş desteğine daha fazla ihtiyaç duymalarının bir sonucu olabileceği düşünülmektedir. Nitekim çalışmalar, kadınların erkeklerden daha fazla arkadaş ilişkisine ve desteğine ihtiyaç duyduklarını, arkadaşlarından da daha çok destek aldıklarını göstermektedir (Zimet, Dahlem, Zimet ve Farley, 1988). Bu bulgular çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Elde edilen bir başka sonuçla, katılımcıların evlilik sürelerine göre iyi oluşlarında yalnızca ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme boyutunca gruplar arası anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Gruplar arasında en yüksek ortalamaya sahip olan kadınlar 21 ve daha uzun süreli evliliği olan kadınlar olurken, en düşük ortalamaya sahip grubun, 0 ve 5 yılları arasında evliliği olan, yeni evli katılımcılardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Ayrıca yapılan regresyon analizi sonuçlarına baktığımızda 21 ve daha uzun süreli evliliği olan katılımcıların

psikolojik iyi oluş puanlarının toplumsal cinsiyet algısı tarafından yordandığı görülmüştür. Bu da en uzun süreli evliliğe sahip olan kadınların geleneksel toplumsal cinsiyet tutumuna sahip oldukları anlamına gelmektedir. Toplumsal cinsiyet konusunu ele alan çalışmalara bakıldığında, geleneksel toplumsal cinsiyet algısına sahip olan kadınların evliliklerinden daha az beklentili dolayısıyla daha mutlu ve tatminkâr oldukları öne sürülmektedir (Huber ve Spitze, 1980; Kim, 1992).

0 ve 5 yılları arasında evlilik süresine sahip olan katılımcıların ev dışındaki aktivite ortalamalarının en düşük olmasının, bu gruptaki kadınların daha eşitlikçi toplumsal algıya sahip olmalarının, evliliklerinden daha beklentili olmalarıyla, dolayısıyla, ev dışındaki aktiviteleri diğer grup katılımcıları kadar sürdürebilseler bile, bunun yeterli bulunmamasının olumsuz etkisinden olduğu düşünülmektedir. Blair (1993), eşitlikçi toplumsal cinsiyet anlayışına sahip kadınların, evliliklerinde daha çok çatışma yaşadıklarını öne sürmüştür. Yapılan boylamsal bir çalışmada ise, zaman içinde azalan geleneksel toplumsal cinsiyet tutumunun kadınlardaki iyi oluşun, etkileşimin daha önceye göre azaldığı, evlilik içi sorunların da arttığı belirtilmektedir (Amato ve Booth, 1995).

En küçük çocuğun yaş değişkenine göre yapılan analizler sonucunda, evli kadınların psikolojik iyi oluş “genel duygular” ve “ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme” boyutlarında gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En küçük çocuğunun yaşı 1-3 yaşları arasında olan kadınların, diğer kadınlara, başka bir ifadeyle daha büyük yaşlarda çocuğu olan kadınlara göre her iki alt boyutta da daha düşük ortalamaya sahip olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca en küçük çocuğun yaşının yordayıcı etkisini saptamaya yönelik yapılan regresyon analizi sonucunda, 1-3 yaşları arasında çocuğu olan kadınların psikolojik iyi oluşlarının daha çok aile desteği ve takdir desteği tarafından yordandığı gözlemlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre, küçük yaşlarda çocuğa sahip kadınların çocukları için kreş veya bakıcıdan ziyade, öncelikli olarak annelerinden destek aldıkları düşünüldüğünde, kadınların iş yaşantısı veya sosyal yaşamlarını daha doyurucu olarak sürdürebilmelerinin, ailelerinden bakım desteği almalarıyla ilişkili olduğu düşünülmüştür. Bu bakımdan küçük çocuğa sahip kadınların psikolojik iyi oluşlarının aile desteği tarafından yordanmasının büyükannelerden gelen bakım

desteğiyle ilişkili olduğu düşünülmüştür. Öte yandan küçük yaşlardaki çocukların anneden gelen ilgi ve zamana daha çok ihtiyaç duymalarının, bunun bir sonucu olarak annelerin kendi istek ve planlarının kısmen önüne geçilmesi, ertelenmesi veya yeterli görülmeyen durumlarla sonuçlanmasının, 1-3 yaşları arasında çocuğa sahip olan kadınların en düşük psikolojik iyi oluşa sahip olmalarıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların 15 yaş ve üzerinde çocuğu olanların dışında tüm gruplarda psikolojik iyi oluşlarının eşlerinden gelen “takdir desteği” tarafından yordandığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte 15 yaş ve üzeri çocuğa sahip kadınların ise psikolojik iyi oluşlarının eşlerinden gelen “maddi ve bilgi desteği” ve “toplumsal cinsiyet algısı” tarafından yordandığı görülmüştür. Bu sonuçlarla, 15 yaş ve üzerinde çocuğu olan kadınların yüksek toplumsal cinsiyet algısına sahip olarak, daha geleneksel tutuma sahip olmalarının, eşlerine yönelik daha az beklentili olmalarıyla ilişkili olduğu; maddi ve bilgi desteğinin yordayıcı etkisinin, bu gruptaki kadınların eşlerine hem maddi hemde fikir alışverişinde daha bağımlı olmalarıyla ilişkili olduğu düşünülmüştür. Geleneksel tutuma sahip ailelerde kadınların daha çok ev içi sorumlulukları yerine getiren pozisyonda olmaları, maddi olarak eşlerine bağımlı olmaları (Amato ve Booth, 1995), buna rağmen erkeklerin ev içinde daha çok söz sahibi olmaları (Özmete ve Yanardağ, 2016) çalışmanın bu sonucunu destekler niteliktedir. Öte yandan, evli kadınların en küçük çocuğun yaşına yönelik çalışma durumlarına bakıldığında, çalışma durumunun diğer gruplara göre bir hayli düşük olduğu, bunun bir nedeninin yaşa veya emekliliğe bağlı olarak geliştiği, yine de maddi açıdan eşe bağımlı olmayı etkileyebileceği düşünülmüştür.

Katılımcıların, ailenin gelir düzeyine göre psikolojik iyi oluşlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığına baktığımızda, düşük, orta ve yüksek gelirli olarak gruplandırılan kadınların hem psikolojik iyi oluşlarında hem de tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Çalışmaya katılan tüm kadınlarda ve tüm alt boyutlarda ailenin düşük gelirli ve orta gelirli olmasının, psikolojik iyi oluşu olumsuz yönde etkilediği, yüksek gelirli olan kadınların da psikolojik iyi oluş ortalamalarının diğer kadınlardan bir hayli yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazına baktığımızda yüksek gelir veya harcamanın psikolojik iyi oluşu anlamlı olarak

yordadığını savunan çalışmalar olsa da (Ryff, Magee, Kling ve Wing, 1999; Buunk ve Nauta, 2000; Cenkseven, 2004; Censeven ve Sarı, 2009; Anlı, 2011; Kuyumcu, 2012; Kaplan, Shema ve Leite, 2008; Tatlıoğlu, 2015), bir etkisinin olmadığını ileri süren çalışmalar da yok değildir (Hong ve Giannakopoulos, 1994; Biswas-Diener, Diener ve Tamir, 2004). Kasser ve Ryan'ın (1993) araştırma bulgularına baktığımızda, bireylerin gelir düzeylerinin, ihtiyaçlarını karşılamalarını kolaylaştırdığını, bunun da psikolojik iyi oluşla doğrudan ilişkili olduğunu savunmuşlardır. Başka bir çalışmada, Diener (2000) çok para kazanmanın yüksek psikolojik iyi oluşla anlamlı ve pozitif ilişkili olduğunu ileri sürmüştür. Bu bulgular çalışmamızın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Gelir düzeyine ilişkin regresyon analizi sonuçlarına baktığımızda, ailesinin düşük gelirliliğini ifade eden kadınların, psikolojik iyi oluşlarının yaklaşık yüzde 70'lik kısmının “maddi ve bilgi desteği” ve “özel insan desteği” tarafından yordandığı görülürken; orta gelirliliğe sahip katılımcıların iyi oluşlarının, “takdir desteği”, “aile desteği” ve “arkadaş desteği” tarafından yordandığı; yüksek gelirliliğe sahip kadınların ise psikolojik iyi oluşlarının yalnızca “maddi ve bilgi desteği” tarafından yordandığı gözlemlenmektedir. Bu sonuçlara göre, gelir durumunun düşük ve yüksek gelirliliğe sahip aileler için daha bir anlam taşıdığı düşünülmektedir. Biswas-Diener ve Tamir (2004) yüksek gelirliliğe sahip ailelerin yaşam standartlarının, beklentilerinin de bu doğrultuda arttığını ifade etmişlerdir. Düşük gelirliliğe sahip ailelerin de geçim sıkıntısı içinde olmalarının bir sonucu olarak her iki grup için “maddi ve bilgi desteği” faktörünün psikolojik iyi oluşu yordayıcı etkisi olduğu düşünülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde çalışmanın sonuçlarının genel bir değerlendirmesi ile araştırmanın sınırlılıkları ve ileride yapılacak çalışmalara ilişkin bazı önerilere yer verilmiştir.

Bu çalışma sonucunda öncelikle eş ve sosyal desteğin psikolojik iyi oluş için anlamlı birer yordayıcılar olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte yaşa bağlı olarak psikolojik iyi oluşun yordayıcılarının değiştiği, 41 yaş ve üzeri katılımcılarda toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin “ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme” boyutunda yordayıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yaş frekanslarına baktığımızda gruplar arasında farklılıklar olduğu, en az katılımcının bu yaş grubundan olduğu görülmektedir. Bu noktada toplumsal cinsiyetin etkisini daha iyi gözlemleyebilmek amacıyla 41 yaş ve üzeri katılımcıların sayısının artırılması ve yaş gruplarının sayısının yakın tutulması ileride yapılacak çalışmalara yarar sağlayabilir.

Çalışmada eşlere ait demografik bilgiler ve eş desteğine yönelik ölçümler yalnızca katılımcıların verdiği bilgiler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bu çalışmada, erkek eşlere ulaşmanın zorluğu nedeniyle, erkeklere dair ölçümler alınamamıştır. Gelecek çalışmalarda her iki eşin de çalışmanın örnekleme dahil edilmesi önerilmektedir.

Çalışmanın örnekleme dair bir diğer sınırlılığı ise, katılımcıların İstanbul, Bursa, Ankara gibi büyük şehirlerde yaşamalarıdır. Bu durum, çalışmadan elde edilen sonuçların, Türkiye’de farklı illerde yaşayan ve farklı alt kültürlere sahip bireylere genellemesini engellemektedir.

Öte yandan, çalışmada kadınların eğitim durumu ve çalışma durumunun katılımcıların psikolojik iyi oluşlarını yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni olarak, çalışma ve eğitim durumu gruplarının dengeli dağılmamasının sonuçları etkilediği düşünülmektedir. Araştırmanın, gelecek çalışmalarda daha geniş örneklemelerle tekrarlanmasının yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akın, A. ve Demirel, S. (2003). Toplumsal cinsiyet kavramı ve sağlığa etkileri. *C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*, 25 (4), 73-82.
- Altınova, H. H., & Duyan, V. (2013). Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Toplum ve Hizmet*, 24(2), 9-22.
- Amato, P. R., & Booth A. (1995). Changes in gender role attitudes and perceived marital quality. *American Sociological Review*, 60(1), 58-66.
- Anlı, G. (2011). *Kendini Sabotaj ile Psikolojik İyi Olma Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Arıcı, F. (2011). *Üniversite Öğrencilerinde Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Algılar ve Psikolojik İyi Oluş*, (Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Arkar, H., Sari, Ö., & Fidaner, H. (2004). Relationships between quality of life, perceived social support, social network, and loneliness in a Turkish sample. *Yeni Symposium: Psikiyatri, Nöroloji ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 42(1), 20-27.
- Aydın, O., & Baran, G. (2010). Toplumsal Değişme Sürecinde Evlenme ve Boşanma. *Toplum ve Hizmet*, 21(2), 117-126.
- Aydın B., & Kavuncu, A, N, (1991). Farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki lise öğrencilerinde cinsiyet rollerinin araştırılması. *Psikolojik danışma ve rehberlik dergisi*, 1 (2), 23-39.
- Basabe, N., Paez, D., Valencia, J., Gonzalez, J. L., Rimé, B., ve Diener, E. (2002). Cultural dimensions, socioeconomic development, climate, and emotional hedonic level. *Cognition & Emotion*, 16(1), 103-125.
- Baumgardner, S.R. & Crothers, M.K. (2010). *Positive Psychology*. Upper Saddle River, NJ. Pearson Education, Inc.
- Beach, S. R. H., & Gupta, M. (2006). Directive and Nondirective Spousal Support: Differential Effects? *Journal of Marital and Family Therapy*, 32(4), 465-477.
- Beck, U., & Beck-Gernsheim, E. (2012). *Aşkın Normal Kaosu*. N. Ermiş (Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.

- Benjet, C. & Hernandez-Guzman, L. (2001). Gender differences in psychological well being of Mexican early adolescents. *Adolescence*, 36(141), 47-65.
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal cinsiyet bize yüklenen roller*. A. Coşkun (Çev.). İstanbul: Kadav Yayınları.
- Biswas-Diener, R., Diener, E. & Tamir, M. (2004). The psychology of subjective well-being. *Daedalus*, 133(2), 18-26.
- Blair, S. L. (1993). Employment, family, and perceptions of marital quality among husbands and wives. *Journal of Family Issues*, 14(2), 189-212.
- Bloom, B. L., Asher, S. J. & White, S.W. (1978). Marital disruption as a stressor: A review and analysis. *Psychological Bulletin*, 85(4), 867-894.
- Bradburn, N. M. (1969). *The Structure of Psychological Well-Being*. Chicago: Aldine.
- Birtchnell, J. & Kennard, J. (1983). Does marital maladjustment lead to mental illness?. *Social Psychiatry*, 18(2), 79-88.
- Broege, N., Owens, A. ve Schneider, B. (2006). Performing well but feeling bad: The classroom experiences of adolescents. The Sccond Annual Conference of The Achievement Gap Intiative at Harvard University.
- Brown, G. W., Andrews, B., Harris, T. ve Bridge, L. (1986). Social support, self-esteem and depression. *Psychological Medicine*, 16(4), 813-831.
- Bryant, F. B., & Veroff, J. (1982), The structure of psychological well-being: A socio-historical analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43(4), 653–673.
- Buss, D. M. (1995). Evolutionary psychology: A new paradigm for psychological science. *Psychological Inquiry*, 6(1), 1-30.
- Butt, D. S., & Beiser, M. (1987), Successful aging: A theme for international psychology. *Psychology and Aging*, 2(1), 87–94.
- Buunk, B. P., Kluwer, E. S., Schuurman, M. K., & Siero, F.W. (2000). The division of labor among egalitarian and traditional women: Differences in discontent, social comparison, and false consensus. *Journal Of Applied Psychology*, 30, 759-779.
- Buunk, B. P. & Nauta, A. (2000). Why intraindividual needs are not enough: Human motivation is primarily social. *Psychological Inquiry*, 11(4), 279-283.
- Cacioppo J.T., & Berntson G.G. (1999). The affect system: Architecture and operating characteristics. *Current Directions in Psychological Science*, 8(5), 133-137.

- Cenkseven, F. (2004). *Üniversite Öğrencilerinde Öznel ve Psikolojik İyi Olmanın Yordayıcılarının İncelenmesi*. (Doktora tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Cenkseven, F. & Akbaş, T. (2007). Üniversite Öğrencilerinde Öznel ve Psikolojik İyi Olmanın Yordayıcılarının İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(27), 43-65.
- Cenkseven, F. & Sarı, M. (2009). Öğretmenlerde Öznel İyi Olmanın Yordayıcıları Olarak Okul Yaşam Kalitesi ve Tükenmişlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9 (3), 1223-1236.
- Cheung, S. Y., & Phillimore, J. (2013). *Social networks, social capital and refugee integration*. London: Report for Nuffield Foundation.
- Chronister, J. (2009). *Social support and rehabilitation: Theory, research and measurement*. In F. Chan, E. Da Silva Cardoso & J. A. Chronister (Eds.), 149-183.
- Chu, P. S., Saucier, D. A., & Hafner, E. (2010). Meta-analysis of the relationships between social support and well-being in children and adolescents. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(6), 624-645.
- Cirhinlioğlu F. G., (2010), *Din Psikolojisi*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Cohen, S., & Wills, T. A. (1985). Stress, Social Support, and The Buffering Hypothesis. *Psychological Bulletin*, 98(2), 310-357.
- Cooper, H., Okamura, L. & McNeil, P. (1995). Situation and personality correlates of psychological well-being: Social activity and personal control. *Journal of Research in Personality*, 29, 395-417.
- Costa, P. T., Terracciano, A., & McCrae, R. R. (2001). Gender Differences in Personality Traits across Cultures: Robust and surprising findings. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81(2), 322-331.
- Coyne, J. C., & Downey, G. (1991). Social factors and psychopathology: Stress, social support, and coping processes. *Annual Review of Psychology*, 42, 401-425
- Crespi, I. (2003). *Socialization and Gender Roles Within The Family: A Study on Adolescents and Their Parents in Great Britain*. Italy: Catholic University of Milan.
- Çağ. P. ve Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Türk Psikolojik Danışma Derneği*, 4(39), 13-23.
- Çiftçi Arıdağ, N., Erus, S., & Ünsal Seydoğulları, S. (2019). Eş Desteğinin Evlilik Doyumu ve Psikolojik İyi Oluş ile İlişkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (71), 1014-1024.

- Deci, E.L. & Ryan, R.M. (2008). Hedonia, Eudaimonia and Well-Being: An Introduction. *Journal of Happiness Studies*, 9(1), 1-11.
- Dehle, C., Larsen, D., & Landers, J. E. (2001). Social Support in Marriage. *American Journal of Family Therapy*, 29(4), 307-324.
- Den Oudsten, B. L., Van Heck, G. L., Van der Steeg, A. F., Roukema, J. A., & De Vries, J. (2010). Personality predicts perceived availability of social support and satisfaction with social support in women with early stage breast cancer. *Supportive Care in Cancer*, 18(4), 499-508.
- Detrie, P. M., & Lease, S. H. (2007). The relation of social support, connectedness, and collective self-esteem to the psychological well-being of lesbian, gay, and bisexual youth. *Journal of Homosexuality*, 53(4), 173-199.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575.
- Diener, E., Sandvik, E., Pavot, W., & Fujita, F. (1992). Extraversion and subjective well-being in a U. S. national probability sample. *Journal of Research in Personality*, 26(3), 205–215.
- Diener, E., Sandvik, E., Seidlitz, L., Diener, M. (1993), The relationship between income and subjective well-being: relative or absolute? *Social Indicators Research*, 28(3), 195-223.
- Diener, E., & Fujita, F. (1995). Resources, personal strivings, and subjective well-being: A nomothetic and idiographic approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(5), 926-935.
- Diener, E. & Diener, C. (1996). Most People are Happy. *American Psychological Society*, 7(3), 181-185.
- Diener, E., Suh, E., Lucas, R., & Smith, H. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125(2), 276–302.
- Diener, E. (2000). Subjective well-being. The science of happiness and a proposal for a national index. *American Psychologist*, 55(1), 34–43.
- Diener, E., & Lucas, R. (2000). Explaining Differences In Societal Levels of Happiness: Relative Standards, Need Fulfillment, Culture, and Evaluation Theory. *Journal of Happiness Studies*, 1(1), 41-78.
- Diener, E., Gohm, C., Suh, E., & Oishi, S. (2000). Similarity of the relations between marital status and subjective well-being across cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 31(4), 419–436.
- Diener, E., Wirtz, D., Biswas-Diener, R., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D., & Oishi, S. (2009). New measures of wellbeing. *Social Indicators Research Series*, 39, 247-266.

- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D., Oishi, S. ve Biswas-Diener, R. (2010). New well-being measures: Short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research*, 97, 143-156.
- Dodge, R., Daly, A., Huyton, J., & Sanders, L. (2012). The challenge of defining well-being. *International Journal of Well-Being*, 2(3), 222-225.
- Dökmen, Z.Y. (2004). *Toplumsal cinsiyet*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dönmez, A., Büyükşahin, A., Taluy, N., Başer, I. & Güler, M. (2009). *Yakın İlişkiler Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Dumont, M., & Provost, M. A. (1999). Resilience in adolescents: Protective role of social support, coping strategies, self-esteem, and social activities on experience of stress and depression. *Journal of Youth and Adolescence*, 28(3), 343-363.
- Dunst, C. J., & Trivette, C. M. (1986). Mediating influences of social support: personal, family, and child outcomes. *American Journal of Mental Deficiency*, 90(4), 403-417.
- Eagly, A.H., & Wood, W. (1999). The origins of sex differences in human behavior. *American Psychologist*, 54, 408-423.
- Eggleston, Elisabeth, Wong Emelia L., Hardee, Karen, Irwanto, Poerwandari, Kristi E. & Lawrance J. Severy (2001). Measuring Women's Psychological Well-Being in Indonesia. *Women and Health*, 32(4), 17-33.
- Eker, D., Arkar, H. & Yaldız, H. (2001). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 17-25.
- Ekşi, H., Güneş, F. & Yaman, N. (2018). Öğretmenlerin Evlilik Uyumlarının Psikolojik İyi Oluşları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 8(50), 203-233.
- Ekşioğlu H. (2011). *İnanç ve Dünya Görüşüne Sahip Olma Tarzlarıyla Psikolojik İyi olma Arasındaki İlişki*. Cumhuriyet Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sivas.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradamlar, N., & Alpkan, R. L. (2005). Evlilik Uyumunu. *Düşünen Adam*, 18 (1), 39-47.
- Erol N., Kılıç, C., Ulusoy, M., Keçeci, M., & Şimşek, Z. (1998). Türkiye Ruh Sağlığı Profili Erişkin Nüfusta Ruhsal Hastalıkların Yaygınlığı, İlişki Faktörleri, Yetiyitimi ve Ruh Sağlığı Hizmeti Kullanım Sonuçları. *Türkiye Ruh Sağlığı Profili Raporu T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü*, Ankara.

- Ertürk, A., Keskinlik Kara, S.B., & Zafer Güneş, D. (2016). Duygusal emek ve psikolojik iyi oluş: Bir yordayıcı olarak yönetsel destek algısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1723-1744.
- Eryılmaz, A. (2009). Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(4), 975-989.
- Feingold, A. (1994). Gender differences in personality: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 116(3), 429– 456.
- Felmlee, D. H. (2003). *Interaction in Social Networks*. J. Delamater, (Eds), Handbook of Social Psychology, 389-410. Newyork: Kluwer Academic/Plenium Publishers.
- Fierro, A. (2006). Emotional Intelligence, Does Associate to Happiness? A province outline. *Ansiedad y Estres*, 12(2–3), 241–249.
- Ficham, F.D. ve Bradbury, T.N. (1987). The Assessment of Marital Ouality. *Journal of Marring and Family*, 49(4), 797-809.
- Fitzpatrick, M. K., Salgado, D. M., Suvak, M. K., King, L. A., & King, D. W. (2004). Associations of gender and gender-role ideology with behavioral and attitudinal features of intimate partner aggression. *Psychology of Men & Masculinity*, 5(2), 91- 102.
- Freedman, J. (1978). *Happy people: What happiness is, who has it, and why*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Fujita, F., Diener, E. & Sandvik, E. (1991). Gender differences in negative affect and well- being: The case for emotional intensity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(3), 427- 434.
- Geçgin, F. M. & Sahraç, Ü. (2017). Belirsizliğe Tahammülsüzlük ile Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişki. *Sakarya University Journal of Education*, 7(4), 739-755.
- Gediksiz E. (2013). *Alçakgönüllülük İle Psikolojik İyi Olma Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Giddens, A. (2001). *Sosyoloji Başlangıç Okumalar*, (Çev. G. Altaylar). Say Yayınları, İstanbul.
- Girginer, H. U. (1994). *Türk Toplumunda Cinsiyet Rollerini Algısı*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
- Glick, P., & Fiske, S.T. (2001). An ambivalent alliance: Hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality. *American Psychologist*, 56(2), 109- 118.

- Goodman, L. A. (1961). Snowball Sampling. *The Annals of Mathematical Statistics*, 32(1), 148-170.
- Göçen G. (2013). Pozitif psikoloji düzleminde psikolojik iyi olma ve dua tutumu ilişkisi: Yetişkinler üzerine bir araştırma. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 7(13), 97-130.
- Göçen, A. (2019). Öğretmenlerin Yaşam Anlamı, Psikolojik Sermaye ve Cinsiyetinin Psikolojik İyi Oluşlarına Etkisi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(1), 135-153.
- Greenglass, E. R. & Fiksenb, L. (2009). Proactive coping, positive affect, and well being testing for mediation using path analysis. *European Psychologist*, 14(1), 29-39.
- Güriş, S. & Astar, M. (2019). *Bilimsel araştırmalarda SPSS ile istatistik*. İstanbul: Der Yayınları.
- Hallaç, S. & Öz, F. (2014). Aile Kavramına Kuramsal Bir Bakış. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 6(2), 142-153.
- Hamurcu, H. (2011). *Ergenlerin Yetkinlik İnançları ve Psikolojik İyi Oluşlarını Yordamada Psikolojik İhtiyaçlar*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Hansson, A., Hilleras, P., & Forsell, Y. (2005). Well-being in an adult Swedish population. *Social Indicators Research*, 74(2), 313-325.
- Haring, M. J., Stock, W. A., & Okun, M. A. (1984). A research synthesis of gender and social class as correlates of subjective well-being. *Human Relations*, 37(8), 645-657.
- Hawkins, N. D., Booth, A. (2005). Unhappily Ever After: Effects of Long-Term, Low Quality Marriages on Well-Being. *Social Forces*, 84(1), 446-465.
- Hong, S.M. & Giannakopoulos, E. (1994). The relationship of satisfaction with life to personality characteristic. *Journal of Psychology Interdisciplinary and Applied*, 128(5), 547-559.
- Huber, J. & Spitze, G. (1980). Considering divorce: an expansion of Becker's theory of marital instability. *American Journal of Sociology*, 86 (1), 75-78.
- Huppert, F. A. (2009). A new approach to reducing disorder and improving well-being. *Perspectives on Psychological Science*, 4(1), 108-111.
- Hynie, M., Crooks, V. A., & Barragan, J. (2011). Immigrant and refugee social networks: determinants and consequences of social support among women newcomers to Canada. *Canadian Journal of Nursing Research*, 43(4), 26-46.

- Kahn, J. H., Hessling, R. M., & Russell, D. W. (2003). Social support, health, and well-being among the elderly: What is the role of negative affectivity?. *Personality and Individual Differences*, 35(1), 5-17.
- Kamp Dush, C. M., Taylor, M. G., & Kroeger, R. A. (2008). Marital happiness and psychological well being across the life course. *Family Relations*, 57(2), 211-226.
- Kantoğlu, A., etin, N. Y., & Erdoğan, A. (2018). Ergenlerde Toplumsal Cinsiyet Algılarının Sosyodemografik zelliklere Göre Değerlendirilmesi. *Konuralp Tıp Dergisi*, 10(2), 175-187.
- Kaplan, G., Shema, S. & Leite, A. (2008). Socioeconomic determinants of psychological well-being: The role of income, income change, and income sources during the course of 29 years. *Annals of Epidemiology*, 18 (7), 531-537.
- Kaplan, K. (2016). *Evli bireylerde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların, evlilik durumuna ve psikolojik iyi oluş durumuna etkisinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi), Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kasser, T. & Ryan, R. M. (1993). A dark side of the American dream: Correlates of financial success as a central life aspiration. *Journal of Personality and Social Psychology* 65(2), 410–422.
- Kazak, A. E., & Marvin, R. S. (1984). Differences, difficulties and adoption: Stress and social networks in families with handicapped child. *Family Relations*, 33, 67-77.
- Keyes, C. L., Shmotkin, D., & Ryff, C. (2002). Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions?. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 1007–1022.
- Kim, H. (1992). Gender role equity and marital satisfaction among korean couples. *Korea Journal of Population and Development*, 21(2), 99-120.
- Kim, H., K. & McKenry, P., C. (2002). The Relationship Between Marriage and Psychological Well-Being: A Longitudinal Analysis. *Journal of family Issues*, 23(8), 885-911.
- Kinnier, R. T. (1997). What does it mean to be psychologically healthy? *Introduction to the Counseling Profession*, D. Capuzzi, D.R. Gross (Eds.), Second Edition, Allyn and Bacon, USA, 48-63.

- Kok, J. K., Lee, M. N., & Low, S. K. (2017). Coping abilities and social support of Myanmar teenage refugees in Malaysia. *Vulnerable Children and Youth Studies*, 12(1), 71-80.
- Kuyumcu, B. (2012). Üniversite öğrencilerinin duygularını fark etmeleri ve ifade etmeleri ile psikolojik iyi oluşları: Kültürlerarası bir karşılaştırma. (Doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kuzgun, Y., Aydemir-Sevim, S. & Hamamcı, Z. (1999). Mesleki Doyum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(11), 14-18.
- Laireiter, A. (2011). Theoretical concepts of social support. In W. Renner, (Eds.), *Sponsorships for refugees and asylum seekers*, 32-63. Innsbruck: Austrian Science Fund.
- Lee, G. R., Seccombe, K., & Shehan, C. L. (1991). Marital status and personal happiness: An analysis of trend data. *Journal of Marriage and the Family*, 53(4), 839-844.
- Lepora, S. J. (1991). Dynamic role of social support in the link between chronic stress and psychological distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 6(6), 899-909.
- Maccoby, E. (1990). Gender and relationships: A developmental account. *American Psychologist*, 45(4), 513-520.
- Messina, N., Wish, E., & Nemes, S. (2000). Predictors Of Treatment Outcomes In Men And Women Admitted To A Therapeutic Community. *American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 26, 207-227.
- Michalos, A. C. (1985). Multiple discrepancies theory (MDT). *Social Indicators Research*, 16(4), 347-413.
- Myers, D. & Diener, E. (1995). Who is happy. *American Psychological Society*, 6(1), 1-19.
- Nakash, O., Nagar, M., Shoshani, A., & Lurie, I. (2017). The association between perceived social support and posttraumatic stress symptoms among Eritrean and Sudanese male asylum seekers in Israel. *International Journal of Culture and Mental Health*, 1-15.
- Ndzebir, A. V. (2015). *Assessing Stress, Coping and Quality of Life Among Refugees and Asylum Seekers in Luxembourg*. (PhD Thesis), Université de Lorraine, Lorraine.
- Nolen-Hoeksema, S., & Rusting, C. L. (1999). Gender differences in well-being. In D. Kahneman, Diener, E., & Schwarz, N. (Eds.). *Well-being: The foundations of hedonic psychology*, 330-350.

- Noller, P. (Ed.) (2002). *Understanding marriage: Developments in the study of couple interaction*. New York: Cambridge University Press, 1-5.
- Norris, F. H., & Kaniasty, K. (1996). Received and perceived social support in times of stress: a test of the social support deterioration deterrence model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(3), 498-511.
- Nydegger, R. (2004). Gender and mental health: Incidence and treatment issues. In M. A. Paludi (Eds.). *Praeger guide to the psychology of gender*, 93-116.
- Okun, M. A., & George, L. K. (1984). Physician- and self-ratings of health, neuroticism, and subjective well-being among men and women. *Personality and Individual Differences*, 5(5), 533-539.
- Orley, J., Saxena, S., & Herrman, H. (1998). Quality of life and mental illness. Reflections from the perspective of the WHOQOL. *The British Journal of Psychiatry*, 172(4), 291-293.
- Özgüven, İ. E. (2000). *Evlilik ve Aile Terapisi*. PDREM Yayınları, Ankara.
- Özmete, E. (2016). Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlaması. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 78, 361-391.
- Özmete, E. & Yanardağ, M. Z. (2016). Erkeklerin bakış açısıyla toplumsal cinsiyet rolleri: Kadın ve erkek olmanın değeri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(1), 91-107.
- Piccinelli, M., & Wilkinson, G. (2000). Gender Differences In Depression. Critical Review. *British Journal of Psychiatry*, 177 (6), 486-492.
- Ross, C. E., Mirowsky, J., & Goldsteen, K. (1990). The impact of the family on health: The decade in review. *Journal of Marriage and the Family*, 52(4), 1059- 1078.
- Russo, N. F., & Green, B. L. (1993). Women and mental health. In F. L. Denmark & M. A. Paludi (Eds.). *Psychology of women: A handbook of issues and theories*, 379-436.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*. 52(1), 141-166.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). On Happiness and Human Potentials: A Review of Research on Hedonic and Eudaimonic Well-being. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 141-166.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2008). Hedonia, eudaimonia, and well-being: An introduction. *Journal of Happiness Studies*. 9(1), 1-11.

- Ryff, C. D. (1989). Happiness is Everything, or is it? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069-1081.
- Ryff, C. D., & M. J. Essex. (1991). Psychological Well-Being in Adulthood and Old Age: Descriptive Markers and Explanatory Processes. *Annual Review of Gerontology and Geriatrics*, 11, 144–171.
- Ryff, C. D., & Essex, M. J. (1992). The interpretation of life experience and wellbeing: The sample case of relocation. *Psychology and Aging*, 7(4), 507–517.
- Ryff, C. D. & Keyes, C. L. M. (1995). The Structure of Psychological Well-being Revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69 (4), 719- 727.
- Ryff, C.D. (1995). Psychological well-being in adult life. *Current Directions in Psychological Science*, 4(4), 99-106.
- Ryff, C.D., & Keyes, C.L.M. (1995). The structure o psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(4), 719-727.
- Ryff, C. D. & Singer, B. (1996). Psychological well-being: Meaning, measurement, and implications for psychotherapy research. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 65(1), 14-23.
- Ryff, C. D. & Heidrich, S. M. (1997). Experience and well-being: Explorations on domains of life and how they matter. *International Journal of Behavioral Development*, 20(2), 193-206.
- Ryff, C. D., Magee, W. J., Kling, K. C., & Wing, E. H. (1999). Forging macro-micro linkages in the study of psychological well-being. In C. D. Ryff & V. W. Marshall (Eds.). *The self and society in aging processes*, 247–278.
- Ryff, C. D. & Singer, B. (2008). Know Thyself and Become What You Are: A Eudaimonic Approach to Psychological Well-Being. *Journal of Happiness Studies*, 9(1), 13-39.
- Saltzman, K. M. & Holahan, C. J. (2002). Social support, self-efficacy, and depressive symptoms: An integrative model. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 21(3), 309-322.
- Sarason, I. G., Levine, H. M., Basham, R. B., & Sarason, B. R. (1983). Assessing social support the social support questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 44(1), 127-139.
- Sarı, E., Şanal, M., & Kaya, C. (2019). Explaining social support and its effect on psychological well-being. *OPUS–International Journal of Society Researches*, 10(17), 1752-1761.

- Scheidler, J. A. (2008). Effects of perceived stress and perceived social support on marital satisfaction in the doctoral students, (Doctoral dissertation), Walden University.
- Schultz, D. P., & Schultz, S. E. (2001). *Modern Psikoloji Tarihi*, (Çev. Y. Aslay). Kaknüs Yayınları, İstanbul.
- Schwarzer, R., & Knoll, N. (2007). Functional roles of social support within the stress and coping process: A theoretical and empirical overview. *International Journal of Psychology*, 42(4), 243-252.
- Seligman, M. E. P. (1998) . Positive Social Science. *APA Monitor*, 29(4), 2-5.
- Seligman, M.E.P. (2007). *Gerçek Mutluluk*. (S. Kunt Akbaş, Çev.). Ankara: HYB.
- Seligman, M. E. P., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55(1), 5-14.
- Sertbaş, G., Çuhadar, D., & Demirli, F. (2004). Gaziantep üniversitesi sağlık yüksekokulu hemşirelik bölümü öğrencilerinde aile ve arkadaşlardan algılanan sosyal destek ile anksiyete düzeyi arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Hemşirelik Forumu Dergisi*, 8, 42.
- Shmotkin, D. (1990). Subjective well-being as a function of age and gender: A multivariate look for differentiated trends. *Social Indicators Research*, 23, 201–230
- Shumaker, S. A., & Brownell, A. (1984). Toward a theory of social support: Closing conceptual gaps. *Journal of Social Issues*, 40(4), 11-36.
- Smith, L. L., & Reise, S. P. (1998). Gender differences on negative affectivity: An IRT study of differential item functioning on the multidimensional personality questionnaire stress reaction scale. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 1350–1362.
- Stack, S. & Eshleman, J.R. (1998). Marital status and happiness: A 17- Nation study. *Journal of Marriage & The Family*, 60 (2), 527-537.
- Staudinger, U. M. (2001). More than plesure? Toward a psychology of growth and strength? *Contemporary Psychology*, 46, 552-554.
- Steger, M., Kashdan, T. & Oishi, S. (2008). Being good by doing good: Daily eudaimonic activity and well-being. *Journal of Research in Personality*, 42(1), 22-42.
- Stewart, M. J., Makwarimba, E., Beiser, M., Neufeld, A., Simich, L., & Spitzer, D. (2010). Social support and health: immigrants' and refugees' perspectives. *Diversity and Equality in Health and Care*, 7(2).

- Suh, E., Diener, E., & Fujita, F. (1996). Events and subjective well-being: Only recent events matter. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(5), 1091- 1102.
- Şendil, G. & Korkut, Y. (2012). Evli çiftlerdeki çift uyumu ve evlilik çatışmasının demografik özellikler açısından incelenmesi. *Psikoloji Çalışmaları*, 28(0), 15-34.
- Tatlıhoğlu, K. (2015). Üniversite öğrencilerinin aylık gelir ve harcama düzeyi ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Bingöl Üniversitesi örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 1-15.
- Taysi, E. (2000). *Benlik saygısı, arkadaşlardan ve aileden sağlanan sosyal destek: Üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Tekin, E. G. (2014). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi olma, duygusal zeka ve sosyal iyi olma düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 374-384.
- Tesch-Römer, C., Motel-Klingebiel, A., & Tomasik, M. J. (2007). Gender Differences in Subjective Well-Being: Comparing Societies with Respect to Gender Equality. *Social Indicators Research*, 85(2), 329–349.
- Tezer, E. (1996). Evlilik İlişkisinden Sağlanan Doyum: Evlilik Yaşamı Ölçeği. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 2(7), 1-7.
- Topuz, C. (2013). Üniversite öğrencilerinde özgeciliğin öznel iyi oluş ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisinin incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi), Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- Tütüncü M. (2012). Yönetici ve Çalışanların Psikolojik İyi Olma ve Stres Düzeyleri açısından Karşılaştırılması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Unger, R. K., & Crawford, M. (1998). In. D. L. Anselmi, & A. L. Law (Eds.). *Questions of Gender: Perspectives and Paradoxes*, 18-21. Boston: McGraw-Hill.
- Veenhoven, R. (1994). Is happiness a trait? Tests of the theory that a better society does not make people any happier. *Social Indicators Research*, 32(2), 101–160.

- Waterman, A. S. (1993). Two Conceptions of Happiness: Contrasts of Personal Expressiveness (Eudaimonia) and Hedonic Enjoyment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64(4), 678-691.
- Waterman, A. S., Schwartz, S. J., & Conti, R. (2008). The Implications of Two Conceptions of Happiness (Hedonic Enjoyment and Eudaimonia) for the Understanding of Intrinsic Motivation. *Journal of Happiness Studies*, 9(1), 41-79.
- Weissman, M. M., Bland, R. C., Joyce, P. R., Newman, S. C., Wells, J. E., & Wittchen, H. U. (1993). Sex differences in rates of depression: cross-national perspectives. *Journal of Affective Disorders*, 29 (2-3), 77-84.
- Wilson, W. (1967). Correlates of awoved hapiness. *Psychological Bulletin*, 67(4), 294-306.
- World Health Organization World Health Organization (2004). *Promoting mental health concepts emerging evidence practice: Summary report*. Geneva: WHO Library Cataloguing.
- Yalçın, İ. (2015). İyi oluş ve sosyal destek arasındaki ilişkiler: Türkiye'de yapılmış çalışmaların meta analizi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26(1), 21-32.
- Yaşar, M. R. (2007). Depresyonun Kadınlaşması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (2), 251-281.
- Yavuzer, Y., Albayrak, G. & Keldal, G. (2018). Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişki: Problem çözme becerilerinin aracılık etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 242-255.
- Yetim, Ü. (2001). *Toplumdan Bireye Mutluluk Resimleri*. Bağlam Yayınları, İstanbul.
- Yıldırım, İ. (2004). Eş Destek Ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(22), 19-26.
- Yılmaz, D. V., Zeyneloğlu, S., Kocaöz, S., Kısa, S., Taşkın, L., & Eroğlu, K. (2009). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi 2009*, 6(1), 775-792.
- Yılmazel, G. (2013). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve sağlıkla ilişkili davranışlar. *New/Yeni Symposium Journal*, 51(3), 151-157.
- Yüksel, Ö. (2013). *Kadınlarda evlilik uyumu ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişki: Stresle baş etme biçimleri ve toplumsal cinsiyet rolü tutumlarının aracı rolleri*. (Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

- Zhang, Z., & Hayward, M. D. (2006). Gender, the marital life course, and cardiovascular disease in late midlife. *Journal of Marriage and Family*, 68(3), 639-657.
- Zimet G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G. & Farley, G. K. (1988). The Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 52(1), 30-41.

EKLER

EK-1 Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PIOÖ)

EK-2 Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

EK-3 Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği

EK-4 Eş Desteği Ölçeği (EDÖ)

EK-5 Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ)

EK-6 Kişisel Bilgi Formu

EK-1

PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÖLÇEĞİ (PIOÖ)

Aşağıda katılıp ya da katılamayacağınız 8 ifade vardır. 1–7 arasındaki derecelendirmeyi kullanarak, her bir madde için uygun olan cevabınızı belirtiniz.

1	2	3	4	5	6	7
Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz katılmıyorum	Kararsızım	Biraz katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Amaçlı ve anlamlı bir yaşam sürdürüyorum						<input type="text"/>
2. Sosyal ilişkilerim destekleyici ve tatmin edicidir						<input type="text"/>
3. Günlük aktivitelerime bağlı ve ilgiliyim						<input type="text"/>
4. Başkalarının mutlu ve iyi olmasına aktif olarak katkıda bulunurum						<input type="text"/>
5. Benim için önemli olan etkinliklerde yetenekli ve yeterliyim						<input type="text"/>
6. Ben iyi bir insanım ve iyi bir hayat yaşıyorum						<input type="text"/>
7. Geleceğim hakkında iyimserim						<input type="text"/>
8. İnsanlar bana saygı duyar						<input type="text"/>

EK-2

EVLİ KADINLAR VE ERKEKLER İÇİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÖLÇEĞİ

Aşağıda yer alan ifadelere ne derece katıldığınızı “Kesinlikle katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle katılmıyorum” seçeneklerinden birini (x) işareti ile belirtiniz. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

	Kesinlikle Katılıyorum (1)	Katılıyorum (2)	Kararsızım (3)	Katılmıyorum (4)	Kesinlikle Katılmıyorum (5)
1.Kişisel problemlerimi çözemiyorum					
2.Şüpheli ve çatışmacıyım					
3.Kendime kızıyorum					
4.Eş olarak sorumluluklarımdan bunahıyorum					
5.Aile ile ilgili konuları sürdürmede yardımsız hissediyorum					
6.Suçluluk hissediyorum					
7.Anne/baba olarak sorumluluklarımdan bunahıyorum					
8.Ailemin geleceği ile ilgili belirsizlikler olduğunu düşünüyorum					
9.Eşime ve çocuklarıma kızıyorum					
10.Diğer aile üyelerinden ve komşulardan yardım/destek almaya ihtiyaç duyuyorum					
11.Aile yaşamı ile ilgili hayal kırıklıkları yaşıyorum					
12.Ailemin yaşam koşullarından utanıyorum					
13.Çocukların bakımı için yeterli zaman ayırıyorum					
14.Eşim anlayışlı ve ilgili değildir					
15.Evle ilgili günlük işler nedeniyle evliliğimde sorunlar yaşıyorum					
16.Kişisel görünüşümden utanıyorum					

17.Çocuk bakımı sorumlulukları nedeniyle akrabalarımı ziyaret edemiyorum					
18.Evle ilgili işlerden bunahyorum					
19.Eşim (karı/koca) ile ilişkilerimden memnuniyet duyuyorum					
20.Yeniden dünyaya gelseydim yine aynı kişi ile evlenirdim					
21.Diğer aile bireyleri ve akrabalar (geniş aile) ile ilişkilerimden memnuniyet duyuyorum					
22. Çocuklarım ile ilişkilerimden memnuniyet duyuyorum.					
23.Akrabalar ve komşular ile ilişkilerimden memnuniyet duyuyorum					
24.Cinsel yaşamımdan memnuniyet duyuyorum					
25.Çocuklarımlın sayısını ve aralığını yönetebilmekten memnuniyet duyuyorum					
26.Ailenin ekonomik ihtiyaçlarını karşılayabiliyorum					
27.Aile gelirimden memnuniyet duyuyorum					
28.Nadiren hasta, genellikle sağlıklı hissediyorum					
29. Bir bütün olarak yaşamımdan memnuniyet duyuyorum					
30. Sağlığımdan memnuniyet duyuyorum					
31. Aile yönetiminden memnuniyet duyuyorum					
32. Dini yaşamımdan memnuniyet duyuyorum					
33.Çocuklarımı iyi yetiştirmede zorlanıyorum.					
34.Ek gelir kazanmak için fırsatlara sahibim.					
35.Toplumsal katılım için yeterli zamana sahibim.					
36.Bireysel ilgilerimi sürdürebilmek için fırsatlara sahibim.					

EK-3

TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI ÖLÇEĞİ

Aşağıda yer alan ifadelerden “**Tamamen Katılmıyorum**”, “**Katılmıyorum**”, “**Kararsızım**”, “**Katılıyorum**”, “**Tamamen katılıyorum**” seçeneklerinden size en uygun olanı (X) işareti ile belirtiniz. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

		Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.	Evlilik, kadının çalışmasına engel olmaz.					
2.	Kadın sadece ailesinin ekonomik sıkıntısı varsa çalışmalıdır					
3.	Çalışan kadın da çocuklarına yeterince zaman ayırabilir					
4.	Kadınlar anne olduktan sonra çalışmamalıdır.					
5.	Kadın siyasetçiler de başarılı olabilir.					
6.	Kadınlar evlendikten sonra çalışmamalıdır.					
7.	Çalışma hayatı kadının ev işlerini aksatmasına neden olmaz.					
8.	Çalışan bir kadın hayattan daha çok zevk alır.					
9.	Kadınlar erkekler tarafından her zaman korunmalıdır.					
10.	Kocasını izin vermiyorsa kadın çalışmamalıdır.					
11.	Kadınlar yönetici olabilir.					
12.	Çalışan bir kadın kazandığı geliri eşine vermelidir.					
13.	Çalışan bir kadın çocuklarına daha iyi anne olur.					

14.	Erkekler de çamaşır bulaşık gibi ev işlerini yapmalıdır.					
15.	Kocasız kadın sahipsiz eve benzer.					
16.	Bir ailenin gelirini erkekler sağlamalıdır					
17.	Kadınlar kendi başına ticarethane gibi yerler (kafe, market, emlakçı gibi) açmamalıdır					
18.	Kadınların birinci görevi ev işlerini üstlenmektir.					
19.	Bir kadın kocasından fazla para kazanmamalıdır.					
20.	Erkek her zaman evin reisi olmalıdır.					
21.	Toplumun liderliği genellikle erkeklerin elinde olmalıdır.					
22.	Kız çocuklarına da erkek çocuklar kadar özgürlük verilmelidir.					
23.	Bir kadın kendi haklarına sahip olabilmesi için gerekirse kocasına karşı çıkabilmelidir.					
24.	Kadın kocasından yaş olarak daha küçük olmalıdır.					
25.	Ailedeki önemli kararları erkekler vermelidir					

EK-4
EŞ DESTEĞİ ÖLÇEĞİ (EDÖ)

Eşim;	Bana Uygun	Kısmen Uygun	Uygun Değil
1. Bana hoş espriler yapar	( )	( )	( )
2. Yaptıklarımı destekler	( )	( )	( )
3. Benimle olmak için zaman yaratmaya çalışır	( )	( )	( )
4. Kazancını ve tüm eşyalarını benimle paylaşır	( )	( )	( )
5. Başardıklarımı takdir eder	( )	( )	( )
6. Bana sarılır, üzerime titrer	( )	( )	( )
7. Evimizle ilgili her türlü sorunla ilgilenir	( )	( )	( )
8. Benimle sohbet eder, dertleşir	( )	( )	( )
9. Bana yanımda olduğunu hissettirir	( )	( )	( )
10. Bana suçlayıcı, yargılayıcı davranır	( )	( )	( )
11. Beni hoş, eğleneceğim yerlere götürür	( )	( )	( )
12. Bana şefkat gösterir	( )	( )	( )
13. Hastalık, taşınma, gibi durumlarda bana yardım eder	( )	( )	( )
14. Hatalarımı bana nazikçe gösterir	( )	( )	( )
15. Benimle alışverişe, sinemaya veya gezmeye gelir	( )	( )	( )
16. Beni sever, okşar	( )	( )	( )
17. Evimizle ilgili işlerde bana yardım eder	( )	( )	( )

18. Benim üstün, güçlü yönlerimi vurgular	( )	( )	( )
19. Görüş ve isteklerime önem verir	( )	( )	( )
20. Beni gerçekten anlamaz	( )	( )	( )
21. Bana gerçekten değer verir	( )	( )	( )
22. Bana değer verdiğini başkalarına hissettirir	( )	( )	( )
23. Beni üstün ve zayıf yönlerimle kabul eder	( )	( )	( )
24. Pek çok şeyini benden gizler, benimle paylaşmaz	( )	( )	( )
25. Sorunlarla başa çıkmamda bana yardım eder	( )	( )	( )
26. Verdiğim kararları destekler	( )	( )	( )
27. Sağlığımla yakından ilgilenir	( )	( )	( )

EK-5

ÇOK BOYUTLU ALGILANAN SOSYAL DESTEK ÖLÇEĞİ (ÇBASDÖ)

Aşağıda 12 cümle ve her bir cümle altında da cevaplarınızı işaretlemek için 1'den 7 'ye kadar rakamlar verilmiştir. Her cümlede söylenenin sizin için ne kadar çok doğru olduğunu veya olmadığını belirtmek için o cümle altındaki rakamlardan yalnız bir tanesini işaretleyiniz. Bu şekilde 12 cümlenin her birine bir işaret koyarak cevaplarınızı veriniz.

Lütfen hiçbir cümleyi cevapsız bırakmayınız. Sizce doğruya en yakın olan rakamı işaretleyiniz.

1. Ailem (örneğin, annem, babam, eşim, çocuklarım, kardeşlerim) bana yardımcı olmaya çalışır.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

2. İhtiyacım olan duygusal yardım ve desteği ailemden (örneğin, annem, babam, eşim, çocuklarım, kardeşlerim) alırım.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

3. Arkadaşlarım bana gerçekten yardımcı olmaya çalışırlar.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

4. İşler kötü gittiğinde arkadaşlarıma güvenebilirim.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

5. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve ihtiyacım olduğunda yanımda olan bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

6. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve sevinç ve kederlerimi paylaşabileceğim bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

7. Sorunlarımı ailemle (örneğin, annem, babam, eşim, çocuklarım, kardeşlerim) konuşabilirim.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

8. Sevinç ve kederlerimi paylaşabileceğim arkadaşlarım var.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

9. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve duygularıma önem veren bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

10. Kararlarımı vermede ailem (örneğin, annem, babam, eşim, çocuklarım, kardeşlerim) bana yardımcı olmaya isteklidir.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

11. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve beni gerçekten rahatlatan bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

12. Sorunlarımı arkadaşlarımla konuşabilirim.

Kesinlikle hayır 1 2 3 4 5 6 7 Kesinlikle evet

EK-6

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisi Meltem ŞENGÜL KILIÇ tarafından yüksek lisans tezi kapsamında yapılmaktadır. Çalışmada kullanılacak olan bütün bilgiler yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılacaktır. Çalışmanın amacı "Psikolojik iyi oluş" ile ilgili değişkenleri incelemek olup, değerlendirilmemiz kişi bazlı değil, grup bazlı olacaktır. Bu yüzden adınızı belirtmenize gerek yoktur. **Sizden ricamız lütfen her bir maddeyi dikkatle okuyunuz, araştırma sonucunun gerçeği yansıtması için kendi durumunuza en uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Hiçbir maddeyi boş bırakmamanızı rica eder, ilgi ve katkılarınız için teşekkür ederiz.**

1. Yaşınız:

2. Yaşadığınız Yer: (1) Köy (2) Kasaba (3) Şehir/İl (4) Büyükşehir

3. Eğitim durumunuz nedir?

(1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Önlisans (5) Lisans (6) Lisans üstü

4. Eşinizin Yaşı:

5. Eşinizin eğitim durumu nedir?

(1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Önlisans (5) Lisans (6) Lisans üstü

6. Kaç yıllık evlisiniz? (1) 0-5 (2) 6-10 (3) 11-15 (4) 16- 20 (5) Diğer (Lütfen yazınız).....

7. Çocuğunuz var mı, varsa sayısını belirtiniz? ( ) Hayır yok ( ) Evet ( )1 ( )2 ( )3

( )Diğer (Lütfen yazınız) .....

8. En küçük çocuğunuzun yaşını belirtiniz .....

9. Eğer bebeğiniz varsa, emziriyor musunuz? 1- Evet 2- Hayır

10. Herhangi bir işte çalışıyor musunuz? :

Evet , tam zamanlı çalışıyorum Evet , yarı zamanlı çalışıyorum Hayır , alışmıyorum.

11. Çalışma durumunuz “evet” ise ; çalıştığınız kurum türü :

Özel kurum Kamu (devlet) kurumu

12. Eşinizin alışma durumu nedir? : alışıyor alışmıyor

13. Yanıtınız “evet” ise ; çalıştığı kurum türü : Özel kurum Kamu (devlet) kurumu

14. Ailenizin gelir düzeyi : Düşük Orta Yüksek

15. Bedensel veya psikolojik herhangi bir hastalığınız var mı? : Evet Hayır Belirtiniz.....

16. Eşinizin bedensel veya psikolojik herhangi bir hastalığı var mı?: Evet Hayır Belirtiniz.....

17. Genel olarak evliliğinizi nasıl değerlendirirsiniz? “1” ile “10” arasında bir değer veriniz.

Hiç memnun değilim 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 çok Memnunum.

18. Genel olarak yaşam kalitenizi nasıl değerlendirirsiniz? “1” ile “10” arasında bir değer veriniz.

1) Hiç memnun değilim 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10: Çok Memnunum.